

UVIA. BHSC. IyR_210_1

210

210

I

65.

En de Marzo de 1883 se envió nota bibliográfica de este ejemplar en la Memoria anual de esta Biblioteca con destino al Archivo del cuerpo facult. de St. B. y Crt., especificando en ella la referencia de la dedicatoria, refiriéndose el comienzo, colofón y registro y citando los datos suyos de Bonnet. y los que traen Nic
hut y Ximén, et

Manilius Romanus Pomponio leto Salut. Nuper cum
legissem Pompei Festi mutilatos libros. qui priscorum
uerborum inscribuntur uehementer dolui q̄ tantum
opus integrum nō remanserit. Scripsit ille quidem ad
totius antiquitatis cognitionē & posteritatis utilitatem
Sed puto inscītia superioris etatis tam preclāq̄ munus
nobis eripuit. nam quidā nullius momenti sine nomine
sine litteris ad Carolum Regem uolumen diffusum.
& copiosum insterile compēdium redegit. & credibile
est reliquisse q̄ magis necessaria erant. ut se penumero
tu mecum questus es qđ supeſt imprimendum curauī
ne alius forte audax & temerarius in peius reddat. &
pro virili parte emēdarī castigarīq; euigilauī ut saltē
si non integer fidelis tamen legatur. Vale.

De Romaulis.

POMPEI FESTI COLLECTANEA
PRISCORVM VERBORVM.

VGVSTVS Locus sanctus ab auium gestu. id est quia ab auib⁹ significatus est & sic dicit⁹ siue ab auium gustatu. Quia paste id ratum fecerunt.

Augur ab auib⁹ gerēdoq⁹ dicit⁹ quia per eū auium gestus edicit siue ab auī garritū vñ auguriū

Auspiciū dicitur ab aue specienda . Nam quod nos cum prepositōe dicimus aspicio . apud veteres sine prepositione specio dicebatur.

Affectare est primum animum ad faciendum habere.
Armillum uas uinarium in sacrī dicit⁹ . quod harmo id est humero deportetur.

Aerarii tribuni a tribuēdo ere sunt appellati aerariū
sane populus Romanus in ede Saturni habuit.

Apricum locum a sole apertū a greco uocabulo
quasi aphrīci . id est sine horrore uidelicet frigoris
unde etiam putatur & aphrica appellata.

Amena dicta sunt loca q̄ ad se amāda alliciāt . i . trahāt .
Affectata femina . uel in bonam partem dicitur uelut
honorata . uel in malā quasi ad extremāz periculum
adduēta .

Aquagium quasi aque agiū . id est aqueduct⁹ appellat⁹ .
Aquilicium dicitur cum aqua pluvialis remediis qui
busdam . ut quondam si creditur mantali lapide in
urbem dueto .

Aqua dicitur a qua uiuamus . aqua et igni ideo inter
dicis olet damnatis . quaz accipiunt nupte uidelicet

Quia he due res humanū uitam maxime contineant
itaq; funus psecuti redeuntes ignē supgradiebant
a qua asper li quod genus purgationis uocabant suf
fitionem.

Axitiosi. factiosi dicebantur cum plures unam quid
agerent facerentq;

Axit autem dixisse antiquos pegerit manifestum est.
unde axagies mulieres siue dii dicebant unā agētes
Alites uolatu auspicia faciētes iste putanabant buteon
a quīlia vulturius.

Axiamenta dicebantur carmina saliaria. Que a saliis
sacerdotib; componebātur in uniuersos homines
composita. nam in deos singulos x̄sus fieri a nōibus
eoꝝ appellabant ut Ianuli Iunonii Mineruii.

Axīs quem greci axona uocat plures h̄z significatiōes
nam & pars est celi septentrionalis. & stipes teres
circa quem rota uoluitur. uel uertitur. & tabula
sextilis axis dicitur.

Ador farris genus edor quondā appellatum ab edendo
uel quod aduretur ut fiat tostum. vnd in sacrificio
mola salsa efficitur.

Adoream laudem siue gloriam esse dicebant. quia glo
riosum eū putabāt esse qui farris copia abundaret.

Arma dicunt ab armis pprie id est umeris depēdentia
ut scutum gladius. pugio. sica. & ea quib; procul
preliantur tela.

Armita dicebatur uirgo sacrificās. cui lacinia toga in
humerum erat reiecta legib; etiaꝝ sancitum erat
laurenti ne pomum ex alieno lagatur in armū id est
quod humeri bonus sit.

Armentum id genus pecoris appellatur qđ est idoneū
ad opus armoꝝ. Inuenies tamen feminine armentas
apud Ennium.

Album quod nos dicitur a greco quod est
alpha appellatum. Sabini tamen alphi dixerunt.
vnde credi potest nomen alphi a candore nivis
vocabatum.

Albensia stuta dicebantur. quibus albenses qui sunt
mars generis usi sunt. hec eadē decumana uocabant
quod essent amplissima ut decumani fluctus.

Albiona. ager transtiberim dicitur a luco albionata
quo loco bos alba immolabatur.

Albula tiberis fluuius. dictus ab albo aque colore.
Tiberis autem Tiberio Siluio rege albanorum quod
is in eo extinctus est.

Ambo ex grecodictum uidetur. qd illi dicunt
Ambactus apud Ennium lingua gallica seruus dicitur
Am prepositio loquelaris significat circum. vñ supra
seruus ambactus id est circum actus dicitur.

Ambest tercie persone verbum est. ut nullam habeat
aliam declinationem.

Ambiegni bos & ueruex appellabantur cuz ad eorum
utraqꝫ latera agni in sacrificium ducebantur.

Ambidens siue bidens ouis appellabatur que superio
ribus & inferioribus est dentibus.

Ambemitto significat demitto uerofero. emere antiqu
enim dicebant pro accipere.

Ambaruales hostie appellabant que pro aruis a duobꝫ
fratribus sacrificabantur.

Amburbiales hostie dicebantur que circum terminos
urbis Rome ducebantur.

Ambustus circumfusus.

Ambitus propriè dicitur circuitus edificiorum patēs
in latitudinem pedes duos. & semissem in longitu
dinem idem quod edificium. eodem vocabulo crīmē
auaricie Vel affectati honoris appellatur.

Adolescit a greco uocabulo id est cresco uenit. unde
fiunt adultus & adolescens quasi crescens.

Altare eo quod in eo ignis excrescit. & exolet⁹ qui ex
cessit olescendi modum & inoleuit id est creuit.

Altaria sunt in quibus ignis adoletur.

Aliuta antiqui dicebant pro alter. ex greco ad alios
transferentes hinc ē illud in legib⁹ numme pompilii
si quis aliuta fasit ipsos Ioui sacer esto.

Astu apud poetas astutiam significat. Cuius origo ex
greco opido asti deducit. in quo qui uersati assidue
sunt cauti atq; acutie esse uidentur.

Astutus arte tutus.

Algeo ex greco algo dicitur id est doleo ut sit frigus
dolor quidam membrorum rigore coniectus.

Ast significat at sed autem.

Anus ab annorum multititudine. quoniam antiqui non
geminabant consonantes. ul' quod iam sit sine sensu
quod grece dicitur.

Amussim regulariter tractum a regula ad quā aliquid
exequatur que amussis dicitur. quidam esse dicunt
non tacere. quod mutire interdum dicitur loqui.

Adgrettus apud Ennium adgrettus farī pro eo quod
est adgretus ponitur. quod uerbo uenit a greco
surgo.

Angnus ex greco annos deducitur. quod nomen apud
maiores communis erat generis sicut & lupus quod
uenit ex greco.

Aegrum ex greco appellatur anugron a quibusdam
putatur a uoce doloris appellari quod est ai.

Amus ex greco uenit. quem illi dicunt &
quod nos triuū illi dicunt.

Alterum sinnius ait idem significare quod apō grecos
etheron. et quidā uero ex utroq; cōpositū esse illos

Alter & pro non bono dicitur ut in auguriis. Altera
appellatur que utiq; prospera non est. sic aliter nō
nunquam pro aduerso dicitur & malo.

Alliensis dies dicebatur apud Romanos obscenissimi
ominis ab allia fluvio idem ubi Romanus a Gallis
fusus exercitus est.

Adlecti dicebantur apud Romanos qui ppter inopia
exequestri ordine i senatoꝝ numero sunt assumpti
nam patres dicuntur qui sunt patritii generis Con
scripti sunt qui sunt in senatu litteris annotati.

Alteratio uirgatic.

Alternatio per uices successio. unde alternatim.

Alma sancta siue pulchra. uel alens ab alendo scilicet.

Altellus Romulus dicebatur quasi altus in telluere.
uel quod tellurem suam aleret siue quod aleretur
telis uel quod a tacio sabinorum rege postulatus sit
in colloqo pacis & alternis uicibus audierit locusq;
fuerit. sicut enim fit a Marco marcellus. a Vafra
uafrasellus. ita ab alterno altellus.

Altensis ab alendo dictus uel ab altitudine.

Alterplicem id est duplificem.

Altertra id est alterutra.

Alica genus farris dicitur quod alit corpus.

Alcedo dicebatur ab antiquis pro altione. ut p Gang
mede catamitus.

Alicarie meretrices appellabatur in campania solite
ante pristinā oleariorum questus & farī gratia sicut
he que ante stabula sedebant dicebantur pstibule

Almicies habitus almarum rerum.

Allux pollex scandens proximum digitum quod uelud
in filiuſſe in aliū uideat. qđ grecē dicit̄

Alueolum tabula aleatoria.

Alu^o ueter feminē ab alēdo dicta ē. n. femininī generis

Angor est animi vel corporis cruciatus p̄prie a gr̄co
id est strangulatione dictus. Vnō & Faucium dolor
anguina vocatur. Plautus. Velle me in anguinam
uerti. quo hinc aniculo fauces preoccuparent.

Antigerio antiqui pro ualde dixerunt.

Anacreon Terentius pro anatea ponit.

Anteurbana predia urbi propinqua.

Antarium bellum quod ante urbem geritur.

Antipegmenta ualuarum ornamenta que ante adpīn-
gantur id est adfiguntur.

Antefixa que ex opere figulino tectis affiguntur sub
stillicidio

Axare nominare.

Aureas auriga. aureas eīm dicebatur frenum quod ad
aures equorum religabatur ut orias quo ora coher-
cebant.

Auritus a magnis atribus dicitur ut sunt asinorum &
leporum. alias ab audiendi facultate.

Aurum dictum quod precipue custoditur grece enim
custodire dicitur. unde & thezaurum Hipocrates
medicus de nomine inuentoris additum putat quez
uocatum ait aurion.

Aurion quidam ad similitudinem aurore coloris nomē
traxisse existimāt nōnulli. qā mētes hominū auertat
aliis asabinis translatū putant qđ illi ausum dicebāt

Auricalcum uel oricalcu3 quidam putant componi ab
ere & auro. siue quod colorem habeat aureum. Ori-
calcum sane ab eo dicitur quod in montuosis locis
inuenitur. mons enim grece oros appellatur.
eius dicitur qua sarcinatrix uel etiam ornatrix utitur

Apalee etiam de frumento quedam acus dicuntur ex
ercitus quoq; instructio quod ea pars militum uehe-
mentissima est ad hostem vulnerādū acumine teloz

Totum autem ex greco sermone trahitur. quoniam
sarcire apud illos dicitur.

Affiduus dicitur. quia in ea re. quam frequenter agit
quasi consedisse uideatur. alii affiduū locupletem
quasi multorum assūm putarunt dictum. alii uero
qui proprio sumptu militabat ab asse dando uocatū
estimarunt.

Andruare recurrere a greco uerbo andrami
uenit hīc & drua uocata est textricis instrumentū
Antroare gratias referre. Truant mouēt uestra quoq;
uocant quo permouent coquentes exta.

Acupedius dicebatur cui precipuū erat in currēdo
pedum acuminē.

Adrumauit rumorem fecit siue cōmurmuratus est qđ
uerbum quidā a rumine id est parte gutturis putat
deduci.

Acieris securis erea. qua in sacrificiis utebantur sa
cerdotes.

Aplustria nauium ornamenta que quia erant amplius
quam essent necessaria usui amplustria dicebantur

Agina est quo inseritur scapus trutine id est in quo
foramine trutrina se uertit unde aginatores dicunt
qui paruo lucro mouentur.

Agonium diem appellabant quo rex hostiā immolabat
Hostiam enim antiqui agoniam uocabant. agonium
etiam putabant deum presidentem rebus agendis.
agonalia eius festiuitatem siue quia agonus dicebat
montes agonia sacrificia fiebant in monte. Hinc
Rome mons Quirinalis agonius. & collina porta
agonensis.

Agonium ludum ob hoc dictum. quia locus in quo ludi
inīcio facti sūt fuit sine angulo. cui⁹ festa agonalia
dicebantur.

Agea uia in nau i dicta. quod in ea maxime queque res
agi.

Agonias hostias putant ab agendo dictas.

Albogalerus a galea nominatur. est enim pileus capite
quo diales flamines id est sacerdotes lotis utebant.
fiebat enim ex hostia alba louice sa cui affigebatur
apex uirgula oleagina.

Apluda est genus minutissime palee frumenti siue
panici de qua Neuius ne hordaria apluda est hodie
quam tu nequeor. sunt qui apluda sorbitonis liqui
dissimum putat genus quod flatu deiciatur & quasi
applodatur.

Aridum est quod proprie naturalem humorem amisit
dicitur autem per contrariam significationem quod
irrigari desierit. nam ardingrece irrigare est.

Aptus cum propria significatione intelligatur poni
tamen sola pro adepto sicut apisci pro adipisci.

Area proprie dicitur locus uacuus quasi exaruerit &
non potest quicquam generare.

Angulus a greco aggilos uenit. siue ab eo quod egitis.
id est proprie adducantur. quia ex diuerso coactam
faciunt anguli formam.

Adfines in agris vicini siue consanguinitate cōiuncti
Anhelare haurire a greco descendit. Liuius. Florem
anhelabant liberi ex carchesisi.

Anelabris mensa ministeriis diuinis apta uasa quoque
quib⁹ in ea sacerdotes utuntur andabria appellant⁹
Acumilente femine menstruo tempore appellantur.
unde trahitur inquinamentum.

Antras conualles uel arborum interualla.

Afferia aque. que inferis libabat dicta a ferendo siue
uas uini. quod sacris adhibebatur.

Affatim dictū a copia fatendi siue habundanter. Liui⁹

- Affatim** edi bibi lusi. Terentius affatim dixit pro eo quod est ad lassitudinem.
- Amenta** quibus ut mitti possint uinciunt iacula siue solearum lora ex greco quod est appellata uel quia aptantes ea ad mentum trahant.
- Adtegrare** est uinum in sacrificiis augere. Integrare enim & minus factum est in statum redigere.
- Atritum & tritum** ex greco descendit. quia illi uestez tritam tritioni & triuonion appellant id est uestis atrita & lacera.
- Adtestata** dicebatur fulgura q̄ iterato fiebant uidelz sacrificeationem priorum adtestantia.
- Attibernalis** habitator continue taberne quod genus domicilij antiquissimū Romanis fuisse testimonio sunt externe gentes. que adhuc tabulatis habitant edificiis. unde etiā tecta castreria quamuis pellib⁹ contegantur. tabernacula tamen dicuntur.
- Atte** appellantur qui pppter uicium crurum aut pedū platis insistūt & attigunt magis ad terrā q̄ ambulat quod cognomen Quintio poete adhesit.
- Attam** pro reverentia seni cuilibet dicimus quasi eū aui nomine appellemus.
- Adagia** ad agendum apta.
- Adasia** Iouis uetula recentis partus.
- Aprogare** infirmare.
- Ad** aut prope personaz significat. ut eo ad Pompeium aut locum. ut abit ad theatrum.
- Apud** mutuam loci & persone coniunctionē significat ut cum dicimus ceno apud amicum.
- At** differentiam rerum significat. ut cum dicimus Scipio est bellator. at Marcus Cato orator.
- Addicere** proprie est idē dicere & approbare. dicēdo alias addicere damnare est.

Aedis domicilium in edito positum simplex atq; unius
aditus siue ideo edis dicitur quod in ea euum degat
quod grece uocatur itaq; edificare cū sit
proprie edem facere ponitur tamen in omnigenē.
constructionis.

Aedita^s edis sacre tutor id est curam agens.
Aeditum^s edis intimus.

Aedilis inicio est dictus magistratus Qui edum non
tantum sacrarum sed etiam priuataq; curā gerebat
postea hoc nomen & ad magistratus translatum est
dictus est autem edilis. quod facilis ad eum plebis
aditus esset. Sed edilitas dicebatur eadem dignitas
ut pontificatus magistratus.

Atrium proprie est genus edificii ante edem otinens
median aream in quā collecta ex omni te^cto pluuiā
descendit. Dictum autem atrium. uel quia id genus
edificiī ab atriēsibus etrurie sit primum institutū
uel quia a terra oriatur. quasi aterriū.

Auus patris matrisq; pater dictus a greco uocabulo.
quod est apud eos papos mutatis quibusdaz litteris
alii uolunt quod ex ea uoce appelletur q; apud eos
grecos auos appellatur. significatq; magnū. quoniā
ueluti magnus pater sit auus. alii putant auū dictuz
esse quia ad duos attineat. quasi ad duum. uel quia
ad patrem sit additus.

Abauus dicitur quia abest ab auo & est coeūus aui.
Attauus quia atta est aui id ē pater ut pueriuspare
solent.

Auunculus matris mee frater traxit appellationem
ab eo. quod eque tercius a me ut auus est. sed non
eiusdem iuris. ideoq; facta uocabuli diminutione.
siue auuncul^o appellatur. quod aui locum obtineat.
& proximitate tueatur sororis filium.

Amita patris mei soror. quia similiter tercia ame sit.
atq; auia uideri pot dicta ex eo qd ab antiquioribus
auita sit uocitata. siue amita dicta est Quia a patre
amata est. Nam plus sorores a fratribus q fratres
diligi solent. uidelicet propter dissimilitudinem
personarum. que ideo min habent dissentiois quo
minus emulationis.

Auillas agnus recentis partus.

Agnus dicitur a potu qd significat castum
eo q sit hostia pura & molatu apta.

Auere nihil est aliud q cupere argumeto est atidum
& auiditatem. ex quibus cupiditas intelligitur cum
significet & gaudere.

Adscripti dicebatur qui in colonias nomina dedissent
ut essent coloni.

Adscripticii ueluti quidam scripti dicebantur Qui
supplendis legionibus ascribebant hos & accelos
dicebant. quod ad legionuz censum essent ascripti
quidaz uelites. q uestiti inermes sequerentur exer-
citum nonnulli ferentarios. quod fundis lapidibus q
preliaturi eo modo ferrent. que in hostes iacerent
ali roranos siue rorarios quod id genus hominum
currens in modum rorantis tempestatis dimicaret.

Afciscere est adiungere uel assumere.

Auctarium dicebant antiqui quod super mensuram
uel pondus iustuz adiebatur ut cumulus uocatur
in modio.

Auctum uocabatur spaciuz circi quod super definitu
modum uictorie adiungitur.

Argennon argentum percandidum.

Arbiter dicitur iudex q totius rei habeat arbitriu
& facultatem.

Amicinum utris pediculum ex quo uinum defundit.

Arbosem pro arbore antiqui dicebant robosem pro robore.

Arbitrarium dicitur sententia que ab arbitro statuē Arbitrarium cum adhuc res apud arbitrum geritur.

Aamicicie uocabulum ab amore deducitur quamuis interdum uituperandus sit amor ab antiquis autem amici & amici per e litteram efferebantur.

Ad promissor est qui quod suo nomine promisit idem pro altero quoq; promittit.

Aduersus aut contrarium significat aut idem qđ erga Arcire est continere. vnde arcus in edificiis dict⁹ est quia seipse continet. Alii dicunt arcuz dictum esse ab opere arrigendo in altitudinem.

Arcirma genus plaustri ē modici qđ hō gestare possit Argeos uocabāt stirpeas effiges qđ p virgines uestales singulis annis iaciebantur in Tiberim.

Arcere est phibere & similiter arcet phibet porcet quoq; dictū ab antiquis quasi porro arcet & p eo qđ est otinet ponit. vñ cohercer otiner dīcim⁹. trahit aut hoc x̄bū a grecoꝝ m̄gratu quē illi archin uocat in cuius potestate est uel cogere uel prohibere.

Archani sermonis significatio trahit siue ab arce que tutissima est pars urbis. siue a genere sacrificii qđ in arce fit ab augurib⁹ adeo remotum a noticia uulgaris ut ne litteris quid mandet. sed p memoriaz successorꝝ celebret. siue ab archa in qua que clauia sunt tuta manet cuius ipsi⁹ origo ab arcēdo pendet

Arculum appellabant circuluz quē capitū imponebat ad sustinenda commodius uaria que ad sacra publica capite portabantur.

Arculus putabat esse deus qui tutelā gereret archarꝝ Arculata dicebāt circuli qđ ex farfa i sacrificiis fiebat Arcula dicebat auis qđ in auspiciis uetabat aliqd fieri

Afferes dicti quod assideant parieti trabibusq;
Affiratum apud antiquos dicebatur genus quoddam
potionis ex uino ex sanguine tempatum quod latini
prisci sanguinem affir uocabant.
Ambrices regule que transferris asseribus & tegulis
interponuntur.
Ante sunt extremi ordines uineaq; unde etiam nomē
trahunt. Ante sunt latera hostiorum.
Ambitus proprius dicitur inter uicinorū edificia locus
duorum pedum & semipedis ad circumeundifacultatē
relictus ex quo etiam honoris ambitus dici ceptus
est a circumeundo supplicandoq;
Ambitio est ipsa actio ambiendi.
Amnis proprius dicitur a circumnando quod ex greca
prepositione sumptum est qđ significat
circumnare id est fluere.
Ambiguum est quod in ambas partes agi animo potest
huiusmodi apud grecos dicuntur amphiboli.
Ambrones fuerunt gentes quedam gallice que subita
inundatio maris cum amisissent sedes suas rapinis
& predationibus se atq; suos alere ceperunt eos &
cimbros theatonosq;. C. marius delevit ex quo trac-
tatum est ut turpis uite hōis ambrones dicerentur
Anthie muliebres capilli remissi in fronte appellati
ex greco uidentur. quod enim nos ostra anthion illi
dicunt.
Amneses appellantur urbes sitae ppe amnem ut a mari
maritime. unde inter amne & antemne dictae sunt qđ
inter amnes posite sunt et qđ ante se habent amnes.
Amtermini qui circa terminos prouincie manent vñ
ammiciri. amburbiū. ambarualia amplexus dicta sūt
Angiportus est iter compendiarium in opido eo quod
sit angustus portus id est aditus in portum.

Angerone deo sacra a Romanis instituta sunt cum angina omne genus animalium consumeretur. cuius festum angeronalia dicebantur.

Actus modo significat in comediiis et tragediis certa spacia canticorum. modo iter inter vicinos quatuor pedum latum. modo in geometria minorem partem iugeri. i.e. xx. pedum. modo motum corporis ut histriorum & saltatorum qui etiam ex hoc ipso actuosi dicuntur.

Axillares dicuntur in bello socii Romanoꝝ exterarꝝ nationum dicti ex greco vocabulo. qđ nos dicimus rerum crescentium auctionem.

Ausoniam appellavit Auson Vl̄ixis & Calipſus filius eam primam Italie in qua sunt urbes Beneuentum & Cales. deinde paulatim tota quoque Italia que a penino finitur dicta est ausonia ab eodē duce a quo etiam urbem aruncam conditam ferunt.

Alumeto pro laomedonte a veteribus romanis nec dum assuetis grece lingue dictum est sic. melo. pro nilo. catamitus pro Granꝝ mede. Alphius pro Alpheo dicebatur.

Accensidicebant qui in locis mortuorum militum subito surrogabant. dicti ita. quia ad censos adiebantur. **A**cerra ara que an mortuum ponit solebat in qua odores incendebantur. Alii dictum arcuam esse turariam scilicet ubi thus reponebant.

Apex qui est sacerdotum insigne dictus ab eo qđ comprehendere vinculo antiqui apere dicebant. unde aptus is qui conuenienter alicui iunctus est.

Attanium est poculi fictilis genus. quo in sacrificiis utebantur sacerdotes potitiani.

Atroces appellantur ex greco. quia illi a trocia appellabat que cruda sunt. siue atrox dicitur ab eo quod nihil timeat de se. Trin greci dicunt timere.

Auguraculum appellabant antiqui. quod nos arcem
dicimus. quod ibi augures publice auspicarentur.
Arseuerse auerte ignem significat Tuscorum enim
liga arseuerse auerte ignem constat appellari. viii
Affrani⁹ inquit. Inscrībat aliqd in hostio arseuerse
Aborigines appellati sunt. qui errantes conuenerunt
in agn⁹ qui populi Ro. fuit gens antiquissima Italie
Abolis dicebat p ab illis antiqui. nō geminabāt l̄am
Auentinus mons intra urbem dictus est. quod ibi rex
albanor⁹ Auentin⁹ bello fuit extinctus atq; sepulc⁹
Adorare apud antiques significat agere. unde & legati
oratores dicuntur. quia mandata populi agunt.
Armilistr⁹ festum erat apud romanos quo res diuinæ
armati faciebant. ac dū sacrificabant tubis canebāt
Adeo duas habet significations. Nam cū prima acuta
effertur idem significat quod accedo. ut cū dicim⁹
adeo pretorem. cuz autem sc̄da idem quod usque eo
non quid p̄m ratiōem. Quia ad prepositio accusant
accomodata est. sed uetus loquēdi oſuetudine
Argea loca Rome appellantur. qd in his sepulta essent
quidam arguorum illustres uiri.
Asparagus herba dicta quod in aspero uirgulto nascat
Affidele mente uocantur ad quas fedentes flamines
sacra faciunt.
Anceps significare uidetur id quod ex utracq; parte
caput habeat. ut securis. bipennis. Sed magis a ca-
piendo. quod ex utracq; acie capiatur est appellatu⁹
Ancus appellatur qui aduntum brachi⁹ habet. ut ex
porrigi nō possit. vnde Ancus Martius rex Roma.
Ancille dīste ab Anco Martio rege qd is bello magnū
feminarum numerum ceperit. Siue ideo qd antiqui
anculare dicebant p ministrare ex quo dii quoq; ac
deferuntur coli. quib⁹ nomia sunt ancuii & ancule

Amenes dicta sunt ab antiquis uasa que celata dicim⁹
quod circumcedendo talia fiant. Ipsum quoq; celari
uerbum ab eadem causa est dictum. D. littera cum-
L. permutata.

Aerosam appellauerunt antiqui insulam Ciprum qđ
in ea plurimum eris nascatur.

Aeneſii dicti sunt comites Enee.

Aenatores cornicines id est cornu canentes.

Aenariam appellauere insulam ubi Eneas classem a
Troia ueniens appulit.

Audacia ab aude id est cupide agendo est dicta.

Aceratum lutum cum paleis mixtum.

Aclassis tunica ab humeris non consuta.

Arilatur coctio qui etiam coctio appellatur dictus ui
detur a uoce greca que est idē
tolle. quia sequitur merces ex quibus quid cadens
lucelli possit tollere etiam lucellum diminutiuum
est a lucro.

Artitus bonis instructus artibus.

Arne caput agni caput dicebatur.

Ars meum ornementum capitis muliebris.

Artus ex greco appellant qđ illi artbra dicūt siue art⁹
dicti. qđ membra membris artentur.

Arquites arcu preliantes. qui nunc dicunt sagitarii.

Arbilla aruina id est piguedo corporis.

Artifices dicti qđ scientiā suā p artes exercēt siue qđ
apte opera inter se artēt qđ ex cā etiam & artes sunt
appellate.

Aritenam siue artenā uas ab haur iēdo sic appellabāt

Ansegetes dicuntur quorum ager uiam tangit.

Amītes pertice aucupales.

Ampedices dicebantur ab antiquis qđ circūpēderent
quos nunc appedices appellamus.

Allegmina partes extorum. Que diis immolabant.

Ambulachra ambulationes.

Amian genus piscis.

Ameria urbs umbrarie ab Amuro sic appellata.

Adspere & p̄spere dicebāt antiqua sapientia sicut nos
quoq; mō dicimus ab equo iniquū a q̄rendo inquirere.

Amisius aues dicebant ab auguribus que osulente
iuberent.

Adulari est compositum ex accedendo & alluendo.

Adubanum danubium.

Adulter & adultera dicuntur. quia ille ad alteram &
hec ad alterum se conferunt.

Aquilus color est fuscus & subniger a quo aquila dicta
esse uideatur quāuis eā ab accute uolādo dictā uolunt.

Aquilus aut̄ color ab aqua est nominatus. nā cū antiqui
duos oī naturales nosset id est albū & niḡ inter
ueneritis quoq; q̄ ita neutrū similis ē ut tñ ab utroq;
proprietatem trahat potissimum ab aqua eum nomi
nauerunt cuius incertus est color.

Aqlo uēt̄ a uehemētissimo uolatu instar aqle applat̄
Anquirere est circum querere.

Andron domiciliū loc⁹ appellatur angustior lōgitudie
in quo uiri plurimi morabantur ut a mulieribus.

Apud & penes in hoc differūt qđ alteq; cū loco p̄sonā
signat alteq; p̄sonā & dñm & ptatē qđ trahit a pēit̄

Anxītr uocabatur que tarracina dicitur uolsce genit̄
sicut ait Ennius.

Aquarioli dicebāt mulier̄ impudicaz̄ sordidi affecul̄

Accipenser genus piscis

Aperta idem apollo uocabatur.

Apellinem, p̄ appolline uocabant quia patente cortina
ab eo responsa dentur.

Abditui abortiuī dicuntur.

Ape antiqui dicebant prohibe compescere.

Apua genus minimi pesciculi.

Abs prepositio a greco deducitur significat autem retractionem id est partem posteriorem.

Apollinares ludos hoc est in laude Apollinis populus laureatus spectabat stipe data pro ocuiusque copia.

Apiculum filum quo flamines uelatum apicem gerunt.

Abacti magistrat⁹ dicebant quod coacti posuerāt impium

Agere modo significat ante se pellere id est minare.

Virgilius ad potum pastas age Titire modo significat iurgari ut cum dicimus ut agit cum eo furti modo rependere ut gracias ago modo uerbis indicare ut causam ago quando etiam successit gestus & uultus quidam decor ut cum scenici agere dicuntur.

Abitio nomen antiqui dicebant mortem.

Abgregare est a grege ducere. Aggregare est ad gregem ducere. Segregare ex pluribus gregibus partes se ducere. Vnde & egregius dicit e grege lectus quoque uerbo frequens usus non mihi si ex pecoribus pedet cum apud antiquos opes & patrimonia ex his preceperit cōstituerit ut ad hoc etiam pecunias & peculia dicamus. Acetare dicebant quod nunc dicimus agitare.

Autumnū quidam dictum existimant quod tunc maxime augeantur hominum opes coactis agros fructibus.

Agedum significat age modo. est non adhortantis sermo.

Aulas antiqui dicebant quas nos dicimus oillas quae nullam litteram geminabant. itaque Allicotia exta que in oillis quoque bantur dicebant id est elixa.

Auidus a non uidendo propter nimiam cupiditatē appellatur sicut amens qui mentem suam non habet.

Aureliam familiam ex fabiniis oriundam a sole dictam putant quod ei publice a populo Rō datus sit loc⁹ in quo sacra faceret soli quia ex hoc auseli dicebant ut

- Valesii pro eo quod Valerii·papisii papirii.
Aemiliaz gentē appellatā dicitur a manercho·pitagorē
philosophi filio cui propter unīcam humanitatem
cognomē fuit Emilos·alii quoq; ab asciano descēderūt
dicunt qui duos habuit filios·Iulium & Emelion.
Aerunnulas plautus refert furcillas·qbus religatas
sarcinas uiatores gerebāt quaz usum·qa·C. Mari⁹
retulit muli mariani postea appellabantur·Itaque
erumne labores honerosos significat·siue a greco
sermōe deducunt·nā grece a grui latine tolleſ dīr.
Aemidum tumultum dixere.
Aequidiale dictuſ est apud antiquos·quod nūc dicim⁹
equinoctiale·quia nox diei potius q̄ dies nocti annū
merari debet·Greci quoq; in hoc consentiunt refi
merian id est equidiale dicentes.
Aeruscare era id est pecunias undiq; colligere.
Aquilanium significat ex toto dimidiū dictū a lauatōe
lane q̄ dīr eglanio redīr cū dimidiū dedicat sordib⁹
Aegum mare appellatur ut creb̄r in eo sint insule ut
procul aspicientibus species capraꝝ uideatur siue
quod aegeamazonum regina perierit·siue quod in
eo geus pater thesei se precipitauerit.
Aestimata poena ab antiquis ab ere dicta est quod eaꝝ
existimauerunt ere ouem decussis bouem centuſis
hoc est decem uel centum assibus.
Allucinatio erratio
Adigas dare cogas.
Acies acumen acus & acuere dicuntur ab acone·quaz
latine dicimus cotem.
Auxilla olla paruula.
Amputata circumputata dicitur ab eo quod antiqui
pro puro dicebant·unde deducunt pudeo & pudic⁹
Appia uia & aqua ab Apio claudio est appellata.

Ariminum a nomine fluuii propinquum est dictum.

Amimula urbs prauarum opum fuit in Apulia.

Arca diminutum facit arcula & arcellam ut a porco
porculum et porcellum. Ut a mama mammula &
mammilla.

Alebria bene alentia dicuntur.

Agafones equos agentes id est minantes.

Arcubie qui excubat in arce.

Armillas ex auro quas uiri militares ab imperatoribus
donati gerunt dictas esse existimant quod antiqui
humeros cum brachiis uocabant armos unde arma
ab his dependentia sunt uocata.

Abalienatus dicitur quem quis a se remouerit.

Alienatus qui alienus est factus.

Afferere manum est ad mouere quo ea quoque que in terra
dimititur feri dicuntur unde etiam sere appellant
quia foribus admove apponuntur defixe postibus.
quemadmodum ea que terre inseruntur.

Aruum dicimus agrum nec dum satum

Apica dicitur ouis que uentrem glabrum habet.

Ae fillabae antiqui greca consuetudine pax scribebat,
ut aulai musai.

Auceta sepe aucta.

Abarcat prohibetur.

Aduosem aduersarium hostem.

Axe agglomerati uniuersitantes in cohortibus aut
legionibus. Euolant aduolant.

Acrumerum uas ad utensilia ampliora.

Astassent id est statuerunt.

Ambiaxio quem circumueunt cateruatim.

Apot apud.

Anonfio annua onia.

Antiquum ueteres etiam pro nobili posuere.

Aestimias estimationibus.
Abisse pro adisse dicebant.
Ambulantes abscedentes.
Aquil ius prenomen ab aquilo colori id ē nigro ē dictuꝝ
Antiquare est modum pristinum reducere.
Attige pro attīngam posuere.
Appellicauisse pro appellasse.
Alteras ponebant pro eo quod est aduerbiū alias.
Argutum iri in discriminem vocari.
Aureas dicebant frena quibus equorum aures redigunt
Audacias pluraliter Chatodixit.
Ausis pro audeas.
Audax diminutiuum facit audaculus.
Auocat sepe aduocat.
Annaria lex dicebatur ab antiquis ea que finiuntur
anni magistratus capiendi.
Aliorsum & illorsum sicut introrsum dixit Catho.
Abiectaria negotia dicebantur quam materiam nunc
dicimus ab coemendis.
Aletudo corporis piguedo.
Aeribus pluraliter ab aere id ē eramento Cathodixit
Addues addideris.
Aristophorū uas in quo prandiuꝝ effertur ut discus
Allicit id est perducit aliquem in rem dictum a uerbo
lacit id ē decipit hinc attēdit illūcere id ē oblectar
id est frustrantem inducere.
Abnutare sepe adnucre.
Alieridixit Plautus pro eo quod est alii rei.
Alimodi pro aliismodi.
Aeneolum quod ex ere dicimus. Enulū uas ex ere pū
Adexitam etatem id est ultimam etatem.
Amutio ab amore denominatum.
Anginam uinariā habere dicuntur qui uino suffocant

Adulterina signa dicuntur alienis anulis facta.
A osculari dicebant antiqui pro osculari quod osculum
ore conferre.
Arabice olet id est ex odoribus arabicis.
Adaxint adegerint
Argus oculus nomen hominis qui fuisse oculis plen⁹
dicitur.
Amasso ainauero.
Amiculum genus uestimenti a circumiectu dictum
Auditai sepe audiui.
Aelius scit liuere incipit hoc est liuidum fieri.
Atticissat attice loquitur. Plautus non atticissat. sed
fillicissat id est sicule loquitur
Atritus atri coloris.
Agipthinos ethiopias.
Auelitatio iactatio quedam uerborum figurata ab hastis
uelitaribus. uelites dicuntur expediti milites quasi
uolantes.
Auctor communis erat generis apud antiquos.
Adnictat sepe & leniter oculo annuit. Neui in torero
illam alii adnictat. alii adnictat. alium amat. alium
tenet.
Atriplex herbam dicimus que atriplex dicitur.
Adoptatus ex optato filio natus.
Aleonem aleatorem. Neuius pessimorum pessime ad
dax ganeo lustro aleo.
Aditiculum paruum additum.
Atrabilis ab atro id est animi uicio dictum est atrum
nigrum id est a candore remotum.
Ancios id est excruciator.
Annatem dicebant morbum anuum id est ueterinarum
sicut senium moruum senum
Altaria ab altitudine sunt dicta. quod antiqui diis

Superis in edificiis a terra exaltatis sacra faciebat
diis terrestribus in terra diis infernalibus in effossa terra
Aues ab aduentu earum dicuntur quod inde ueniant
unde quis non suspicetur.

Affa dicebantur cantus tibiarum.

Agoium pastorale baculum quo pecudes aguntur.
Abortum grauide mulieris dicitur quod non sit tem
pestive ortum.

Bona id est substantia rerum dicta sunt. quod
digna bonis.
Bombitatio est sonus apium ab ipso sono
dictus. sicut mugitur bouum hinnit equorum
Boare id est clamare a greco descendit boan.
Boarium foz Rome dicebatur quod ibi uederent boues
Bocas gen' pisces a boando. i. uocem emitendo appellat
Barrire elephantis dicuntur sicut oves dicimus balare
utique a sono ipso uocis quia elephantis barri.
Balenam beluam marinam ipsam dicunt esse pistrem.
ipsam etiam esse cetum.
Bachanalia dicebantur bachi festa.
Basilica a basileo hoc est rege dicta.
Basilicum regale.
Bouinatur conciatur.
Buaserpens est aquatilis quem greci hidrō uocant. q
ictu obturgescunt crurum quoque tumor uie labore
collectus boua appellatur.
Batus genus est herbe ueprem licet dicunt greci.
Bactrionem dicebant genus uasis longioris manubrii.
hoc alii trullam appellant.
Baccar uas uinarium simile Bactrioni.
Barathrum greci appellant locum precipitem unde emergi
non possit dictum ab eo quod est bathis. i. profundus aspergitur

Balene nomen a greco descendit. Nam illi phalenam dicunt antiqua consuetudine. qua piron burrum pixon pro baxon dicebant.

Burrum dicebant antiqui quod nunc dicimus ruffum unde rustici burram appellant buculam que rosiz habet ruffum pari modo rubens cibo ac potionē ex prandio burrus appellatur.

Basilicus appellatur genus serpentis uel qđ in capite habeat albū instar diadematis. uſq; reliqua serpētū genera uim eius fugiant

Barbaricum appellatur clamor exercitus uidelicet qđ eogenere barbari utantur.

Breue a greco descendit quod est brachis.

Brutiani dicebantur qui officia seruilia magistratibus prestabant eo qđ hi primum Hanibali se tradiderāt & cum eo pseuerarant usq; dum recederet d̄ Italia

Bruma a breuitate dierum est dicta

Butrum antiqui brutum dixerunt.

Brachium nos greci brachion dicant. naz dicit brachi breue eo qđ ab humeris ad manus breuiora sunt qđ plante a coxis.

Braxica a presiccando est dicta.

Brutiane par me dicebant scuta quib⁹ brutiani sūt usi
Bubinare est menstrue mulierum sanguine inquinare dictum ex famo quod greci appellant

Lucilius inquit inbubinat ac contra te imbulbitat. Imbulbitare est puerili stercore inquinare.

Bucerum pecus de bobus dicimus.

Bustum dī pprie locus in quo mortu⁹ est combustus z sepult⁹ dicitur & bustū qđ si bñ ustū ubi xō obustus quis tantūmō alibi uero iepultus est is ab urendo ustrina uocat. sed modo busta sepulchra uocamus.

Buteo genus avis. que ex eo se alit quod accipitri erit
puerit uasitatisque esse causam his locis que intra
uenit ut bubo a quo etiam appellatur buteo.

Bucina quam nos appellamus Greci
a similitudine uocis dicunt.

Bulimiam greci magnam famam dicunt assueti magnis
& amplis rebus preponere.

Bua a magnitudine. scilicet bonis hinc est q̄ grandes
pueros bupedas appellant & mare sicanū busicon.
Bubeumen genus quondam urini.

Bucefalus uocatus este equ⁹ Alexandri regis propter
quandam bubuli capit⁹ similitudinem.

Benna ligua gallica genus uerbiculi appellatur. unde
uocantur combennones in eadem benna sedentes.

Beses appellatum est quod bis triens sit quamvis dura
cōpositio fiat. unde bes nouē sunt uncie. triens tres
Bellum a beluis dicitur quod beluarum sit pernicioſa
dissentio.

Barum urbez Italie appellauerunt conditores eius ex
pulsi ex insula bara que non longe est a brundusio.

Brundisium uero qdaꝝ poete breuitatis causa brundā
dixerunt.

Beneficiarii dicebantur milites qui uocabāt muneris
beneficio & econuerso. munifices uocabantur q̄ nō
uocabant sed munus reipublice faciebant.

Benignus proprius qui bonis & dignis largitur. est
autem compositum ex bono & ex gignendo.

Bellona dicebatur dea bellorum ante cuius templum
erat columella que bellica uocabatur super quaꝝ
haſtam faciebant cum bellum indecebat.

Bidental dicebant quoddam templū qđ in eo bidētib⁹
hostiis sacrificetur. Bidentes aut̄ sunt hostie duos
detes lōgiores ceteris hñtes. l̄ q̄ biētes ita applārt

Bifeta porca dicit e⁹ a ceruice sete bifariā diuidūtur.
cum iam esse incipit maior sex mensium.

Bigne gemine dicuntur. quia bis una die nate sunt.

Bigenera dicuntur animalia ex diuerso genere nata ut
Leopardus ex Leone & Panthera. Ibris ex apro &
scrofa domestica. Muli ex equo & asina.

Billis apud afros appellatur semen humanum humi
sparsum.

Blatterare est stulte & precupide loqui quod a greco
originem ducit. Sed & Camellos cum uoces edunt
blaterare dicimus.

Balatrones & blatteas ballas lutii ex itinerib⁹ aut & cal
ceamentorum soles eradicatur appellabant.

Bilbit factum a similitudine sonitus qui fit in vase.
Neuius bilbit amphora inquit.

Bibliotece & apud grecos & apud nos tā libroꝝ magn⁹
per se numerus q̄ locus ipse in quo collocati sunt
libri appellantur.

Blitum genus holeriā a saporis stupore appellatū esse
ex greco putat qđ ab his viciat stupidus.

Bardus stultus a tarditate ingenii appellatur Ceciliꝝ
nimis audacem nimisq; bardum barbatii trahitur
autem ex greco & illi dicūt bardus gallice cantor
appellatur qui uiroꝝ fortium laudes canit a gente
bardorꝝ de quibus Lucanus plurima securi fudistiſ
carmina bardi.

Bellistus bestie similis.

Beneuentum colonia cū deduceretur appellariceptū
est melioris omnis causa. nam eā urbem anteagreci
incolentes malepon appellarunt ꝑm Liuium Male
uentum prius dicebat.

Bulgas galli sacculos scorteos appellant.

Bouem bidentem dicunt appellari a dentium numero

Belli crepam saltationem dicebant q̄n cū armis saltabant a Remulo institutum e st ne simile pateretur.
quod fecerat ipse cum a ludis sabinorum uirgines rapuit.

Bilingues brutii censemus dicti q̄ brutii & Oste &
grece loquebantur. sunt autem italie populi uicini
Lucanis.

Bitienses dicuntur qui peregrinantur assidue.
Baiulos dicebant antiqui quos nunc dicimus oparios.
Vnde ad hoc operariis baiulari dicuntur.

Blandicella uerba blanda per diminutionem sunt
dicta

Bellarium & bellaria res belli aptas appellabant.

Bellitudinem sicut magnitudinem Varro dixit.

Boie id est genus uinculorum tā lignee q̄ ferree dicebat
Botulus genus farciminis propter cōexionem obolis
sic appellatur.

Blennos stultos esse Plautus indicat q̄ ait stulti stolidi
fatui. bardi. blenni. bucones.

Binomius cui geminum est nomen. ut nunima pōpilius
Tulius hostilius.

Barbari dicebantur antiquitus omnes gentes exceptis
grecis.

Bellude apud Plautum dīminutiuum aduerbiū est a
bene. quod facit belle et bellule.

Burracintum genus uafis.

Buctubacta Neuius pro nugatoriis posuit hoc est nōfī⁹
dignationis.

Bulla aurea insigne erat puerorum pretestatorū que
depēdebat eis a pectore. ut significaretur ea etatē
alterius regendam consilio. Dicta aut̄ bulla a greco
sermone buli. quod conilium
dicitur latine. uel quia eam partem corporis bullā.

cōtingat id est pectus in quo natural' manet & ocili
Baicus ager dicitur qui fuit boiorum Gallorum is aut
est in gallia citra alpes que togata dicitur in quib⁹
sunt mediolanenses.

Burranica potio appellatur lacte mixtum sapa a ruffo
colore quem burrum uocant.

Orona cum uideatur a choro dicicaret
tamen aspiratione. siue corone dicuntur
q̄ honorent eos. quibus imponuntur.
Conturnix uocatur a sono uocis.
Cornua liberi pris simachro addiciunt
que in intentorem uini dicunt. eo q̄ homines nimio
uino truces fiant ut belue.

Corgo apud antiquos pro aduerbio. quod est profectio
ponebatur.

Corbite dicuntur naues honorarie qđ in malo eorum
summo pro signo corbes solerent suspendi.

Cothones appellantur portus in mari interiores arte
& manufacti.

Columna hastilia ex corno arbore facta.

Collatia opidū fuit prope Romanam eoque ibi opes alias
ciuitatum fuerint collate a qua porta collatina
dicta est.

Collucare dicebant cum pfane silue ramideciderent
officientes lumini.

Collatum sacrificium dicitur. Quod ex collatione
offertur.

Colophon dixerunt cum aliquid finitum significaret
Concinnare est aperte componere.

Concilium dicitur a populi consensu. siue concilium
dicitur a concalendo de si uocando.

Conciliabulum locus ubi concilium conuenitur.
Contio significat conuentum non tamen alium quam
eum qui a magistratu uel a sacerdote publico per
preconem conuocatur.
Contubernales dicuntur a tabernis. que fieberant extra
bulis. unde tabernacula sunt dicta licet extensoriis
& ex pellibus fiant.
Contubernium dicitur contubernium habitatio.
Conclavia dicuntur loca que una clave clauduntur.
Contemplari dictum est a templo id est loco qui omni
parte aspici potest ut ex quo omnis pars uideri pot
quem antiqui templum nominabant.
Comitiales dies appellabant cum in comitio conuenie
bant Qui locus a coeundo id est simul ueniendo est
dictus.
Calatores dicebantur serui a quod est
uocare. quia semper uocari possent ob necessitatez
seruitutis.
Condulus anulus.
Condalium similiter anuli genus.
Contestari est cum uterque reus dicit testes estote.
Codeta ager. in quo fructices existant in modum co
darum equinorum id est qui caudas equinas repre
sentat.
Condictum est quod in communi est dictum.
Coctum a cogendo dictum. quia coeundo coheretur.
ut ad utilitatem uescendi perducatur.
Cocula uasa enea coctionibus apta. Alii occulta di
cunt lingua minuta quibus facile coquant obsonia
Cothum lorum que themo buris cum iugo colligatur.
a cohibendo dictum.
Cobum poete dixerunt a chaos. ex quo putant celum
esse firmatum.

Comedias oſtāt appellari ex eo q̄p inicio i uicis iuuenes
cantare ſoliti eſſent crebro conuenientes.

Cicum auis noctua.

Coclace dicunt lapides ex flumine rotundi ad coclearꝝ
ſimilitudinem.

Cocetum genus edulii ex melle & papauere factum.

Confugelam antiqui confugium dicebant.

Compreedes eiusdem rei populo ſponſores.

Compascuus ager relictus ad pafcendū cōiter uicinis.

Compescere eſt uelut eodem pafcuo continere.

Compitalia festa que in compitis parebant.

Congruere diectum a gruibus que nō ſegregantur ſive
cum uolant ſive cum pafcuntur.

Cognomines dicuntur qui eiudem ſunt nominis.

Cerrones leues & inepti a cratibus dicti. quod ſiculi
aduersus Athenienses cratibus proſtatis ſunt uſi
quas greci gerras appellant.

Conſtum gen⁹ libaminis qđ ex farina oſpersa faciebat

Conitum affranius pro ornatū & cultu poſuit.

Conflages loca dicuntur in que undiqꝝ confluunt uenti

Copona taberna a copiis dicta.

Compilare eſt cogere & in unum condere.

Compernes nominantur homines genibus plus iusto
coniunctis.

Confeduſti federe coniuncti.

Commissatio a uicis quos greci comas appellant in his
habitabat prius quam opida conderentur quibus in
locis alii alios conuictus cauſa mutabant.

Committere pprie eſt ſimul mittere. nunc eo utimur
& pro facere aut pro relinquere aut pro incipere.

Condere proprie eſt in unum & interiore locū dare
ad eufodiaꝝ faciliorem. qđ uerbum nunc ſignificat
conſcribere. nūc facere nunc oponere. & instruere

Consulas antiqui ponebant pro consilium petas & per
conteris non tantum sed etiam p iudices & statuas.
Cossi dicebantur ab antiquis natura rugosi corporis
homines a similitudine uermium ligno editorum.
Qui cossi appellantur.

Consilium id a consulendo dicitur. uel q̄ in unam s̄niām
plurim̄ mentes consileant & conueniant. sed a filētio
credibilius dictum putat. quo maxime inuenitur.
Conscripti dicebantur qui ex equestri ordine patrib⁹
adscribabantur ut numerus senatorum expleretur.
Consponos antiqui dicebant fide mutua colligatos.
Consulalia ludi dicebant quos in honorē consi faciebāt
quem deum consiliū putabant.

Conuent⁹ quatuor modis intelligit. uno mō cū quēlibz
hōiem ab aliquo conuentuum esse dicimus alio cum
significat multitudo ex cōplurib⁹ generibus hōim
cotracta in unū locū. tertio cū a m̄gratib⁹ iudicii cā
popul⁹ cōgregaret. quarto cū aliquē i locū freqn̄tia
hominum supplicationis. Aut gratulationis causa
colligitur

Conuicium a uīcis in quib⁹ primum habitatum est
uīdef dictum uel immutata littera quasi couocium
Contuoli oculi sunt in angustum coacti conni uētibus
palpebris.

Consternatio que est cōcitatio quedā subita ex aliquo
metu asternutamento deducta est quod eo toto con-
cutimur corpore.

Considerare a contemplatōne sider̄ uidetur appellari
Constitutus hominum a consistentium multitudine
appellatur.

Conuallis est planicies ex omni parte comprehēsa mō
tibus collibus ue uallis duobus laterib⁹ comprehendēsa
planicies. uallis diminutiūm uallicula facit.

Conuoti hisdem uotis obligati.
Cibum appellatur ex greco qđ illi peram in qua cibuz
recondunt appellant.
Ciccum membrana tenuis malorum punicorum.
Cespīos in urbe est ex quiline regionis de nomine cu
iisdam hominis dīctus.
Citimus extremus facit sic ultra ultimus .citra citim⁹
Cancindela genus muscarum quod noctu lucet .uidelz
a candeo . unde etiam candelabra putantur appel
lata.
Citrofa uestis appellata est a similitudine citri.
Ciūicam coronam cui salutis ue causa seruatus in pre
lio dabat que erat lignea frondem habens perem
nem.
Cirtanea dicitur auis que uolans circuitum facit.
Circices circuli ex ere facti.
Cilium est folliculum quo oculus tegitur . Vnde fit
supercilium.
Cimmerii dicuntur homines qui frigoribus occupatas
terras incolunt . quales fuerūt inter baias & cumas
in ea regione in qua conuallis satis eminenti iugo
circumdata est . que neq; matutino neq; uestertino
tempore sole contegitur.
Cimbrī ligua gallica latrones dicuntur.
Cingulos appellabant homines . qui in loco . ubi cingi
solet satis sunt tenues.
Cillibe mese rotunde.
Chilo dicitur cognomento a magnitudine labrorum
& dicitur chilo cibus quidam unde achilles dicit.
quasi sine chilo . id est cibo . quia parcus fuit id est
moderatus in cibo & potu.
Cilo sine aspiratiōe cui frons est cminētior ac dextra
sinistraq; uelut rescisa uidetur.

Cisterna dicta est quod cis est infra terram.

Camillus appellatur proprie puer ingenuus.

Capuam in campania quidam a capys appellatam ferunt. Quem a pede introrsus curuato nominatum Antiqui nostri falconem uocant. Alii a planicie regionis.

Camene muse a carminibus sunt dictae. Vel quod canunt antiquorum laudes. Vel q̄ sint caste mentis presides.

Camara & camuri boues a curuatōne ex greco dicunt camera fornix est.

Cappas marinos equos greci a flexione posteriorum partium appellant.

Catampo genus est ludi.

Carissam apud Lucilium significat uafrum.

Cerimoniarum causam alii ab opido cere dictam existimant. alii a caritate dictas iudicant.

Celibem dictum existimant. quod uitam celo dignam ducat.

Catamitum pro ganymede dixerunt qui fuit Iouis con cubinus de genere troiano.

Ceculus conditor prenesti. unde putat cecilius ortos Quorum erat nobilis familia apud Romanos. Alii appellatos dicunt ab Achate troiano Enee comite.

Celiusmons dictus est a celio quodam ex Etruria qui romulo auxilium aduersos sabinos prebuit eo quod in eo domicilium habuit monte.

Cecum ualluz dicitur in quo preacti paliterre affixi herbis uel frondibus occultuntur.

Catuliones appellabant antiqui gulosos.

Catillatio graue obprobrium generofis obiciebatur si qui prouincias amicas po. ro. ex poliasset.

Cisticillus appellatur circulus quem supponit capitū

Qui aliquid est latus in capite.
Cespis est terra in modum lateris cesa cum herba sive
frutex recisus & truncatus.
Catulinam carmen excitauisse hoc est comedisse romani
nos apparet. ut Plautus in saturnione refert.
Catax claudus.
Occultare est ex consimiliari id est cecum imitari.
Cesariati comati
Catularia porta rome dicta est quia non longe ab ea ad
placandum canicule sidus frugibus inimicum rufus
canes imolabantur ut fruges flavescentes ad matu
ritatem perduceretur.
Cedere putant ex greco dici quod apud illos cenin sig
nificet interficere.
Cenita urbs que fuit vicina Rome a Cenite condi
tore.
Catulus genus quoddam vinculi. qui interdum canes
appellatur.
Cestus vocantur & hi quibus pugiles timicant & gen
quoddam ornatus mulierum.
Cedicie taberne in via Appia a domini nomine sunt
vocate.
Caueillatio est iocosa calumnatio.
Catifons ex quo aqua pretoria in tiberim fluit dicti
in agro cuiusdam fuerit cati.
Cacula seruus militis Plautus video caculam militare
dicitur autem a greco quod fustibus clavisque lig
neis ad tutelam dominorum armari soliti sint.
Canalicole forenses homines pauperes dicti quod circa
canales fori confiserent.
Cana dicunt greci nos canistra per diminutionem ca
nistella.
Canices furfures de farre a cibocanum vocate.

Canceri dicebantur ab antiquis qui nunc per diminutionem cancelli ex quo genere sunt calces qui per diminutionem appellantur calculi.

Canentas capitum ornamenta cantas pro cantatas possebant.

Caudicarie naues ex tabulis crassioribus facte.

Candelabrum dictum quod in eo candele figantur.

Canterius hoc distat ab equo quo maialis a uerre caput a gallo ueruex ab ariete. est enim canterius equus cui testiculi amputantur.

Cauillum cauillatio id est irrisio.

Caudice cistelle ex uinco a similitudine equine caude dicte.

Caule a cauo dicta antiquitus enim ante usum tectorum oves in antris ducebantur.

Cauum a chao dictum ab eius inanitate.

Calones calcei ex lingno facti.

Clascendix genus conche.

Calpar genus uasis utilis.

Calces ampulle plumbee.

Calbeos armillas dicebant. quibus triumphantes utabantur. & quibus ob uirtutes milites donabantur.

Calix qd in eo calidum bibatur. Vel a greco cilix.

Calphurnii a calpo nume regis filios sunt oriundi.

Calim antiqui dicebant pro clam. ut nis pronobis. satis pro suam. im pro eum.

Calicata edificia calce polita.

Capitra genus uestimenti quo capita operiebant.

Calathos greci nos dicimus quassillos

Caduceatores legati pacem petentes. catho caduceatori inquit nemo homo uocat.

Carinantes probra obicientes a carina dicti que est infima pars nauis sic illi sortis infime.

Cathinea terra que in es coicitur ut fiat ericatum.

Casa a cauatione dicta.

Cassum antiquum.

Casnar senex osorum lingua.

Cassiculum reticulum a cassibus p diminutioz dictum

Caseusa coetundodictus.

Casilam antiqui pro caside ponebant.

Cassabundus crebro cadens.

Cassaria que custodit cassam.

Cassia via a cassio strata.

Caput ex greco dictum quod interdum dicunt

Capparatū rugosum a cornuum caprinorū silitudine
dicitur.

Capis poculi genus dictum a capiendo.

Capse a greco appellantur has illi dicunt.

Capitale facinus quod capitis pena luitur.

Caaprone quoru iube in frontem deuexe dicta quasi
a capite prone.

Capidulum genus uestimenti quo caput tegebatur.

Capredicta quod omne virgultum carpant hue a cre
pitu crurum unde & crepas eas prisci dixerunt.

Cuppes & cupidia antiqui lautiores cibos nominabant
unde & macecellum forum cupidinis appellabant.

Cupedia aut a cupeditate sunt dicta. uel sicut Varro
uult q ibi fuerit cupedinis equitis domus. qui fue
rat ob latrocinium damnatus.

Caprunculum uas fictile.

Curatotes dicuntur qui pupillis loco tutorum dantur

Sive illi qui rei frumentarie agrisue dividendis
prepositi sunt.

Curia locus est ubi publicas curas gerebant.

Calabra curia dicebatur ubi tantum ratiosacrorum
gerebatur.

Curie etiam nominantur in quibus uniuscuiusque partis
po-ro. quod gerit quales sunt he in quae romulus populum
distribuit numero. xxx. quibus postea addite sunt. v. ita
ut sua quae curia sacra publica faceret ferias que ob
seruaret hisque curiis singulis novia uirginum imposita
esse dicuntur quae uirgines quoddam R.o. o sabinis rapuerunt
Curriculo pro cursim ponebat. Plautus licet inquit uos.
abire curriculo. curriculus est diminutiu[m] a currui
Curtillacus appellatur a curcio qui eo loco in profundissimum se ob salutem populi romani proiecit hiatus.
Curionum es dicebatur quod dabatur curioni ob sa
cerdotium curionatus.

Curis est sabina hasta. unde romulus quirinus qui eam
ferebat dicitur est & romani a quirino quirites dicuntur
quidam eum dictum putant a curibus que fuit opulentissima sabinorum urbs.

Curitum lunonem appellabant. quia eandem ferre hastas
putabant.

Curiates eiusdem curie ut tribules & municipes.

Currules equi quadrigales.

Curiata comicia a curiis appellata.

Centurionus antea qui nunc centurio. & Decurionus
dicebatur qui nunc decurio & curionus curio.

Curulies magistratus appellatur est qui curru uehebatur.

Curiatia fana a curio dicta sunt. qui eo loco domum
habuerat.

Cura dicta est quasi cor eda uel quia corruiat uel edat
Cum imperio est dicebatur apud antiquos cui nominatim
dabatur imperium.

Cum potestate est dicebatur de eo qui a populo alicui
negocio preferebatur.

Cuniculum id est foramen sub terra occultum aut ab
animali quod est simile lepori appellabatur cui sub

terra fossa latere est solitum. aut a cuneorū similitudine
qui omnem materiam intrant fidentes.

Clunaculum cultrum sanguinariū dictum aiunt. uel qā
ad clunes dependet uel quia clunes hostiarū diuidit

Cumerū uas nuptiale a similitudine cumeraq; que sunt
palme uel porte ad usum popularē sic appellatum.

Culcitra que termento inculcatur.

Culicula fusticulus quidam ligneus in sacris dicebat
Cum alter signat cum altero dictum ab antiquis breui-

tatis causa. ut sades pro si audes & licet sis p si uis.

Culliola cortex micum uiridum dicta a similitudine
culeorum quibus uinum siue oleum continetur.

Cusiliris pro ignauo dicebatur apud antiquos.

Cum populo agere hoc est populum ad concilium aut
ad comitia aduocare.

Cuncti signat quidē omnes si coniuncti & congregati
at uero omnes & si in diuersis locis sint.

Cunire est stercus facere unde & inquinare.

Conturniū uas quo in sacrificiis uinum fundebatur.

Culigna uas portorium. Cato culignam inquit in feno
greco ponit ut bene oleat.

Coctiones dicti uidentur a cunctatiōe quod in emendis
uendendisque mercibus tarde peruenient ad iusti
precii finem. Itaque apud antiquos primam syllabaz
per .u. litteram scribebant ut coctiones.

Custodelam dicebant antiq; quam nūc dicim; custodiā
Cimbam greci cimbin appellant.

Cutis grecā habet originem hanc enim illi citindūt

Cutile lac⁹ dī q; in eo ē insula cotilia nomisata a grecis

Cenephosum antiqui dicebant tenebrosum. Greci .n.
appellant obscurum cenephos.

Cimbium poculi genus ad similitudinem nauis que dī

cimbis appellatur.

Calasis tunice genus quod greci dicunt calas non. Alii dicunt nodum esse tunice muliebris quo connexa circa ceruicem tunica sumittitur.

Cirapissie dicuntur ignes prodigiosi similitudine ci pressorum arboruz que a latitudine incipiunt & in angustum desinunt.

Cibele mater quam dicebant magnaz ita appellabatur qd agebat homines in furore qd greci dicunt cibele uero eadem dea dicta a loco quieti phrigia cibelus.

Cithera id est tenuis ab urbe cithera in quam primum deuectā esse dicitur chonca cū in mari esset accepta

Cillenus mercurius dictus qm omnem rē sermo sine manibus conficiat quibus partibus corporis qui carēt vocantur ideoq quadratum eum fingunt.

Alii uolūt sic appellatū qm in cilenia uia sit nutrit⁹ Alii qm in monte Arcadie cilleno. Alii qm a cillene sit nimpha educatus.

Cipria uenus qm primum in cipri insula templuz sit constitutū uel qm pntib⁹ psideat qd grece parere sit Cinthius a pollo a citho deli monte uocatus.

Calcidium genus edificii ab urbe calcidica dictum.

Choragum instrumentum scenarum.

Chios appellat Hesiodus confusam quandaz ab inicio unitatem hiantē patentemq in profunduz ex eoq greci & nos hiare dicimus unde Janus de tracta aspiratione nominatur eo qm fuerit primus omnium cui primo supplicabant uelut parenti. & a quo rerum omnium factum putabant inicium.

Choemix masure genus.

Cubum dictum quia eius medium eque patet in omnes partes. quod genus

a geometris dicit vñ

etiam tesserule quadrate ciboe hinc & cib⁹ gentis
piscis q̄a p̄scātes id genus p̄sciū uelut aleā ludant.
Cinasones acus quibus mulieres caput scalpunt unde
scalpo id est repistio.
Creperum dubium unde increpitare dicimus q̄a male
dicta fere incerta & dubia sunt.
Crepitulum ornamentū capitī id eīm in capitī motu
crepitum facit.
Crocotillum ualde exile. Plautus extortis talis cum
crocotillis crusculis.
Crusculum diminutinum a crure.
Crines a discretionē dicti quam greci
appellant. nam idem eos uocant.
Crucium quod cruciat. unde Lucilius uinum insuauē
crucium dixit.
Crocatio uocis coruorum appellatione.
Crocotinum genus operis pistorii.
Crustarie taberne a uasis potariis crustatis dicitur.
Cracentes gracilles. Ennius succinēti gladiis media
regione cracentes.
Creui modo signitur hereditatem adii. modo maior
estate uel cēsus sum. modo iudicauī. modo dīcī si que
omnia a duobus uerbis cresco & cerno trahuntur.
quod illi dicunt perficere.
Craterare uocabulū trahit a craterē quod uas ē uini.
Craticulum a greco deducitur.
Centuria in agris significat. cc. iugera. Iure militari.
c. homines.
Centuriatus ager. m. cc. iugera definitus. q̄a Romul⁹
centenis ciuib⁹ ducenta iugera tribuit.
Centuriata comitia item curiata comitia dicebantur.
quia populus romanus per. c. turmas diuisus erat.
Centenarie cene dicebantur In quas lege lacinia non

plus centusibus preter natalibus impendebatur id
est centum assibus qui erant breues ex ere numini
Cena apud antiquos dicebatur quod nunc est prandium
vesperna quam nunc cenam appellamus.
Censionem facere dicebatur censor cum multa egit
irrogabat.

Cenacula dicuntur ad que scalis ascenditur.

Centum uirilia iudicia a.c.uiris sunt dicta. nam cum
essent Rome. xxx. & v. tribus que curie sunt dictae
terni ex singulis tribus sunt electi ad iudicandum.
q.c.uiri amplius sunt. & liz quinq ampliusque centum
uiri esset tñ quo faciliter nominarent. c.uiris sunt dicti.

Centuarion medicamentum a chirone ceterario inuenitum.

Censere nuc signat putare nuc suadere nuc decerne f

Censio hastaria dicebat cum milite multe nomine ob
delictum militare indecebatur q hastas daret.

Cartholipis genus simile. que ultimam partem caude
pilosam habet.

Ceritus furiosus. Plautus in amphitrione Iube hunc
pro ceritum circumferri.

Ceruus q cerata id est cornua gerat dictus.

Cereos saturnalib mura dabat humiliores posteriorib
quia candelis pauperes locupletes vero uterban cereis

Celsus ex greco dictus.

Celeres antiqui dixerunt quos nunc equites dicimus
a celere imperfectore Remi qui in initio a romulo
is prepositus fuit qui primum electi fuerunt ex sin
gulis curiis. ideoque omnino tricenti fuere.

Columne dictae quod columnia sustineant.

Cernuus calciamentum genus.

Crepidines saxa prominentia.

Cloace a colluendo dictae.

Clunas simias a clunibus tritis dictas aiunt.

Crustumina tripus a tuscis urbe crustumena dicta est.
Clucidatum dulce & suave dicebatur.

Clodia familia acloantho Enee comite est appellata.
Clume foliculi hordei.

Clitum greci dicunt nos gloriam unde accepta prepositione fit inclitus. In enim sepe augendi causa inducimus ut inuocat inclinavit.

Clipeum antiqui ob rotunditatem & corium bous apollinarum i quo fed' sabioꝝ cū rōnis fuerat descriptū

Classes clipeatas atiqdixerūt q̄s nūc exrcitū uocam⁹

Clodio fossē a clodio duce Albanorum sunt dicta.

Claudere & clavis ex greco descendit cuius rei tutelā penes portunum esse putabant qui clavum manuteneſe ſingebatur. quia deus putabat esse portarum.

Clautatum consuetudo erat mulieribus donare obſignificationem partus facilitatem.

Clausula quam greci uocant a breui conſuſione eſt appellata.

Clauata dicuntur ut uestimenta clavis intexta. Aut calcamenti clavis confixa.

Clauus analis dicebat q̄ ſigebat in pietib⁹ ſacraꝝ ediū pannos ſingulos ut p̄ eos numer⁹ colligeret annoꝝ.

Classis procincta exercitus instructus.

Clingere cingere a greco dici manifestū eſt.

Cercepam greci appellant lucrari undiq; capientem qualī quem nos quoque lucrionem uocamus.

Claffici testes dicebant q̄ ſinglis testamēt adhibeant.

Commentaculum genus uirgule q̄ in ſacrificiis utebat.

Ceruaria ouis dicitur que proceruo imolabatur

Crepes id eſt lupercos dicebant a crepitū pelliculaꝝ.

quem faciunt uerberantes. mos enim erat romanis in lupercalibus nudos diſcurrere & pellib⁹ ob vias quasque feminas ferire.

Condere componere.

Cincia locus Rome ubi cinciorum monumentum fuit
Capital lintheum quoddam quo in sacris utebantur.
Castrensi corona donabatur qui primus hostiuz castra
pugnando intrasset cui insigne erat ex auro uallum
Collauiaris dicit porcus qui cibo pmixto & colluie
nutritur.

Cognitor est qui litem alterius suspicit corā ab eo cui
dat⁹ est procurator est autem absentis nomine auctor
Claudiana tonitrua appellabantur Quia claudius pul
cher instituit ut ludis post scenam collectus lapidū
ita fixerit ut ueri tonitrus similitudinem imitaret
nam antea leues admodum & parui sonitus fiebant
cum clavi & lapides in labrum conicerentur.

Cesones appellantur ex utero exempti.

Cesar quod est cognomen iuliorum a cesarie dictus est
Quia scilicet cum cesarie natus est.

Capit prehenderit.

Capreoli uitium palmites.

Cincinni intorti. Quia ad locum capiendum tendunt
sunt appellati.

Capillatam uel capillarem arborem dicebant in qua
capillum tonsum suspendebant.

Contestarilitem dicuntur duo aut plures aduersarii.
quod ordine nato iudicio utraque pars diffrentie
solet testes estote.

Catiates hostie dicebant quod caue id est pars hostie
cauda tenus dicitur & ponebatur in sacrificio pro
collegio pontificum quoque anno.

Confetasus dicebatur que cum omni fetu adhibeatur
ad sacrificium.

Conclauare dicebantur que sub eandem erant clauem
Colossus a colefo aurifice a quo formatur est dictus.

Fuit enim apud rhodum insulam statuaz solis alta
pedes c. xxviii.

Codeta appellatur ager transiberim q̄ in eo nascunt
uirgulta ad caudarum equinarum similitudinem.

Censui a censendo agri proprie appellatur qui & emi
& uendi iure ciuili possunt.

Comedum bona sua consumentem antiqui dixerunt.
Comedo qui ut supra bona sua consumit.

Censores dicti q̄ rem suam quisque tanti estimare so
litus sit quantum illi censuerint.

Claritudinem claritatem.

Casus dicimus non modo ea que fortuitu hominibus
accidunt. sed formam uocabuli qua in aliam cadit
effigiem.

Cathachresim tropum nos abusionem dicimus. cum
alienis abutimur perinde ac propriis cum propria
deficiunt.

Coquum & pistorem apud antiquos eundem fuisse ac
cepimus. Neuius coqu⁹ inquit edit neptunū uenerē
cererem significat per cererem panem p neptunū
pisces per uenerem holera.

Camensem cursorem. titinnius pro pistore dixit.

Conlatinum uentre magnum & turgidū dixit Plaut.
quia in eo omnia edulia congeruntur.

Conuexum est ex omni parte declinatum. qualis est na
tura celi quod ex omni parte ad terram uersus de
clinatum est.

Calicatis calce politis.

Confecerunt una fecerunt.

Crebrifurum apud Ennium significat uallum crebris
fureis id est palis munitum.

Cipro boui merendam. Ennius satadico uersu cum
dixit significat id quod fieri solet in insula cipro in

qua boues humano stercore pascuntur. idem cum
dicit propter stagna ubi nigerum genus pascitur
piscibus esse palude demonstrat in qua nascuntur
piscis similes ranunculis quos collectare oves edunt.

Cantarnus nomen loci.

Cantenas pondō dicebant antiqui referenter ad librā
Cepiam futurū tempus ab eo quod est cepi Cato
cepiam sedītiosa uerba loqui. inuenit quoq; apud
maiores & infiniti modi cepere.

Concionem antiqui masculino genere posuere.

Cognitu facilia eadē ratione dicitur qua dictu facilia
& prefectu & factu.

Clitelle dicuntur non tantum he quibus sarcine colligat
mulis portantur. sed etiam locus Rome ppter
similitudinez & in via flaminia loca quedam deuexa
subinde & acliuiā ē & tormenti gen⁹ eodem nominis
appellatum.

Cloacale flumen dixit Catho a cloacarum omnium
concluui.

Compluriens ac pluriens significat sepe. catho con
tumelias mihi dixisti compluriens.

Citera appellabatur effigies quedaz arguta & loquax
ridiculi gratia que i pompa uebi solita sit. catho in
M. cecilium quid ego dicerem amplius quem ego
credo deniq; in pompa uestitatum ire ludis p citera
atque cum spectatoribus sermocionaturum.

Cur ionem agnum Plautus pro Macro dixit quasicura
macruiisset.

Coniector interpres somniorum.

Comparce pro compescē dixerunt antiqui.

Compersit Terentius pro compescuit posuit.

Creduas credas Plaut. ipſus nec amat nec tu creduas
ipſus pro ipſe.

- Cornus** apud antiquos masculino genere dicebatur.
Plautus iā tibi tuis meritis crassus cornus reddit⁹
est pari modo diuerso genere dicebant hec ludus.
hec metus hec amnis hec fons.
- Collus** quoq; masculino dixerūt. est n. genus tormēti e
corio
- Culeus** tormenti genus ab eadem origine.
- Crumimina** facul genus. plautus dii bñ uortant cene
crumimina minuerunt triginta mine
- Corinthienses** ex eo diciceperunt ex quo colonie ori
thum sunt deducti qui ante corinthii sunt dicti.
quam consuetudinem seruamus etiam cum romani
nenses. & Hispanenses & Sicilienses negotiatores
dicimus qui in alienis ciuitatibus negotiantur.
- Cauitionem** dicebant quam modo dicimus cautionem
- Consuetudinem** plautus pro consuetudine dixit.
- Corculum** a corde dicebant antiqui solerter & cautū
plautus in cassina ego sum liber meum corculum.
melliculum uerculum.
- Cassinam** fabulam plautus inscripsit ab ancille nomine
cassia quam amaria se introduxit.
- Contiola** occulta.
- Cogitatim** adverbialiter pro cogitate.
- Clientam** pro cliente. plautus dixit.
- Comedice** figuratum a comedo. plautus. euge heus ad
stitisti & dulce & comedice.
- Capulum** & manubriū gladi uocatur & id quo mortui
efferuntur utrumq; a cidendo dictum sane a capulo
fit capularis.
- Classis** id est celaueris.
- Custoditia** est opera ad custodiendum quid sumpta.
- Citior** comparatiuum a cito. plautus. nullam egorem
citiorem apud homines esse ē famam reor.

Clunes masculine. Plaut⁹ quasi ab armis ualeo clunes
infraestos fero.

Coquitare id est frequenter coquere. Plautus posuit
Canitudinem p̄ canitie. Plautus stultus est aduersum
etatem et capitis canitudinem.

Corrus pari conquerere. Plaut⁹ curruspare tua consi
lia in pectore.

Ceculant cecis proxime sunt oculorum acie obtusa.
Plautus nunc nam mihi ceculant est nunc hic nr̄
hermio

Cudere a cedendo dictum.

Cōpilauisti dictum a nevio pro corripuisti et inuolasti
Clava teligenus. qua Hercules utebatur.

Calones militū serui dicti. qui ligneas clavas gerebant
grece uocant. is quoq; qui huiusmodi telo utit cla
uator appellatur.

Consiuptum apud. Ennium pro conseptum intenitetur
Curionia sacra. que in curiis fiebant

Corpulentis. Ennius pro magnis dixit nos corpulen
tum dicimus corporis obosi hominem

Conciliatrix dicitur que uiris conciliat uxores et uxe
ribus uiros.

Conuente conditio dicebatur cum primus sermo de
nuptiis et earum conditione habebatur

Conceptiue ferialia festa dicebant. que in certis diebus
obseruabantur. quotannis e sementine compilatice.

Celibari hasta caput nubantis comebat. qđ in corpore.
gladiatoriis stetisset obiecti occisi. ut quēadmodum
illa coniuncta fuerit cum corpe gladiatoriis sic ipsa
cum uiro sit. uel quia matrone iunonis curetis in tu
tela sint. que ita appellabat a ferēda hasta quā ling
ua Sabinorum. Curis dicitur uel quod fortis uiros
genituras ominetetur. uel quod nuptiali iure imperio

iuri subicitur nubens. quia hasta summa armorum
& imperii est. q[uod] ob causam viri fortis ea donant &
captiuus sub ea uenitunt quas greci.
uocant.

Cingulo noua nupta preceingebatur quod vir in lecto
soluebat factum ex lana ouis. ut sicut illa in domum
sublata coniuncta inter se sit. sic vir stans secum
cinctus uinctusque esset nunc herculaneo nodo uinc
tum vir soluit omnis gracia. ut sic ipse felix sit in
fuscipliendis libris ut fuit herculanus. q[uod] lxx libros
reliquit.

Camellus uirginibus supplicare solite erant nupture
Cinxie funonis nomine sanctum habebatur in nuptiis quod
initio coniugis solutio erat cinguli. quo noua nupta
erat cincta.

Cumeram uocabant antiqui uas quoddam opertum in
nuptiis quod ferebant. in qua erant nubentibus
utensilia. quod & camillu dicebant eo quod sacrorum
ministrum.

appellabant

Comptus id est ornatus a greco descendit. apud quos
dicitur apud nos comis & come dicuntur
capilli aliqua cura compositi.

Corolla diminutum est a corona corollâ noua nupta
de florib[us] uerbenis herbisque a se lectis sub amiculo
ferebat.

Cupressi mortuorum domibus ponebantur ideo quia
huius generis arbor excisa non renascitur. sicut ex
mortuo nihil est iam sperandum. quam ob causam in
tutela ditis patris esse putabatur.

Curiales flamines curiarum sacerdotes

Cuparisse appellantur acies quedam ignee. que noctu
apparere solent ad similitudinem cupressi

Conquirere deputare
Carnificis loco hēbat is. q̄ se uulnerasset ut moreref.
Capita deoꝝ appellabant fasticuli facti de uerbenis.
Consixtum clavis preconfixum
Cornisce locus erat transtiberim cornicibus datus
quod Iunonis tutela esse putabatur.
Celestia auguria esse uocant. cum fulminat tonat.
Caduca auspicia dicunt cum aliquis in templo excidit
ueluti uirge manu.
Clivia auspicia dicebant. q̄ aliquid fieri prohibebat oīa
enī difficultia clivia uocabāt. vñ & clivia loca ardua
Curiales mense. in quib⁹ imolabat Iunoni que curis
est appellata.
Contrarium es graue es
Centum uirilia iudicia. que centum iudicabant uiri.
Circumliminium ius prediorum.
Cubam Sabini uocant eam. quam militares leticam vñ
uidetur deriuatum esse cubiculum
Condere est dicendo denunciare
Cometacula uirges. quas hōies portant per gentes ad
sacrificium. ut a se homines amoueant.
Casta mola genus sacrificii. quod uestales uirgines fa
cincta flaminea ueste uelata ciebant
Captus loc⁹ dicitur ad sacrificium legitime constitut⁹
Cuprilia appellatur ager. qui uulgo ad capre paludes
dici solet
Canifera que fert cana id est qualum qđ est ciste gen⁹
Contignum frustrum carniscū. vii. consius demptum
Conauditum coauditum sicut coangustatum dicitur.
Censio estimatio unde censure.
Corda frumenta. que sero maturescunt ut fenū cordū
Consensia sacra que ex consensu multoꝝ sunt statuta
Culina uocat loc⁹. ubi epule in funere comburuntur

Cilpar uinum nouuȝ quod ex dolio demitur sacrificii
causa anteȝ gustetur Ioui eni priȝ sua uina libabat
quem appellabant festa uinalia.
Cicatricare cicatrices inducere.
Compescere lucum est lucum finibus cohibere.
Coniungento conuocato.
Capitarium es quod capi potest.
Conquirere cohercere.
Capitalis locus ubi si quid uiolatum est caput uiolato
ris expiatur.
Cloacare inquinare unde & cloace dicte.
Conregione e regione
Condicio in diem certum eius rei que agitur denūcio
Cubans auspicatur qui in lecto querit auspiciū
Concio conuentus dicta uelut conuocatio id est longa
eiusdem rei agitatio in eadem mora consilii explicada
Cogitatio dicta quasi coagitatio id est longa agitatio.
Clama clauibus dictuȝ q̄ his que celare uolumus que
esse uolumus occulta claudimus.
Cella quod ea celentur que esse uolumus occulta
Ciere nominare uocare

Ouocum p̄ puto ponim⁹ ex greco deducit
quod illi dicunt.
Duplionem antiqui dicebant quod nos du
plum uenit a grecodiplo.
Dius censuſ dicebatur cū altero id est cū filio censuſ
Dius dia diuī a diis uenit.
Duis pro dederis antiqui dicebant quo utitur Cicero
contra Cathalīnam dūint id est dederint
Diudens hostia bīdens
Duellum bellum uidelicet quod duabus partibus de
uictoria continent bellum contendentib⁹ dimicatur

inde & perduellio qui pertinaciter retinet bellum
Duonum bonum dixere.
Duplabis duplicabis
Duo de viginti dñdi consuetudinem a grecis traxisse.
videmus qui sic enunciant.
Dumosa frondosa.
Dumus a greco deducitur.
Dubiat produbitat
Dubenus apud antiquos dicebatur qui nunc dñs dñs
Dusmo in loco apud liuum signat dumosum locum an
tiquienim interserebat. s. lram & dicebant cosmit
tere pro committere & casmene procamene.
Dumet antiqu qsi dumestica appellabant q nos dumeta
Domus uenit a greco.
Dragones dicti q acute uideant clarissimam enim dicū
tur habere oculorum aciem qua ex causa incuben
tes eos thesauris causa fixerunt antiqui ideoq estu
lapio attribuuntur quod uigilantissimi generis pu
tatur que res medicina maxime est necessaria.
Dicimos erat. Romanis in omnibus sacrificiis preci
bus q po-ro-quiritibus q quod est curibus que ciui
tas Sabinorum potentissima fuit
Daliuum supinū ait esse aurelius elias. stultus ostoz
quoq lingua significat insanum Sacra uero díci pu
tant ipsum quem greci. id propter eius
fatuitatem quis misereri debeat.
Daps apud antiquos dicebatur res diuina. que fiebat
aut hiberna iementi. aut uerna. quod uocabulum e
greco deducitur apud quos id gen epulaq dñ itaq
& dapaticē se acceptos dicebāt antiqui significātes
magnifice & dapaticis negociū magnificū & amplū
Dedelam a uarietate rep artificiorūq dīctā esse apud
Lucretiū terrā apud enniū Mineruā apud Virgiliū

circem facile est intelligere cum greci significat
uariare

Danuum sacrificium quod fiebat in operto in honore
dei bone dictum a contrarietate quod minime esse
id est publicum dea quoque ipsa & sacerdotes eius.
Dacronas pro lachrimas Liuius sepe posuit nimirum
quod greci appellant Item Dautia que lautia
dicimus et dantur legatis hospicii gracia

Danunt donant dasidonare

Daniste feneratores

Dagnades sunt aurum genus quas egipci interponant
dum cum coronis deuincere soliti sunt que uelican
do morficandoque & canturiendo assidue non paciuntur
dormire potantes.

Daunia apulia appellant a Dauno Illirico gentis claro
uiro qui eam propter domesticam seditionem exce
dens patria occupauit

Deorsum dictum quod pars ea corporis deuexa sit deorsum
Donum ex greco dictum est quod illi uocant
Donatice corone dictae quod his uictores in ludis donabantur
que postea magnificentie causa institute sunt super
modum aptarum capitibus quali amplitudine fiunt
cum lares ornantur

Dotem manifestum est ex greco esse nam dicitur apud
eos dare.

Doliola locus in urbe sic uocatur quia inuidentibus
gallis senonibus arbem farram in eodem loco dolio
lis spuebant ne despueret alicui liceret

Dolus uocabulum nunc tantum in malis utimur apud
antiquos etiam in bonis rebus utebantur unde ad
huc dicimus sine dolo malo nimirum quia solebat
dici etiam dolus bonus

Dirus dei ira natus

Derogare ppric est cum qd ex lege ueteri quomodo
fiat sanctur. lege noua derogare ergo detrahere ē
Diem rectum dicebant p antiphrasim uolentes signifi
care malum diem
Dirigere apud Plautum est pro discedere
Dirunt depurgant.
Dirutum ere militem dicebant antiqui cui stipendiū
ignomine causa nō erat datum. quod es diruebatur
in fiscum non in militis sacculum
Delegata dicebant diis consecrata que nunc dedicata.
unde adhuc manet dedicatus quasi lusui dicatus
Dedicare est autem propriadicendo deferre.
Depuere cedere. Lutius palmisq; misella depuit me
id est uerberauit me quod ipsum e greco est.
Dedicta intelligitur ualde data.
Deperire signat ualde perire
Derrhis greci appellant pelles nauticas quas uocam⁹
se gestria.
Demum quod signat post apud Lucilium Demus legit
alii demum pro dumtaxat posuerunt.
Denicales ferie colebantur cuz hominis mortui causa
familia purgabatur greci. n. mortuū dicit
Diminutus capite appellatur qui ciuitate mutatus est
& ex alia familia in aliaz adoptat⁹. & qui liber alteri
mancipio datus est & qui in hostium potestatē uenit
& cui aqua et igni interdictum est.
Diuidicula antiqui dicebant que nunc sunt castella ex
quibus a riuo omuni aquā qſq; in suū fundum ducit
Defrui dicebant antiqui deamare deperire significā
tes omnem fructum percipere
Deinceps qd deinde ceperit ut pnceps qui pmū cepit.
Diuidiam discordiam.
Deuersus deorsum uersus dicebant

Deus dictus q̄ ei nihil desit uel quia omnia commoda
hominibus dat siue a greco theos qđ signat metū eo
q̄ omnib⁹ met⁹ sit Sed magis ostendit id uocabulū esse
dictū aspiratōe dēpta q̄ mos atiq̄t⁹ nr̄is frequēs erat
Dium antiqui ex greco appellabant ut a deo ortum id
est diuinum sub celolumē unde adhuc sub
diuo fieri dicimus quod nō sit sub tecto. & inter diu
cui contrarium noctu
Deuitare ualde uitare
Demagis prominus antiqui dicebant.
Denarie ceremonie dicebantur & tricennarie quibus
sacra adiuturis decem continuis rebus uel triginta
certis quibusdam rebus carendum erat.
Decrepitus est disperatus crepeta ideo uita ut crepus
culum extreum diei tempus siue decrepitus dicitur
quia propter senectutem nec mouere nec ulluz
facere potest crepitum id est sonum
Decumanus appellatur limes qui fit ab ortu solis ad
occasum alter ex transuerso currēs appellat̄ cardo.
Decumana oua dñr & decumani fluctus dñr quia sunt
magna nam & ouum decimum maius dicitur & fluc
tus decimus fieri maximus dicitur
Deprensā dicitur genus militaris animaduersiōnis cas
gatione maior ignominia minor
Decima queq; ueteres diis suis offerebant.
Decuriones appellantur qui denis equitibus presunt.
Depolitum perfectum quia omnes perfectiones antiqui
politiones appllabant.
Degunere degustare
Decures decuriones.
Depubem porcū lactantē qui phibitus sit pubes fieri
Detoges detrite toge dicuntur
Ditianam diana quā esse lunam putant dicta qđ fulgor

suo noctu omnia ostendat.
Deblerare est stulte loqui.
Dicharcea uocabatur que nunc puteoli quod ea ciui-
tas quondam iustissime regebatur
Demoe apud antiquos sunt ut apud nos pagi
Dice pro dicam antiqui posuere
Discernina dicuntur que decerpuntur purgandi cā-
Dissectiones diuisiones p̄imiorum inter consortes.
Dispensatores dicti qui es pensantes expendebant nō
adnumerabant hinc deducitur expenia siue dispen-
sata uel cōpensata item compendium dispendium.
Dispescere est pprie pecus a pastione deducere ut cō
pescere una paſcere in uno loco continere
Definiare definere
Dispretus ualde spretus
Dissutus porcus dicitur cum in ceruice setas diuidit.
Disertus a differendo dictus
Dignorant signa imponunt ut fieri solet in pecoribus
Dilertum pro diserte dixerunt antiqui
Discisum et ptisum dicebāt qđ nūc discessum z ptesū
Delibrum dicebāt fustem deleratum hoc est decor-
ticatum quem uenerabantur pro deo
Delicia est lignum qđ a colmine ad tegulas angulares.
infirmas uersus fastigiatū collocatum unde rectum
deliciatum & tegule delitiariae
Degere antiqui poluerunt pro expectare.
Deterrie porce id est macilente.
Delibrare aquam sulco deriuare.
Delicare ponebant pro deducere
Deliquiuī solis a delinquēdo qđ delinquat̄ incurſu suo.
Delinquere est p̄termittere qđ non oportet preteriri.
hinc deliquia & delicta
Deliquum apud Plautum significat minus

Detusos esse detonsos uel deminutos
Delanicare est descendere & quasi lanam trahere unde
lenones & lenocinia & lanius dicit q̄ pec⁹ discedit.
De lapidata lapide strata
Dextans dicitur quia assidet sextans quemadmodūz
duo de uiginti & deunx
Deluit soluit
Delect⁹ militū & is q̄ signat amatus a legēdo dicti sunt
Deliberare a libella quia quid perpenditur dictum
Detractare est male tractare.
Dextimum et finistimum antiqui dixerunt.
Dextra auspicio prospera
Dextrarum tibiarum genus est que dextra tenentur.
Diabolares meretrices dñr que duobus obolis ducunt
Dies dictus q̄ diuini sit opis. iuue a diloue eius ut puta
bant rectore qui grece appellatur siue q̄
cernidiuinus debitat in candorem
Diabathra genus solearum grecanicarum
Deorata perorata
Deactio peractio
Dianus locus diane sacratus
Diffarreatio genus erat sacrificii quod inter virum &
mulierem fiebat dissolutio dicta a farre nā fiebat.
farreo libo adhibito
Dialis flamē et dius herorum aliquis a Ioue gen⁹ ducēs
Defresam detritam atq̄ detonsam
Deinde compositum ex prepositione & loci significati
one ut exinde · proinde · subinde qui item tempus
signant
Diox genus piscis frequens in ponto
Diuum q̄ sub celo est extra tectum a Ioue dicebatur.
Deincipem dicebat antiqui p̄xime quem captum ut
principem primum captum

Diomedis campi in apulia appellabantur qui ei diuisio
ne regni quam cum Dauno fecit cesserunt.

Diomedea insula in qua diomedes sepultus est excedens
Italia

Depontani senes appellabantur . qui sexagenarii de
ponte deiciebatur

Deformicatum a formicibus succisum . quibus confo
uerierat solitum

Depeculatus a pecore dicitur qui enim populum frau
dat peculatus pena tenetur

Decultarunt ualde occultarunt . & occuparunt

Decalicatum calce litum

Dicassit dixerit.

Dium fulgar appellabant diurnum . quod putabant Ioui
nocturnum fulmen Summano attribuebant

Elucum significat languidum & semisom
nū ul' ut alii uolūt allucinatorem & nugas
amatorez siue balonem id est hesterno uin
languentem quod uocant greci
Emere qd nūc eit mercari antiq accipiebat p summer
Elices sulci aquarii . p quos aqua collecta educit e lysi
Ennam etiamne.
Elaudare plusq nominare.
Elecebre argentarie meretrices ab eliciendo argēto
Electabo eliciam.
En nunq et quando
Emussitata ad amussim facta.
Ennoitium inicium
Emparda paganorumdea
Emen euden
Elumbum auuolso lumbo
Elinguem sine lingua

Elacatena genus falsa menti · quod appellatur a vulgo
malandria.
Enubrio inhibenti
Elixa a liquore dicta.
Endoplorare implorare quod est cum questione in cla-
mare implorare namq; est cum fletu rogare quod est
proprius vapulantis.
Endo procinctu signat autem cū ex castris in prelium
exitum est procinctos quasi pincinctos atq; expeditos
nam apud antiquos toti succincti pugnasse dicuntur
Emptuum militem mercennarium
Emancipati duobus modis dicuntur aut qui ex patris-
iure exiuerunt aut illi . qui aliorum fiunt domini
quorum utrumq; fit mancipatione
Eū antiqui dicebat pro eoq; Em pro eū ab eo quod ē is
Egerie nymphae sacrificabant pregnantes quod eā pu-
tabant facile conceptum aluum egerere
Es carie mense quadrate vocantur in quibus homines
epulatur anclabris ea · que in sacrificio diis ad clara-
tur quod est hauritur ministraturq;
Escit id est exit
Eapſe ea ipsa
Euelatū uētilatū vñ uelabra qbus frumenta uētilant.
Egens uelut exgens cui ne gens quidem fit reliqua
Eiuratio signat id qđ desideratur non posse prestari
Plautus eiurauit militiam
Euerriator vocatur qui iure accepta hereditate iusta
facere debet defuncto que si non fecerit seu quid
in ea re turbauerit suo capite luat · id nomine ductū a
uerendo · nā exuerne sunt purgatio quedā dom⁹ ex
q̄ mortu⁹ ad sepulturā ferēdus ē que fit p̄euerria
torē certo genere se oparum adhibito ab extra uer-
rendo dictarum

Egretus & adgretus ex greco sunt dicta a surgendo &
proficiendo · unde quasi noctisurgium.

Eceres iusjurandum est ac si dicatur per cererem · ut
ecastor edepol.

Europam terciam partem orbis ab europa · agenoris fi
lia certum est appellari · sed alii de amore louis in
thaurū uer si narrant aliieam a predonibus raptam
& nauem que in louis tutela effigiē · thauri habuit
in eam regionem esse delatam · quidam ob pulchri
tudinem regionis propter simulationem rapte filie
occupatam terrā ab agenore & phoenicibus ferūt.

Epolones dicebāt antiqui · quos nunc epulones dicim⁹
datum est autem his nomē indicendi loui ceterisq;
dīis epulas potestatem haberent

Eudicem lineum filium quod medici extremo ministe
rio relinquunt per quod chimos emittitur.

Euboicum talentem numero greco septem milium &
quingentorum cistophorum est apud quatuor miliū
denariorum

Extrarium ab extraneo sic distinguitur extrarius est
qui extra focum sacramentum iusq; sit extrane⁹ ex
altera terra quasi exterraneus

Exta dicta q; ea diis p̄flecent q; maxime extat eminētq;.

Extimum extremū signat ita ut intimo sit contrariū

Exterrecinus quoq; dicitur & qui ante tempus natus
uel pocius electus est dictus autem extercini⁹ q; eū
mater exterrita aluo eicit.

Externus est alienus terre

Experrectus a corrigendo se uocatus · quod fere faci
mus recentes a somno.

Expertā antiqui dicebant quasi experitā habita

Excudere , p̄cudere & incus ipsa a cedendo dicta sunt
Explorare antiquos pro exclamare usos · Sed postea

prospicere & certum cognoscere ceperit significare. Itaq; speculator ab exploratore hoc distat. qd speculator hostilia silentio perspicit explorator clamore cognoscit.

Ex papillato brachio extento q cum fit papilla nudat.
Experes ex exteratos siue ex bue q exhiberunt q nepote
Ex dorso sua dorsum confringe alii exime.

Ex fit purgamentum. unde & adhuc manet suffio.
Ex litius iudex quem una pars eligit.

Ex scendere egredi

Ex peritos imperitos

Explent explent

Ex ducte exuie

Exciet excutiet.

Ex cipuus q excipiatur. ut precipuum quod ante capiat
Ex patare in locum patentem se dare siue in spacium
se conferre

Ex decimata electa.

Expectorat ex pectore eicit.

Ex perrectus est qui per se uigilare cepit.

Ex pugitus ab alio excitat. que sole dice exp gefactum
Excidionem urbis a cedendo dictum manifestum est
Effata elocuta

Ex porro agere ex porrige:

Exoletus qui adolescere id est crescere desit

Ex anclare exhaustire

Examen est et equamentum et iudicij inuestigatio ex
aminatio & apum congregatio et locustarum.

Examussum regulariter amullis. enim regula fabrorum
est uel ut alii uolunt ferrametum. quo in poliedo utuntur

Exagogem uectionem

Exegregie egregie id est ex grege leste.

Exodium exitum

Exurgentes exprimentes
Exoriri surgere
Egregius e grege lectus
Exuuie ab exuendo dicte
Exercitus & militum copia dicitur et homo multe
gotiis exercitus
Exomides sunt comici uestitus exertis umeris
Exiles a tenuitate uiarū · quas greci ita appellant vñ
uidentur esse dicta.
Ebulus grece Sambucus dicitur.
Exilita causa · que aduersus exulem agitur.
Exitium antiqui ponebant pro exitu · nunc exitium
pessimum exitum dicimus.
Exercirent sarcirent
Exercitionem exerciti dicebat antiqui exercitationē
exercitati · Item exerciorem exercitissimum
Exfuti exfusi · ut mertat promersat.
Effari & effata a fando · quod ipsum ex greco
Equiria ludi · quos Roman⁹ Marti institui per equos
cursum qui in campo marcio exercebatur
Exquirine ius iurandum per quirinum
Equestre es · quod equiti dabatur.
Equitare antiqui dicebant equum publicum merere.
Equus marti imolabatur quod per eius effigie troiani
capti sint uel quod ex eogenere animalis mars de
lectari putaretur.
Equo uehi flaminī diali nō dicebat ne si longius digre
deretur sacra negligerentur.
Exinfibulat exercebat fibulas enim sacerdotum uoca
bant.
Existimare dictum ab estimatione
Exrogare est ex lege uetere aliquid eximere per nouā
legem.

Eximium inde dicitur quid in sacrificiis optimus
pecuse grege eximebatur. ut quod primum natum
erat.

Electrum i capidotia gigni testis est Archelaus qui ibi
regnū obtinuit trāslucens & formicas culices Siue
muscas & folia sicca itemque paleas ut magnes ferruz
ad se trahens.

Ebenus lignum est interius nigrum solidum pulchrum
aptum ocularibus

Exemplum est quod sequamur. aut uitemus
Exemplar ex quo simile faciamus illud animo estimat
illud oculis conspicitur.

Exhaustant efferunt.

Ex metri causa dicitur proexinde.

Ex esto p extra esto sicut enim littor in quibusdam sa
cris clamitabat hostis uictus mulier. virgo ex esto
scilicet interesse prohibebatur.

Epulares qui in quibusdam ludis nocte epulabantur

Epistilium trabs. que super columnas ponitur.

Epaeus nomine cuiusdam fabrique quum troianum fecit

Epicrocum genus amiculi croco tintillum tenui & per
lucidum.

Epulam antiqui etiam singulariter posuerunt.

Epilimma genus uilissimi unguenti

Erctum citum. que fit inter cōsortes. ut libris regum.

Romanorum legitur. erctum a cohercendo dictum
unde & hercifunde & ercissi Citum autem est uoca
tum a ciendo

Ederam flamini diali neque tangere neque nominare fas
erat pro eo. quod edera uincit & ad quodcumque se ap
plicat. sed ne anulum quidem gerere licebat ei so
lidum aut aliquem in se habere nodum

Ediatrie. qui regiis epulis presunt dicti a greco.

Eraū & Eruīlia a greco sūt dicta nam illi eraū erouon
eruīliam appellant.

Ergo correptum significat idem quod apud grecos p
duēte idem qđ hoc est gracia cum scilicet gracia in
telligatur pro causa. Sz illud superius etiam sine ex
emplis notum est hoc inferius sic sonat cum dícm⁹
de aliquo statu donatum honoris uirtutis qđ ergo id
est honoris uirtutis qđ causa.

Eritudo seruitus est siue seruitudo

Erugere semel factum significat quod eructare sepias
Erebum Virgilius interdūz obscuritatem quandā esse
describit apud inferos cum ait · Imas erebi descen
dit ad umbras · Interdum flumen eiusdem loci dicēs
Et magnos erebi transauimus amnes Varro uero ere
bo natam noctem ait unde est & illud erebo creatā
fuscis crinibus noctem inuoco.

Effasilatum exercitum quod scilicet omen exerto
brachio fit.

Exfilatum id est extra uestimentum fila contextum

E Ornacalia sacra erant cum far in fornacul⁹
torrebant.

Formie opidum appellatur ex greco ormi
te qđ circa id crebre stationes tuteqđ erāt
vn proficiscebantur negotiaturi.

Forma significat modo faciem cuiusqđ rei modo calidā
ut cum exta que dantur de forma appellabantur &
Cato ait de quodam edificio estate frigido hieme
formido Item forma appellatur puls ex milio & mel
le facta.

Fordicales boues id est fordeboves id est grauide dicte
a fetu que immolabantur fordicidia sacra cū forda
bos mactatur

Foedus appellatum quod in paciscendo federe hostia
mactaretur. Virgilius. Et cesa iūgebant federa por-
ca uel quia inter federa interponatur fides
Forcipes dicuntur quod his forma id ē calida capiūtur
Forbeam antiqui omne genus tibie appellabāt
Foedeum antiqui dicebant pro edo ut et dicunt folus
pro holere foscum pro hoste & foscum pro hostia
Furnum nigrum uel atrum hinc dicta furnus furie. fu-
nus fuligo. fulgus fumus
Fodare fodere.
Fontes frugi & bonus siue ualidus.
Forum sex modis intelligitur. Primo negotiationis lo-
cus ut forum flamineūz forum Iulium ab eorum nōi-
bus qui ea fora custodiēda curarunt quod etiam in
locis pūatt & in uiis & agris fieri solet. Alio in quo
iudicia fieri cum populo agiōtiones haberī solent.
Tercio cum is qui prouincie preest forum agere di-
cīt cum ciuitates uocat & de controuersiis eorum
cognoscit. Quarto cum id forum antiqui appella-
bant quod nunc uestibulum sepulchri duari solet.
Quinto locus in nauī sed tū masculinī generis ē &
plale Sexto fori significāt et circēsia spectacula ex-
qbus et iam minores forulos dicimus inde & forare
foros dāf zfores & foras z forcule. i. hostilia dicūt
Fons a fūdendo que aquam fundit
Fomites sunt assule ex arboribus dum cedunt excusse
dicte quod in eo opere occupati cibis potuq̄ ſouē-
tur At horbili⁹ adustas iam uites uocari existimat
fomites. Alii uocari putat ſcīllas q̄ ex ferro cade-
ti malleis excutiuntur. Dicte autem ita q̄a igni ſunt
cōfote pari modo assule que ſunt ſecurib⁹ excusse.
Fontanalia fontūm ſacra vñ & rome fontanalis porta.
Folium a greco uenit quod illi dicunt phillon ſed ideo

per unū. L quia antiqui nō geminabant consonantes
Focus fomenta focillationes foculi a fouendo id est ca
lefaciendo.

Folliculare appellatur pars remi que folliculo ē lecta
a quo uita follicularis

Forentarii auxiliatores in bello a ferēdo auxilio dicti
uel ita appellati quia fundis et lapidibus pugnabāt
que tela feruntur non tenentur

Ferentum genus libi dictum quod crebrius ad sacra fe
rebant nec sine strue altero genere libi. que qui
ferebant Struferentarii appellabantur

Feralia dīis manib⁹ sacra festa a ferendis epulis uſa
ferendis pecudib⁹ appellata

Ferie a ferendis uictimis dicta.

Februarius mensis dictus. quod tum idem extremo mē
se populus februaretur. id est lustraretur ac purga
retur qui mensis erat anni ultimus uel a Iunone te
bruata quā alii ferualem Roman⁹ februalim uocāt
ꝝ ipsi eo mense sacra fiebant eiusq; ferie erant lup
calia quo die mulieres februabātur a lupercis ami
culo Iunonis id est pelle caprina quam ob causam is
quoq; dies februatus appellabatur quecūq; deniq;
purgamenti causa quibusq; sacrificiis adhibentur
februa appellabant id uero qđ purgat vñ februatū
Facscennini uersus qui canebātur in nuptiis ex urbe
facscennina dicuntur allati siue ideo dicti q̄a facis
cinationes putabantur arceri.

Fenus fenerator & lex.

Fenebris decrebita pecunia dicta sunt a fetu quia cre
ditī nummi alios pariant. ut apud grecos eadem res
fenum quoq; pratorum ob hac causa est appellatuꝝ
quoniam id ipsum manens quot annis nouum parit.
unde etiam et fistuca dicta est

Felicata patera dicta q̄ ad felicis herbe speciem sit celata id est sculpta

Felnoe uocabant que depellere fascinum credebatur
Ferias antiq̄ festas uocabant. & alie erāt sine die festo
ut saturnalia quibus adiungebatur epulationes ex
prouentu pecorum frugumq;

Ferire dictum quod ferientes ferūtur

Felicones mali et nullius usus a fere dicti.

Filtra sunt incantationes ad uiros in amore in reducen
dos uel alienandos.

Ferus ager inculeus

Factio & factiosus initio honesta uocabula erant unde
adhuc factiones histrionum & quadrigariorū dicun
tur modo nomine factionis seditio et arma uocant.

Fama a fando dicta sic apud grecos

Familia autem antea in libris hominibus dicebatur. quo
rum dux et princeps generis uocabatur pater & ma
ter unde familie nobilium pomphiliorum. Valefio
rum Corneliorum & Familiares ex eadem familia.
postea hoc nomine etiā famuli appellari ceperunt
permutata. I. cum V. littera

Faceſſere significat interduz facere ut est iuſſa faceſſe
ſunt Interdum uero pro abeat ponitur. pacuuius fa
ceſſite omnes id est hinc abite

Facul antiqui dicebant & faculter profacile. unde fa
cultas & difficultas uidentur dicta. Sed postea faci
litas morum facta est facultas rerum

Famulatum dicebatur quod nunc seruitium

Familicosam terram plauſtre uocabant

Famuli origo ab oscis dependet apud quos seru⁹ famili
nominabatur unde et familia uocata

Fagutal ſacellum Iouis. in quo fuit fagus arbor que
Ioui ſacrata habebatur

Potius qui nunc fabii dicti quod princeps gentis ei⁹ ex
ea natus sit cum qua Hercules in fouea concubuit.
Alii putant eum primum ostendisse quemadmodūz
ursi et lupi caperentur foueis.

Facies antiqui dicebant ut fides.
Famino dicitur.

Facem in nuptiis in honorem cereris preferebant aq;
aspergebatur noua nupta. siue ut casta pura q; ad ui
rum ueniret siue ut ignem atq; ut aquam cum uiro
communicaret.

Fabam nec tangere nec noīare diali flaminis licebat qđ
ea putatur ad mortuos p̄tinere. nam & lemuralib⁹
iacitur laruis & parentalibus sacrificiis adhibetur
& in flore eius cum aperitur luētus apparere uideſ
Flamen dialis dictus qđ filo assidue uelet indeq; appell
latur flamen quasi filamen. Dialis aut appellat a dio
id est loue a quo uita dari putabatur hominibus.

Famella diminutum a fama.
Fastigium est edifici⁹ summum
Fabiani & quintiliani appellant luperci a fabio & quin
tilio prepositis suis

Fastorum libri appellantur in quibus tocius anni sit
descriptio fasti enim dies festi sunt.

Fanum a fauno dictuz siue a fando quod dum pontifex
maximus dedicat certa. v. fatur

Fagus a fauendo.
Fanisse locum sic appellabant in quo erat aqua inclusa
circa tēpla sunt aut qui putat fanissas esse i capito
lio cellis subterraneis cisternisq; similes ubi repōi
erat solita ea q in templo uetustate erat facta i utilia
Fauentiam bonam ominationē significat. nam precōes
clamantes pplm sacrificiis fauere iubebat fauer. n.
ē bona fari. At ueteres poete p̄ silere usisūt fauer.

Faltones dicuntur quorum digití pollices in pedibas
Intro sunt curuati a similitudine falcis
Falarica genus teli missilis quo utuntur ex falcis id est
ex locis extractis dimicantes
Fatantur multa fantur
Fale dicta ab altitudine a falando quod apud etruscos.
significat celum
Farfenum uirgulti genus
Fascinum & fas a fando nominabantur
Fartores nomenclatores qui clam uelut infarcirent no
mina salutatorum in aurem candidati
Furinalia sacra furine quam deam dicebant
Fugere est putrefieri. M. T. libro tercio officiorū air
Vinum fugiens uendat sciens nā si putrefiat fugit
ab usu nostro.
Furciles siue furcilla quibus homines sus pendebant
Fundus dicitur ager quod planus sit ad similitudinem
fundū uasorum fundus quoq; dicitur populus esse
rei quam alienat hoc est auctor.
Futare arguere est unde & canfutare . Sed Cato hoc
pro sepius fuisse ponit
Futiles dicuntur qui silere tacenda nequeunt sed ea
fundunt sic & uasa futilia a fundendo dicta
Flagratores dicebāt hōies q mercede flagris cedebant
Flustra dicuntur cum in mari fluctus non mouentur
Flator tibicen a Flando dictus.
Flemia dñr cū ex labore uie sanguis defluit circa taluz
Flaminius circus & flamīea via a flaminio consule dicta
sunt qui ab hanibale iterfect⁹ ēad lacū trāsimenū
Flaminea edes domus flaminis dialis
Flammearii infectores coloris uiolarii dicuntur.
Flumentana porta Rome appellata quod tiberis ptem
per eam fluxisse affirmant

Flammeo amicitur nubens boni causa quod eo assidue
utebatur flaminica id est flaminis uxor cui non lice-
bat facere diuorcium

Fidusta a fide denominata ea que maxime fidei erant.
Fides genus Cithare dicta qđ tantū inter se corde ei⁹
quantuz inter homines fides concordet cuius dimi-
nutiuum fidicula est.

Fiscellus casei mollis apetitor ut Catilliones catulo-
rum liguritores

Fiber gen⁹ uespē quadrupes Plautus sic me subes co-
tidie quasi fiber silicem quo nomine extra me ore
fluminis appellantur unde & fibras iecinorū z fin-
brias uestimentorum dicimus

Fratria uxor fratrīs

Friuola sunt proprie uasa fictila quassa unde dicta uer-
ba friuola que minus sunt fide sub nixa.

Frater a greco dictus est uel quod fit
fere alter

Frontem antiqui masculino genere dixere

Fremitum dictum uelut fermentum

Fratilli uilli sordidi in tapetis

Frecebunt disciplicebunt

Forago filum quo textrices diurnum opus distinguūt
a forando dictum

Frutinal templum Veneris frutete

Fringuilla auis dicta quod frigore cantet & uigeat.

Vnde et fringuttire

Fratrarie puerorum mamme dicuntur cum primum
tumescūt quod uelut fratres pares oriuntur · quod
etiam infrumento spica facere dicitur

Frigere et frictum a greco uenit

Fragelle locus in urbe in quo ciuitatis fregee hospi-
tes habitauerant

Festram antiqui dicebant. quam nos fenestram
Fraufus erit qui fraudem commiserit.
Faleri opidum a fale dictum
Fraxare uigiliam circuire.
Florifertū dictū qđ eo die spīce ferūtur ad sacrarium
Frugamenta a frugibus appellata
Frendere est frangere Vnde et faba fresa unde & den
tibus dicimus frendere
Formucales forcipes dictē quod formam capiant.
Farrago appellatur id quod ex pluribus satis pabulicā
datur iumentis
Feriales a ferendo dicti apud hos enim belli pacisq; fa
ciende ius est
Feretrius Iupiter dictus a ferendo quod pacem ferre
putaretur ex cui⁹ templo summebat sceptrum per
quod iurarent & lapidem silicem quo fedus feriret
Femur femoris & femen feminis
Feneror & feneror dici potest
Frux frugis dixerūt antiqui fructam et frustum
Ferocit apud Cathonem ferociter agit
Fuere item profigere
Frumiscor & frimītum dixit Catho Nosq; cum adhuc
dicimus infirmitum certum est antiquos dixisse fri
mītum.
Felices arbores Catho dixit que fructum ferunt Infe
lices que non ferunt
Falsio et falsior cum rationabiliter dici possint non ta
men in consuetudine
Fucilis falsa dicta autem quasi fucata
Furie statue appellabantur quod certo statutoq; die
obseruantur
Fluoniā lunonem mulieres colebant quod eam sang
uinis fluorem in conceptu retinere dicebant.

Flammeo uestimento flaminica utebatur. i. dialis uxor
& Iouis sacerdos cui teluz fulmire idē erat colere
Fulminatum idem quod est fulmine istum qui locus sta-
tim fieri putabatur religiosus quod eum deus sibi
dicasse uidebatnr.

Fanatica dicitur arbor a fulmme icta

Fulmen dictum a fluore flamine.

Fulgere prisci p ferire dicebant unde fulgur dictū ē

Funebres tibie dicuntur cum quibus in funere canit
quas flaminī audire putabatur illicitum

Flaminius Camillus puer dicebatur ingenuus p̄imes
& matr̄imes qui flaminī diali ad sacrificia p̄ministra-
bat Antiqui enim ministros Camillus dicebant. alii
dicunt omnes pueros ab antiquis camillos appella-
tos sicut habentur in antiquo carmine cum pater
filio d̄ agricultura preciperet h̄iberno puluere uer-
no luto grandia farra camille metes

Flamīnula dicebatur sacerdotula . que flaminee diali
preministrabat eaq; patr̄imes & matr̄imes erat id ē
patrem et matrem uiuos habebat

Ficola palus ficalneus

Flaminius lictor est qui flaminī diali sacroq; cā prestoē
Frequentarium frequentem

Fornacalia ferie institute sunt farris torrendi gracia
quod ad fornacem que in pistrinī erat sacrificium
fieri solebat

Furuū bouem id est nigrum immolabant eterno.

Ferentarii leuis armature pugnatores

Fauſtulum porcellum feturam porcorum

Familiaris romanus priuatus romanus

Fana quod fando consecrantur

Fastis diebus iocundi fari licebat . Nefastis quedam
non licebat fari

Fenus appellatur naturalis terre fetus ob quam causam nummorum fetus fenus est uocatum et de ea re leges fenebres

GErre crates uiminee · Athenienses cum Siracusis obſiderent z crebro gerras poscerent irridentes ſiculi gerras clamitabant · Vnde factum eſt ut gerre pro nūgis & contemptu dicanſur
Genas Ennius palpebras putat cum dicit hoc uerſu
pandite ſub pigenas & corde relinquit ſonuz Alii
eas partes putant genas dici que ſunt ſub oculis
Pacuvius Genas eſſe que barba primū oritur · hoc
uerſu Nunc primū opacat flore lanugo genas ·
Gentilis dicitur ex eodem genere ortus & iſ qui ſimi
li nomine appellatur · Ut ait Cintius Gentiles mihi
ſunt qui meo nomine appellantur ·
Genialis lectus qui in nuptiis ſternitur in honorem
genii unde eſt appellatus
Gensilia appellatur que ex multis familiis conficitur ·
Gerufia Curia ab etatis uocabulo dicta
Genuinidentes qui a geniis dependent
Gestus quod indicatur quid geratur preter pticipiū
quod a gerendo deducitur
Genium appellabant deum qui uim optineret omnium
rerum gerendarum Anfustius · Genius inquit eſt
deorum filius et parens hominum ex quo homines
gignuntur & propterea genius meus nominatur ·
quia me genuit · Alii genium eſſe putant uniuersu
ius q̄ locideum
Germen eſt quod ex arborum ſurculis naſcitur unde z
Germani quaſi ex eadem stirpe geniti

Germur sa sub minimo digito pedis tuberculū quod
gemere facit eum qui gerat

Guigurire auseq; uocis p̄priū ē vñ gen⁹ quoddā tibiaz
exiguarū uocantur gingune & gizeriator tibicem.

Gizeria ex multis obsoniis decerpta.

Geniales deos dixere Aquā Terrā Ignē Aerem Ea. n.
sunt semina rerum que grecoꝝ alii Alii uocāt
xii. quoꝝ signa lunā et solem inter hos deos cōputa
bant geniales autem dictia gerendo quia plurimūz
posse putabantur quos postea gerulos appellarunt

Gnarus significat idem quod peritus & sciens

Genofosum obscurū uidelicet a greco quod est

Galli qui uocant m̄ris magne comites dicti sunt a flumi
ne phrygie cui nomen est gallo quia qui ex eo bibe
rint in hoc furere incipiunt ut se priuent virilita
tis parte . Alii putant ideo eos sibi genitalia incide
re quia uiolauerunt nomē patris m̄ris ue ne possint
ipſi fieri parentes.

Gaia cecilia appellata est ut romā uenit que antea Ta
naquil uocitata uxor Tarquinii prisci regis ro. que
tante probitatis fuit ut id nomen omnis boni causa
frequentent nubentes quā sanctissimam asseuerat
lanificam fuisse

Gnarauit signat apōliū narrauit gnarauisse narrasse
Gallam bibere ac rugas conducere uentri cū ait Luci
lius premonet persimonia esse utendum neq; gule
indulgendum uentremq; coartandum .

Gaulus genus nauigii paruum & rotundum

Galbeum oruamentī genus

Gestit qui subita felicitate exhilaratus nimio corpo
ris motu preter consuetudinem exultat

Gneus & corporis insigne & prenomen a generando
dicta esse & ea ipſa ex greco appetit

Graneū antiqui locū abditū ac uelut sub terra dixerūt

Terentius ubi illum querā credo ob ductū in ganeū

Garrearia a similitudine galearum dīcta

Gnitus & gnixus a generibus prisci dixerūt

Gnoto pro cognitu.

Granastellus senior .Plaut⁹ q̄ ē granastell⁹ q̄ aduenit

Gramie oculorum sunt uicia .quas alii glamas uocant.

Groma appellat gen⁹ machinole cuiusdā quo regiōes
agri cognoscī cuiuscūq; pñt qđ genus greci dicunt

Grumus terre collectio minor tumulo

Gracuris urbs Iberie regiōis dīcta a Graccho semipro
nio que antea Illurcis nōmīnabatur

Greca sacra festa Cereris ex grecia trāslata que ob in
ventionem proserpine matrone colebant que sacra
dum non essent matrone que facerent propter cla
dem cannensem et frequentia lugentium institu
tum est ne amplius c. diebus lugeretur

Gruere dicuntur grues et sues erunire unde tractū ē
congruere hoc est conuenire quia id gen⁹ uolucrū
minime soliuagum est .

Gradiu⁹ mars applat⁹ ē a gradieōdo i bella ultro citrōq;
siue a uibratione haste qđ greci dicunt uel

ut alii dicūt qđ gramine sit ortus qđ interpretatur

qđ corona graminia i re militari maxie ē honoratōis

Grassari antiqui ponebāt pro adulari .Grassariaūt di
cunt latrones uias obsidētes Gradi siqdē ambulare

ē vñ ē tractū grassari uidelicet ab impetu gradiendi

Gralatores appellantur pantomimi q̄ ut saltatione imi
tarent egyptias adiectis pticis furculas hñtib⁹ at qđ

iubis superstātes ob simulationē crux eius generis

gradiebātur utiq; ppter difficultatē osistēdi Plau-

uinceretis cursu ceruas et grallatorem gradu

Grauida est que iam grauatur cōcepto pregnās uelut

occupata generando qđ conceperit insciens ppinq
partui quod incitatus sit partus eius.

Graculi a sono uocis uocitati siue a gerēdo dicti qđ iac
ta segetū semīa plīnum gerāt ulqđ ex oliue cubi
tū se recipiētes duas pedib⁹ bacas terciā ore ferūt

Greges ex greco dicti quos illi appellare solent.

Graue es dictum a pōdere quia deni assē singuli pōdo
libras efficiebant. Denariū ab hoc numero dictum.
Sed bello punico populus ro pressus ere alieno ex
singulis assib⁹ librarīis senos fecit q. xv. ualerēt Itē
nummi quadrīgati & bigati a figura celature dicti

Glomis in sacris dicti crustulus cimbe figura ex oleo
coctum appellatur

Glos uiri foror

Glutire & glocidare gallinarum proprium est cum
ouis incubiture sunt.

Glutis sub actis leuibus teneris

Glumi ordei tunica la dictum quod glubatur id granū
unde & pecus glubi dicitur cui⁹ pellis detrahitur

Gliscere crescere est mense glissere.

Gliscentes id est crescentes p̄ instructione zepulaz s.
Glucidatum suave & iocūdum greci & n. dulce dicunt
Gloria a greca uoce dicta hanc enim illi cleos dicunt.
Gulioca nucū z glandium summa & uiridiā putamina.
Gluturnium uas ex quo aqua in manus datur ab eo qđ
propteroris angustias guttati fluat.

Gen⁹ dictū putat a terre greco uocablo quā dicunt

Gannitio canum querula murmuratio

Gesum graue iactum iaculum

Gurgustum genus habitationis angustum a gurgulio
ne dictum

Gricenia funis crassus

Grandio gutte aque concrete solito grandiores

Derbam do cum ait Plautus significat uictū
me fateor qđ est antique et pastoralis uite
indictum. Nam qui prato cursu aut uirib⁹
contendebant cum supati erant ex eo solo
in quo certamen erat decerptā herbam aduersario
tradebant.

Heluo d̄ictus est immoderate bona sua consumens ab
beluendo quod haspiratur ut auditas magis expro
bretur. fit enim uox incitatior per aspirationem.

Helevacea genus ornamenti lidiī d̄ictū a colore boum
qē inter ruffū z albū appellatq; helui⁹ a grecis pōi
tur. p firmamento vñ etiā mercurii nōia inuētoris ut
putabat firme ōois d̄ictū iterdū saburā significat.

Here id est aduerbium tēporis heri d̄ictum a greco.

Hec̄ta res minimi precii quasi hiesta. id est hiatus hōis
atq; obſtitutio. Alii pul̄ulam dixerunt esse que in
coquendo pane solet assurgere a qua accepi rēnul
lius precii cum dicimus non hec̄te te facio

Heres apud antiquos pro domino ponebatur

Heredium preedium paruulum

Hecate diana eadem putabatur & luna proserpina

Helus et helusa antiq dicebāt qđ nūc holus et holera

Herē martem antiqui accpta hereditate colebāt que
a nomine appellabatur heredum & esse una ex mar
tis comitibus putabatur.

Heus aduerbium uocandi a greco uenit

Hemōa huāna & homēnē hoſem dicebant hō. n. hō erat

Haruiga dicebāt hostia cui⁹ adherētia aspiciebāt exta

Hebes retunsi acuminiſ

Helucus ab hiatu et oscitatione d̄ictus

Hemina ex greco quod est dimidia pars sextarii

Heliconides muse a monte helicone uocate

Hedera d̄icta qđ hereat siue qđ edita petat uel sic uiri

adheserit edat que in tutela liberi putabatur esse
quia ita omnia sicut ille mentes hominum illigat.
Herbilisander herba pastus qui grandior est q̄ frumē
to altus.
Hercules astrolog⁹ dictus quod eo die se flammis inie
cit quo futura erat obscuratio solis
Hernici dicti a saxis que Marsiberna dicunt.
Histriones dicti quod primum ex histria uenerint.
Hircius Iupiter intra conceptum domus cuius colebat
quem etiam deum penetralem appellabant.
Hipagine naues quibus equi uehuntur.
Hercipili durorum pilorum homines.
Hirquitalli pueri primum ad uirilitatem accedentes
a libidine scilicet hircorum dicti.
Hirque que diminutiae dicitur illa quam greci dicūt
intestinum est quod genum uocant.
Hippacare est celeriter animam ducere ab equi hali
tu qui est supra modum acutus
Hilum putant esse qđ grano fabe adheret a quo nihil
& nihilum
Hirrire garrire quod genus uocis est canis rabiose.
Hilaredos lascivii & delicati carminis cantor.
Hippius equester neptūnus dictus uel quod pegas⁹ ex
eo & pegaside natus sit uel quod culeus ut putat lo
ca eius suppositus Saturno fuerit quez pro neptum
no deuoraret uel quod tridentis istu terra equituz
excierit cui ob hoc in lirico quaternos equos iacie
bant nono quoq; anno in mare uiuum hippocou ex in
sula codictum ab agro generoso cui nomē est hippo
Haste subiciebant ea que publice uenundabant · quia
signum precipuum est hasta . Nam cartthaginenses
dū bellum uellent hastam romanam miserūt & Roma
ni fortes uiros sepe hasta donarunt

Habitudo habitus corporum
Halaphanta significat omnia mentientem
Habitior pinguior . hostiliis laribus immolabant quia
ab his hostes arceri putabant.
Hallux pollex pedis scandens super proximum dictus
a saliendo.
Hammon cognominatus quia in harena putatur Inuen-
tus que grece hoc nomine appellatur cui cornua affi-
guntur arietis a genere pecoris inter quod inuenit⁹ ē
Horreum antiqui dicebant farreum a farre .
Hostimentum beneficii compensatio
Hostis apud antiquos peregrin⁹ dicebat modo hostis
pro duellione
Hostia est dicta ab eo quod est hostire ferire
Hordiarium es . qđ pro hordeo equiti Romano dabant
Hortus apud antiquos omnis villa dicebatur qđ ibi qui
arma capere possent . orarentur.
Horectum & fructum pro bono dicebant
Hosticapis hostium captor
Hamotrahones alii piscatores alii quod unco cadaterra
trahunt
Horda pregnans . unde dies . quo grauide hostie imola-
bantur hordianam
Honorarios ludos . quos & liberaria dicebant .
Hedicos latro atqđ obsecrator uiaq . hornillū pilei gen⁹
Hiperionem alii patrem solis aut ipsum quod eat sup
terras ita appellatum putabant .
Humanū sacrificium dicebant quod mortui cā fiebat
Hiperborei super aquilonis flatum habitantes dicti
quod humane uite modum excedat uiuendo ultra
centum annuz seculi humani
Hauella holera minuta
Hanula parua delubra quasi fanula

Imponebant ponebāt, p̄cūm a nominatiōis
Ianeus Ianitor
Iusa id est Iura
lubere ponebatur prodicere quod ualeat
interdum prodecernere. ut populus iussit
Ianiūm mensem putant dictum a. Iunone id est ipsum
dicebant Iunonium & Iunoniale
Iulius quod eo mense dicitur Iulius cesar natus.
Iure actio iuris actio
Iusti dies dicebantur. xxx. cum exercitus esset impat⁹
& uexillum in arce positum
Incomiciare significat tale conūtium facere pro quo
necessē sit in comitium hoc est conuentum uenire
Plautus Queso ne me incomicies
Incita incitata
Inchoare uidetur ex greco originez trahere. s. exchao
quod It esiodum omnium reruz inicium dixit chaos
Increpitare arguere conūciari
Inconciliasti comparasti cōmendasti
Inclitus nobilis clarus
Inceps deinceps
Incestus a greco trahitur nam illi facinus dicant.
Inconspretum non improbatum
Incoete mulieres plus equo calamistris uito
Incauillatio per despectum irrisio
Incalationes inuocatiōes
Inconditum non ordinate compositum
Incuria negligentia
Incensit incenderit
Incepit inceperit
Incomitem sine comite
Incessere Innihi ac iactu uel uerbis petere
Inclamare comicis & maledictis insectari.

Incicurem in mansuetum et ferum pacuuius cepi me
incicurem idest iracundum Cicut pro sapiente ut
idem pacuuius consilium cicut.
Impoliciam censores facere dicebantur cum exequi
abnegabatur ob equum male curatum
Impages dicuntur que a fabris in tabulis figuntur quo
firmius coereant a pangendo unde et poete panger
uersus dicuntur et agricole pangere plantas
In non semper abnutionem significat quod interdum
pro abnuendo ponitur ut inuolando inclamando in
uocando
Imporcitor qui porcas in agro facit arando porca autē
est inter duos sulcos terra eminens
Impetrītum Impetratum
Imparcito parcito futurum ab impto
Implus uel improlis qui nondum esset ascriptus in ci
uitate.
Impelimenta impedimenta dicebant
Impluuiuz quo aqua impluit collecta de tecto. Complu
uium quo de diuersis tectis aqua confluit pluialis
in eundem locum
Impensam stipem et sacrum quod nōdum erat pensum
Impescere in letam segetem pascendi gracia immitter
Internum mare dicitur quod exoceano fluit
Infernū mane tuscum quo tuscia alluitur
Impomenta quasi imponimenta que post cenam mensis
imponebant
Iportunum in quo nullum est auxilium uelut esse solet
portus nauigantibus
Implatum nondum purgatum putum enim est purum.
unde putare dicim⁹ uites hoc est detrahere que im
pedimentos sunt ad fructum
Imbrica tempestate pluuiam uidetur significare

Imparentem non parentem hoc est obedientem
Implorare in clamare ad auxilium vocare
Impudicatus stupratus impudicus factus
Impos est qui animi sui potens non est qui animum suū
in potestate non habet
Imbarbescere imbarbatum fieri
Inprocinctu factum fieri testamentū dicitur quod milles pugnaturus nuncupat presentib⁹ commilitoib⁹
Imbutum est quod cuiuspiam rei sucum dat unde infantibus an uelint bibere dicentes .Bu fillaba contenti sumus
Impenetrable cuius ultimū penetrabile intrare non licet
Implexum implicatum quod greci dicunt
In micaunam dicebant antiquum aliquid ui pmptū esset quod uere uolebant intelligi
Imbrex nomen comicī
Impares tibie numero foraminum discrete
Imparem numerum antiqui prosperiorem omnibus ec crediderunt
Impetix impetigo
Impiatus sceleratus
Impite imputum facite
Inhibere iniungere sed melius cohibere
Inebre aves que in auguriis aliquid fieri prohibeāt et prorsus omnia membra appellantur que tardant uel morantur agentem
In prepositio significat modo quod nō ut ictus modo actionem ut in clamationem modo ibi quo tendiatur ut incurrit modo ubi quid fit ut in ambulat.
Immutis uacans munere aliquotiens pro improbo ponatur ut apud Plautum immune est facinus
Inuirium per uirium
In epote in eo ipso

Immolare est mola id est farre molico & sale hostiam
perspersam sacrare

Inicium est principium sed apud quosdam quo quid in
cipiat ut via appia porta capena alias ex quo quis
conset ut aqua terra aer

Increta in diuisa

Iners ignauus uel sine arte.

Inigere pecus agere id est numerare.

Init ponitur interdum pro concubitu interdum pro in
ueni ut init ratione interdum pro introit ut Plau.
init in quam fibris

Inermat id est in armis spoliat

Insula esculapio facta fuit quo egrotia medicinis aqua
maxime sustentent eiusdem esse tutela draconem
quod uigilantissimum sit animal que res ad tuendam
ualitudinem egroti maxime apta est canes adhiben
tur ei templo quod his uerberibus canis sit nutri
tus baccillum habet nodosum quod difficultatem
significat artis laurea coronatur quod ea arbor plu
rimorum sit remedium huic galline immolabantur

Interegnum appellatur spacium temporis quo usq; in
loco mortui regis aliis ordinatur

Intempestam noctem dicimus pro uici more tempore
quia non tam facile noctis hore quam diei possent
intelligi tempestatem enim antiqui protempore
aliquando posuerunt

Integri parietes dicuntur qui intra confines struuntur
& quasi intergeruntur

Internecio uite est priuatio ab internecio id est inter
terficio a uere denominato

Intracutem flagitatos dicebant antiqui mares qui stu
prum passi essent

Interduatim interdum

Interatim interim
Intrahere contumeliam intorquere
Intercapedo tempus inceptum
Instaurati ad instar dictum cum aliquid ad pristinum
reficitur
Insule dicte proprie que non distinguuntur communib
bus parietibus cum uicauis circumcinctuq; publico
aut priuato cinguntur a similitudine earum terrar^z
que fluminibus aut mari eminent dicte q; sunt in
salo id est mari.
In situ ab inferendo dictum aliquando signat impositu
In sexit pro dixerit apud Ennium.
Insignis et ad laudem & uituperationem potest flecti.
Inseptum non septum ponitur est tamen non permitte
re unde fit dissipare
Insens extra culpam a quo dici morbus existimatur so
ciatus quia perpetuo nocet
In seffores latrones quod circa vias insidentur sedetes
In manis fetus siue magnus
Imago ab imitatione dicta.
Illiuiies agula dicta hinc et ingluuiosus et gluto gulo
gumia gutur gutu guttumolus et gurgulio
Iusculus avis genus quam alii regulum alii ossifragam
dicunt
Inferie sacrificia que diis manibus inferebantur
Infectores qui alienum fectorem in lanam coniiciunt
effectores qui proprio labore nouum officiunt.
Infrequens appellatur miles qui abest furtive a signis
id est uxillis
Inuoluus uermiculi genus qui se inuoluit pampinis
Infit incipit sed diuerse est significationis ab eo quod
est fit nam fit agentis est infit pacientis
Infiteri non fiteri

Inficiari creditur fraudare denegare
Inferium uinum id quod in sacrificando infra patere
labrum ponebatur
Infuse sunt filamina a lanea quibus sacerdotes et hos
tie templaque uelantur
Inlīcūm antiqui uocare dīcebāt ad conditionē uocare
Inlīcīes canales in quos aqua cōfluit in uiis lapide stra
tis ab eliciendo dīctis
Inlex producta sequenti fillaba significatur qui legi
non paret
Inlex correpta sequēti fillaba significatur indutor ab
illiciendo Plautus in asinaria esca est meretrix lec
tus inlex
Illitterata pax est que in litteris comprehensa non est
Illaqueatum aliis pro iuncto . aliis pro soluto utuntur
Incontentione in contione iustum ab eadem idoneum
sponsorem
Infra classem significatur qui minore summa quam cē
tum et uiginti milium eris censi sunt.
Illicatore emptor dicitur
Internicīes uehemēter cruciās hoc est ualde stuprat⁹
Infabulati sacrificabant flamines propter usum eris
antiquissimum eris fibulis
Immisultis auis est et genere aquilarum sed minorum.
uirium q̄ aquile q̄ uolucris razo z non fere p̄ter ue
re appetit quia estum algorem que metuit appellat
tur autem ita qđ subito et inexspectata se ostendat
Inarculum uirgulta erant ex malo punico incuruata
quam regina sacrificans in capite gestabat
Iniuges boues qui sub iugo modo fuere
Insanum pro ualde magnum usus est Plautus.
Ircei genus farciminis in sacrificio.

Incalcatine uocatue
Indigitando in precando
Inlicum dicitur cum populus ad contionem elicitur
id est euocatur unde ex colicie tegule per quas aq
in uas defluere potest
Indigamentum indicium.
Insignes dicuntur qui in pede et femore album habet
quasi insigniti
Interiectum testamentum est propter quod dominus
eius necatus est.
Increpitato ferito
Increpitare clamare maledicere
Incanlato intolanto.
Imbelliam belli in scientiam
Iecinorum uictimarum
Inori id est minores
Ingens dicitur ab augendi consuetudine ut inclamare
iuocare.
Ingentem ualde magnum quia enim gens populi est
magnitudo
Impelle limata nota nupta cosedere sola uel propter
morem uetusum qui antiqui pellibus uestiebant
uel quod testetur lanificii officium se prestaturam
viro
Inde mortui dicuntur qui in mortui locum substitutus
Indignus magnus et non conueniens. Ennius indignas
turres id est magnas
Iuges auspiciuz est cum uictum iumentum sterCUS fecit
Iubar stella quam greci appellant uel
hoc est lucifer quod splendor eius diffunditur in
modum iube leonis
Iugula stella orion quod amplior sit ceteris quasi nux
ui glandis

Iugum sub quo uicti transiebant hoc modo fiebat fixis
duab⁹ hastis super eas ligabatur tercia subtus uic
tos distinctos transire cogebant

Iugere milui dicuntur cum emittunt uocem

Iuges eiusdem iugi pares unde coniuges & seiuges

Iuges aquas perpetuo fluentes dixerunt

Iubilare id est rustica uoce in clamare

Iuuentutis sacra pro iuuenibus sunt instituta

Iurare flaminī diali fas non erat

Iuuenalia fingeabantur diane simulacra quia ea etas fō
tis est ad tollerandum uiam · Dianam enim uiarum
putauerunt deam

Iurgarius uicus dicitur · Rome quia ibi fuerat ara Iu
nonis iuge quam putabant matrimonia iungere

Iliam dicta ab ina que pars est charte tenuissima

Ilicet sine dubio

Ianiculum dictuz quod per Ro·po·primitus transie
rit in agrum etruscum

Idulis fouris dicebatur q̄ omnib⁹ idib⁹ ioui maestabatur

Ianual libigen us quod iano tammodo delibatur

Iambi uocabant qui singuli ex postremo loquebantur
& tria iambi qui terni

Igitur nunc quidem pro complectionis significacione
ualet que est ergo sed apud antiquos ponebatur p
inde et postea et cum

Irceus genus farciminiis

Irquitallus puer qui primo suam uitilitatem experit.

Iouiste compositum a ioue & iuste

Ignitabulum ignis receptaculm

Ipsippe ipsi neq; alii

Ignia uicia vasorum uictilinm

leit percussit

Isippere farinolam iacere pultis uñ dissipare obſipar

& cum rustici dicunt obſipa pullis escam
Irnella uasi genus in ſacris
Ibi dicitur cum locus ſemel demonstratur ibidem cuſ
ſepiuſ
Ipſullices bractee in uirile muliebre m̄q̄ ſpēm ex pſſe
Iconida minerua a loco ſic appellata
Ircipes genus raſtrorum ferreorum quod plures habz
dentes ad extirpandas in agris herbas
Irpinī appellantur a nomine lupi quem irpum dicunt
ſamnites cum enim inducem ſecuti agros occupauere
Ignis ueteſi quando intercinctus eſſet uirgines uer
beribus afficiebantur a pontifice quibus moſ erat
tabulam materie tam diu uerberare quo uſq̄ excep
ignem cr̄ibro Eneo uirgo in edem ferret
Ignem ex domo flamīnia efferrī non licebat niſi diuine
rei gratia
Icadion nomen ſeu iuifimi pīrate
Iracundia dicta q̄ iram incendat
Italia dicta q̄ magnos uitulos hoc eſt boues habeat ui
tuli et enim ab itulī ſunt dicti
Italia ab italo rege
Indoles incrementum industria
Indigetes dii quorum nomina uulgarī non licet
Idem ptare conſequi
Induſtrium antiqui dīcebat introſtruūm quaſi q̄cquid
ageret introſtruere et ſtuderet domi
Indictuum fun⁹ ad quod p̄ preconem euocabant hōies
Indepisci aſſequi adipisci
Indiges indigetis facit hoc nomine Eneas ab Aſcanio
appellat⁹ eſt cum pugnans cum Mezētio nuſquam
apparuiſſet in cuius nomine etiam templū instruxit
Inquilinus qui eundem colit focuſ uelut eiusdem loci
cultor dictus inquilinus a colendo quaſi incolinus.

Incille fosse que in uis fiunt ad deducendam aquam
sive derivationes de riuo commune facte

Incitega machina in qua constituebatur in conuiuio
uini amphora de qua subinde deferentur uina

Vceium Iotem appellabant quod eu^z cum
lucis esse causam credebant
Lennisci id est fasciole corolle dependen-
tis ex coronis propterea dicuntur quod an-
tiquissimum fuit genus coronarum laurearum
Lectus dictus uel a collectis foliis ad cubitandum uel
quod fatigatos ad se alliceat
Lapidem silicem tenebat iuraturi per Iouem hec uer-
badicentes. Si sciens falletur me dies piter salua ur-
be arceq^z bonis efficiat ut i ego hunc lapidem efficio.
Lepista genus uasis aquarii
Legio sannitum linteata est quod sannites intrantes
singuli ad aram uelis linteis circumdatam non cessu-
ros se Romano militi iurauerunt
Lenones ab alliendo adolescentulos appellati
Loetum ab obliuione quam greci
dicitur. uocat
Lemonia tribus a pago Lemonio appellata qui est a por-
ta capene via latina
Lenia ornamenta tunicarum aurea
Lesbium genus uasis celati a lesbis inuentum legim⁹
ad holera glandem oleam ne sunt a quedam alia addi-
ta prepositione colligimus deligimus
Leuctria insula dicta a confobrina Enee ibidez sepulta
Liatores dicuntur quod fasces uirgarum ligatos ferunt
hii non parentes magistratibus delinquentibus pla-
gas ingerunt
Liber repertor uini ideo sic appellatur quod uino usi

omnia libere loquantur
Limus obliquus id est transuersus unde et limina
Limites in agris nunc termini nunc uie transuerse
Limitatus agere in centurias dimensus
Librile scapus libre.
Libula instrumenta bellica crassitudine brachii in mo-
dum flagellorum laris reuincta.
Liberalia liber i festa q̄ apud grecos dicuntur dionisia
Neuius lingua libera loquuntur ludis liberalibus.
Limaces conclee a limo appellate.
Litatum alii solitum deditum deo quasi alii ex greco. a
precibus quas illi litas dicunt
Lixe qui exercitium sequuntur questus gratia dicti
extra ordinē sint militie eisq; liceat quod libuerit.
Alii eos ab lixo appellatos dicunt quod ille Hercu-
lem sit secutus quidam a luguriendo questum
Litus quicquid aqua maris aluitur
Lingula per diminutionem lingue dicta alias a similitu-
dine exerte ut in calceis. Alias inserte id est infra
dentes cohercite in tibiis
Libella diminutiuum est a libra
Lacit decipiendo inducit quia lex frāus est
Lituus appellatus quod litis sit testis. Est enim genus
buccine. incurue quo qui cecinerit dicitur laticen
Ennius inde loci litu⁹ sonitus effundit acutos
Litis cecidisse dicitur qui eius rei. de qua agebat cau-
sam amisit
Lixabūdus inter libere ac prolixē faciens
Licitati in mercando siue in pugnando contendentes.
Liquitur labitur fluit
Lingulaca genus pīscis uel mulier auguratrix
Lanceliceo dicebatur apud antiquos qui per furtum
ibat querere in domo aliena liceo cinctus intrabat

Lace inq̄ ante oculos tenebat propter matrem familię aut uirginum presentiam

Lautitia epularum magnificentia. Alii a lauatione dic tam putant quia apud antiquos hec elegantie que nunc sunt non erant uel raro aliquis lauabat Leua sinistra quam greci dicunt sceuola alena

Lautumie ex greco et maxime siracusis ubi foditur Leuum sinistrum et leuorum unde tractum cognomē sinistrorum

Lacuna id est aque collectio a lacu deriuatur quaz alii lamam alii lustram uocant

Lacit inducit in fraudem unde est allicere et laceſſer inde lactat illectat · delectat oblectat

Lena uestimenti genus habitū duplicitis quidam appellat existimant tusce quidam grece ḡ grecilinī dicunt

Latumias ex greco maxime siracusani. qui latomias z appellant et habent ad instar carceris ex quibus locis excisi sunt lapides ad extruendam urbem

Laureati milites sequebantur currum triumphantis ut quasi purgati a cede humana intrarent urbem. Itaq̄ eandem laurum omnibus suffitionibus adhiberis solitum erat uel ḡ medicamento siccissima sit uel ḡ omni tempore uiueret uel similiter. r.p. floreat.

Lauerniones fures antiqui dicebant quod sub tutela dee lauerne essent in cuius luco obscuro abditos solitos predam furtaq̄ inter se luere hinc et lauernalis porta uocata est

Lacerare diuidere comminuere est ex quod dictus est lanus qui discindendo lacerat pecora

Lacinia quedam pars uestimenti est lacerna q̄ minus capitio est

Lacer & auribus curuatis est lacerum quod cum quod
in corpore imminutum est
Laudare apud antiquos nominare
Lautitia farina appellatur quod ex tritico aque & pfa.
Lautule loc⁹ extra urbem quo loco quia aqua fluebat
lauandi usum exercebat
Lactaria columnā in foro holitorio dicta quod ibi infā
tes lacte alendos deferebant.
Lacobrige nomē opositū ex hispanie oppido artobriga
Lanoculus qui lane tergit oculi uicium
Lamberat scindit & laniat.
Lanerum uestimentigenus ex lana succida confectum
Lapit dolore afficit
Lapidicine ubi excinduntur lapides in crino
Latex a lapī profluens aqua dicitur utimur tamen
hoc uocabulo
Latine loqui a latio dictum est que locutio adeo ē uer
sa ut uix illa pars eius maneat innoticia.
Latrones antiqui eos qui conducti dicebant militabāt
At nunc uiaruz obseciores dicuntur quod a latere
adioriuntur uel quod latenter infidiantur.
Laurentia coniugis fastuli nutricis Remi et Romu
li laurentis festa.
Locupletes locorum multorum domini locatū possum
Laruati furiosi & mente moti quasi laruis extinti.
Lotos arboris genus ex qua materia frequenter tibie
fiebant cuius bacis quodam pasti lotophagi dicti
Lucaris pecunia que in luco erat data
Lucaria festa in luco colebant Romani qui per magnū
iter uiam salaryam et tiberim fuit pro eo quia uicti
a Gallis fugientes e prelio ibi se occultauerunt.
Lucar appellatur es quod ex lucris captatur
Lucreses & luceres que pars tercia p. ro. ē distributa

a Tatio & Romulo appellatis sunt alucero. Arde
rege qui auxilio fuit romulo aduersus tatiū bellati
Lucani appellati dicuntur q̄ eorum regiosita est ad p
tem stelle lucifere uel q̄ loca etherosa sint id est
multe lucis uel a lucilio duce uel q̄ primitus in luco
considerint

Lucem facere dicuntur facere saturno sacrificantes
id est capita detegere.

Lutius p̄nomen ē eius q̄ pmū fuit qa oriētis lucenat? ē
Litii appollinis oraculum in litia maxime claritatis fu
it luporum interfectionem licos enim lupus est

Luxa membra ex suis locis mota et soluta a quo luxuri
os in re familiari solutus

Lucuntur genus operis pistorii

Lucretilis mons in sabinis

Lucomones quidam homines ob insaniam quod loca ad
que uenissent festa facerent

Lucumedii a duce suo lucumo dicti. qa p̄ ea lucereses
Luculentus a luce appellatus

Lues est diluuium usq; ad nihil tractum a greco hic
dictū lucū terrā humore soluta & lustratio q̄ qd sol
uit ac liberat hic & litura id est solutōe auri libra

Luctus a lugeo est grece litra

Longitorsus sic dicitur sicut destrorsos finistrorsus

Lustra signat lucanas latebras que sunt in suis aproq;
cubilia q̄ similitudine hi qui in locis abditis & for
didis uētri et desidie operam dāt dñr in lustris uitā
agere Et cū eiusdem uocabuli p̄ma sillaba pducitur
signat nūc tps quinquenale nūc populi lustrationē

Limphe dicte sunt a nymphis uulgo autem memorie
proditum est quicunq; speciem quandam e fonte id
est effigiem nymphae uiderint furēdi nō fecisse finē
quos gre. lipholentos uocat latini liphatos appellat

Luxantur a luxu dictum id est luxariantur
Luna genus herbe uel potius spine
Lambago uiciam & debilitas lumborum
Luscitio uiciorum oculorum quod clarius uesperi
meridie cernit
Lura oscule uel etiam atris unde lurcones capacis gu
le homines & bonorum suorum consumptores
Lustrī dies infantium appellantur puellarum octauus
puerorū nonus q̄a his lustrant̄ atq̄eis nōia i ponut̄
Luridi supra modum pallidi
Lirinessiades ab opido phrigie lirnessio dicti.
Lebelū et lebestatē antiq dicebāt liberū et libertatē
Licophos greci dicūt apud nos p̄mū t̄ps lucis dictū aut
licophos quasi leuomphos id est lumen candidum
Libertatis templum in Auentino fuerat constitutum
Lingua non solum pars corporis dicitur sed etiā diffe
rentia sermonum pro mōtorii quoq̄ genus uero nō
excellentis sed molliter in planum deuexi
Libicus cāpus in argeo agro appellatus q̄ eo fruges ex
libia illate sunt q̄ ob cām ceres ab argis libiisa uo
Lippareses lipparitanī cīues id est lippareses cata ē
Labes macula in uestimēto dicit & deinde methapho
ricos transfertur in homines uitupatione dignos
Latrare Ennius pro poscere posuit
Latitauerunt Catō posuit pro sepe tulerunt
Liberales dicuntur non soluz benigni sed etiam inge
nue forme homines
Liberata ponebant pro effata hoc est locuta
Lanugo p̄ma capillatio quasi dicta ad similitudinē lan
Lac⁹ lucrinius in uectigalib⁹ publicis p̄m⁹ locat ut in
ō lectu Cēsiōe ne p̄mi nōiant Valerii ilirini statorii
Larum festa cōpitalia
Laneē effigies cōpitalib⁹ noctu dabāt i. in festo larūq̄

dies festus erat dictus Lareſis putabatur anime ho
minum in numerum deorum seducte

MEffapia apulia a Mesapore rege appellata
Mactus magis atctus
Macellum dictum a Macello quodam · qui
exercebat in urbe latrocinium quo damp
nato conforores Emilius et Fulius statuerūt ut in
domo eius obsonia uenderentur
Macilenti macie tenuati
Murrividū ignauū stultū Plau. murrividie hōignaue
Marcum Manlium p̄titie familie neminem uocari li
cuit post eum · Manlium · qui Gallos a capitolio de
pulit quod is regnum occupare conat⁹ necatusq; ē
Marculus diminutium a marco
Mania diis manib; dixerunt Nam mania bona dicitur
unde et mater matuta & poma matura. erat
Matronas appellabant eos fora quibus scolas hñdi ius
Materfamilia non ante dicebatur q̄uir eius paterfa
milia dictus effet nec possunt hoc nomine plures in
una familia preter unam appellari · Sed nec uidea
hoc nomine nec que sine filiis est uocari potest
Matula uas urine
Matralia matris matute festa
Matici cognominantur homines malarum magnarum
atq; oribus late patentibus
Matrimes & patrimes dicūtur quibus patres et m̄es
adhuic uiunt
Matellio diminutium a matula
Magnem magis augmentum
Maduſſa ebr̄ius a greco deductum uel quia
madidus satiſ uino

Magistrare moderare unde magistrum nō solum doctores artium sed etiam pagani societatum uicorum collegiorum. eaque tū dñs. quia oēs hi magis exteris p̄nt unde & magistratus. q̄ p̄ imperia potentiores sunt q̄ p̄ uati. que uox duabus significationib⁹ notat. Nā aut ipsam p̄sonā demonstrat. ut cū dicim⁹ magistratus iussit aut honorem. aut cū dicitur Ticio magistratus datus est.

Maximus pontifex dicitur. q̄ maximus rerum. que ad sacra & religiones pertinent. iudex sit uindexq; cōtumacie priuatorum magistratumq; .

Magis a greco uenit.

Maximam hostiam ouili pecoris appellabant non ab amplitudine corporis. sed ab animo placidiore.

Magnum sacerorum appellat uir uxoris sue auum.

Magnam socrum uir uxoris sue auiam appellat.

Maximi annales appellabātur non a magnitudine. sed quod eos pontifex maximus consecrasset.

Maxim⁹ curiocui⁹ auēte curie oēs q̄ currumes regūt Munare dicitur ex integrō non solido nimis per minimas erumpit quod ex greco trahitur. quia illi non satis solidum dicunt.

Manalem fontē dī p̄ eo q̄ aqua ex eo semper manat.

Manalē lapidē putabāt esse hostiū orci p̄ q̄ aīe inferiorū ad superos manaret. q̄ dicuntur manes manalē uocabāt lapidē petrā quandā. que erat extra portaz Capenam iuxta edēz Martis. quācūz propter nimiam iuccitatem in urbem per traherent insequebat pluia statim eumq; quod aquas manaret manalem lapidem dixerunt.

Manias dicebāt ficta quedā ex farina in hominē figuras q̄ turpes fiāt. quas alii maniales manias autē nutrices minitantur pueris paruis esse larvas id ē manes quos deos deasq; putabant. quo usq; ab inferis ad

superos emanare credebant. sunt qui maniaz larua
rum matrem auiamue putant.

Mancepes dicitur. quod manu capiatur.

Manduces effigies in pompa antiquorū inter ceteras
ridiculas formidulos as q̄j ire solebant magnis malis
ac late de his ceēs & in gentē dentibus sonitū faciēs
de qua Plautus ait. quid si ad ludos me promāduco
locem qua propter dare crepito dentibus.

Mancinata facta appellabant. quod Mancinus habuit
domum que publicata est eo īterfecto.

Mamerc⁹ p̄nomē est oscū. eo q̄ hī martē mamētez dñt.

Municeps. q̄ mūicipio liber nat⁹ ē. itē q̄ ex alio gene
re hoīm funct⁹ est. Itē q̄ in mūicipio a fuitute se li
berauit a mūicipie. Itē mūicipes erāt. q̄ ex aliis ciui
tatibus Romam uenissent. quibus non licebat ma
gistratum capere sed tantum muneris p̄tem. ut fue
runt Cumanī. Accerrani Attellani q̄ & ciues R.o.
erant. & ī legione merebant

Mamurii ueturii nomē frequēter in cātib⁹ Romani
frequentabant hac de causa Numa pompilio regnā
te e celo cecidisse fert. Ancile. i. scutuz breue. qđ
ideo sic est appellatum. quia ex utroq̄ latere erat
recisuz. ut summū infimūq̄ eius lat⁹ media pateret
unaq̄ edita uox oīm potētissimaz fore cuitatē q̄diu
id in ea māsisset. Itaq̄ facta sunt eiusdē generis plu
ra quibus admiscetur ne internosci celeste posset
probatum opus est maxime Mamurii qui premi⁹ loco
peciit ut suum nomen ī carmina salii canerent.

Mamers mamertis facit idēz lingua osta. mars. martis
vñ & Mamertini in Sicilia dicti q̄ Messane hītabāt.

Martialis cāpus ī celio mōte dī. q̄ ī eo egrīa solebāt
fieri. si qñ aque Tiberis cāpuz martiū occupassēt.

Mamiliorum familiā a maniliā Thelagoni filia quam

tusculi procreauerat est appellata.
Manilia turris ita sub regioe a māilio nomē accepit
Mamphur appellatur loro circumvolutuʒ mediocris
longitudinīs lignum rotundum. quod circumagunt
fabri in operibus tornandis.
Mansuetum ad manū uenire suetum. Alii mansuetū
neq; dictū ex misericordia mestuʒ. neq; ex crudelitte seuū
sed modestia temperatum.
Mantare sepe manere.
Manticulari dicunt. qui mantigulas adtrectant. ut fu
rentur. unde poete p dolose quid agendo hcc uer
bo utunt Pacuuius ad manticulāduʒ astu aggredit
Manticularia dicuntur ea que frequēter usu habent
& si manu tractantur frequēs enī ad manus tergē
das usus fuit mantellorum unde hic trahit similitudo
Mantusa additamētum dicitur lingua tusca. quod pō
deri adicitur. sed deterius. quod sine ullo uiu est.
Lucilius Mantusa obsonium uicit.
Malleoli vocātur nō solū parui mallei. p hī q ad cedē
duʒ faciendūq; aptantur. s. ad similitudinē priorū dicti
Malestras dicebāt pelles ouīlas. qbus galeas exterger
Malta dicitur a grecis pix cum cera mixta bant.
Menson persona comica ab inuentore dicta.
Memnana edificia a moennios sunt appellata iſ enī pri
mus ultra columnas extendit tignos. quo ampliarē
tur superiora.
Mesius lingua osca mensis maius Osci enim in regioe
Campanie sunt.
Maiestas a magnitudine dicta. maior magrat⁹ osul dicit.
Mas diminutione facit masculus
Mater tera matris soror. quasi mater altera.
Mater tera patris & matris mihi magna mater est.
Major patruus auie et auie patruus.

Maior auunculus aui & auie auunculus.
Maior amita aui et auie amita .
Maior sacer uxor is mee proauus.
Maior scrus uxor is mee proauia.
Meandrum genus picture dictum est a similitudine
flexi amnis meandri .
Metia tribus a quodam castro sic appellatur.
Mansutium edacem a mandendo scilicet.
Mox paulo post.
Morbos um hominem morbo aliquo affectum.
Mortuus ab emerita uita dictus.
Moratias nuces . Titinnius duras esse dicit . unde fit di
minutuum mortacillum.
Monumentum est quod mortui causa edificatum est.
& quicquid ob memoriam alicuius factum est . ut fa
na . porticus . scripta . & carmina . sed monumentum
mortui ca sit factu nō tñ significat ibi sepultu esse
Monitores dicuntur . et qui in scena mouent histriones
et libri comentarii .
Monile et mulierum ornatus dicitur . & e quorum pre
pendens a collo .
Monar sicut sculptum appellant .
Momen pro momento . Lucretius monimie paruo pos
sunt impuls a moueri
Modo cum per . o . correptum dicitur significat tem
pus . ut modo ueni . & ponit pro tantum . ut tace mo
Et si producta posteriore sillaba enuncietur datiu⁹
uel ablatiuus est casus ab eo quod est modus .
Monstrum dictum uelut monestrū quod moneat aliqd
futurum prodigium uelut predicium . quod predi
cat portentū . quod portendat ostentuz qđ ostendat .
Molucrū & quo mole uerrunt . qđ greci dicunt
& tumor uentris . qui etiā uirginibus incider solet .

Affranius uirginitam crescit uterus. q̄ grauide mulierī molucrum uocatur. transit sine doloribus Mo lucrum etiam dicitur lignum quoddam quadratuꝝ ubi imolatur.

Mola uocatur etiam farostum ex sale sparsum. quod e modicolum aſ perguntur.

Moles pro magnitudine fere ponisoleſ. ſed moliri & molitiones a mouendo certum eſt dici.

Manus significat cum dicitur qui munere fungi. Itēz donum quod officii cauſa datur.

Mumiana edificia a Lutio munio dīcta.

Mundus appellatur celum. terra. mare. & aer. Mund⁹ etiāz dicitur ornat⁹ mulieris. quia non alius eſt qđ moueri potest.

Mundus quoq; appellatur & laetus & purus.

Mumitio mortificatio auorum

Muneralis lex uocate eſt. quā Cintius canit. ne cui li ceret manus accipe. Plautus ne numeralem legem neq; lenoniam rogatus fiunt. nec ne flacci eſtimō.

Munē significare certū eſt officiū vñegrūimunis dicitur quinullo fungitur officio.

Mute dñr l̄re. qđ posite in ultimis orōis obmutes cere cogant loquentes. uel quod parue exiguaeſ sint uocis qđ cum mutum oratore m̄ tragendum dicimus.

Mulctam osce putant penam dīci.

Mullei calcei regum Albanorum et post patritioruꝝ mullando id eſt ſumendo dīcti.

Multifariam dixerunt antiqui. quod in multis locisafari poterat. id eſt dici.

Mulciber uulcanus a moliendo ſcilicet ferro dīctus mulcere enīz molliř ſiue linire eſt Pacuius. quid me ob tutu terres mulces laudibus.

Maximam multā dixerunt triū miliuꝝ & .xx. affium

quia non licebat quondam pluribus & .xxx .bobus &
duabus ouibus quenq; multari .estimabantur q; bos
centussibus ouis decussibus

Manie turpes deformes q; persone .unde nutrices ma-
nie cum larvate faciebant pueris timorem .

Mutiri loqui Ennius palā mutire plebeio piaculuz est
Menia & muri & officia Plautus .probibentq; menia
alia unde ego fugar mea .

Murrina genus potionis .que grece dī . hanc
mulieres uocant muriolam quidam murratuž uinū .
quidam id dici putant ex ue genere murrine noīe

Murgisonem dixerunt amora et decisione .

Murmulionica scuta dicebant .cum quib; de muro
pugnabant .erat siquidem ad hoc ipsum apta .

Muscena corona Papirias .est qd sardos in campis mur-
teis superasset .

Mussare murmurare .Ennius in occulto mussabāt
uulgo .produbitare dicitur ut idem Ennius non de-
cet mussare bonos .

Mutia prata transiberiz dicta a mutio cui .a prodata
fuerant pro eo .quod Porsennam .Etrusiorum regē
sua constantia ab urbe dimouit .

Mutionis porta Rome dicta est a mutatione quodam qui
eidei tuende prefuit .

Muginari est nugari & quasi tarde conari .

Mustricola est machinola ex tegulis .in q; calce nou
suitar .affranius .mustricola uidētes impingez tibi

Mioparogenus nauigii ex duobus dissimilibus forma-
tum .Nam madion et paron per se sunt .

Minutia porta appellata est eo q; proxima esset facello
minutii .

Martias Calendas matrone celebrabant .quod eo die
Iunonis edes coli cepta est .

Mauortem poete dixerunt martem.
Magnum annū dīcunt mathematici. quo septē sidera
errantia expletis. p̄ priis cursibus sibimet cōcordāt
Mediussidius compositum uidetur et significare lo
uis filius id est hercules. quod louē grece
& non louē ac fidum pro filio. quod sepe antea pro
littera. d. utebantur quidaz existimant iūsiuradū
esse per diui fidem. quidam per diurni temporis
id est diei fidem.
Mortem obisse ea consuetudine dicit̄ quia dixerunt
antiqui ob Romā legiones ductas & ob troiā duxit
exercitū pro ad siliter q̄ uadimoniuū obisse dicimus
id est ad uadimonium et obuiam id est ad uiam.
Manes aurelius significare aīt bonos. vnde dii manes
p̄ boni dicunt. & suppliciter eos uenerātib⁹ ppter
metū mortis. ut imanes quoq̄ p̄ ualde non boni dñr
Muscerdas p̄ma syllaba. p̄ducta stercus muq̄ appellat.
Mapalia cate punice appellant. in q̄bus quia nihil est
secreti solet id uocabulū solitū uiuētib⁹ obicisunt
enim in apulia q̄s colores rotūde. cohortes cortes.
Metallidicūtur in re militari quasi mercenarii. Acti⁹
in annalib⁹ Calones familiq̄ metalliq̄ cauleq̄. a
quogenere hominū Cecilie cognomē putat̄ dictuz
Mulis celebrantur. ludi cīrco maximo consularib⁹
quia genus quadrupedum primum putatur ceptuz
currum uehiculoc̄ adiungi muli fuere primo.
Mais Idibus mercatorum dies festus erat. quod eo die
mercurii edes esset dedicata.
Mimiscule quinquatrus appellabantur idus lunias.
quod is dies festus erat tibicinum. qui mineruam
colebant. quinquatrus proprie dies festus erat mi
nerue martio mense.
Muli mariānidi solent. a. C. Mario instituti cuius

milites in furca interposita bella uarricosi onera
sua portare assuerant.

Mulus uehiculo lune habetur . quod tam ea sterilis
sit q̄ mulus . uel quod ut mulus non suogeneri sed
equo creatur . sic ea non suo fulgore luceat .

Murcie deuacellum erat sub monte auentino . qui an
tea mucus vocabatur .

Memb̄ abscidi mortuo dicebat cū digitus ei⁹ decide
bat ad qđ fuit iusta fierent reliquo corpe obusto .

Monocles appellatus est Prusie filius . qui unum os ha
buit dentium loco similiter habuit et Pirrus Rex
Epirrotarum .

Monotauri effigies inter signa militaria ē . qđ nō min⁹
occulta esse debent oſilia ducū q̄ fuit domiciliū ei⁹
Labirinthus . monotaur⁹ putatur esse genit⁹ cū Pa
ſiphae minois regis uxor dī cōcubuisse cū tauro . p
affirmant alii taurum fuisse noimen adulteri .

Manius prenomē dictum est ab eo . quod quis mane ma
tutinatus sit . ut lucius quiluce .

Manlie gentis patricie de certo noīe ex ea marcus ap
pellat . quod . M . Manlius qui capitolii a gallis defe
derat . cū regnū affectasset dāpnatus necatus q̄ est
Maiores flamines appellabātur patritii generis mino
ris plebis .

Millus collare canum uenaticorum factū ex coriocon
fixumq; clavis ferreis eminentibus aduersus impe
tum luporum Scipio Emilianus ad populum . Vobis
inquit reiq; publice presidio eritis q̄ si millus cani

Menia p̄ter edificia significat etiā munia hoc ē officia
Manificissima . dicebat antiqui pro magnificissima
re enim uera magnificens dici non potest .

Manceps dī a populo quicqd emitur cōductione quia
manu sublata significat se uictorem emptionis esse .

quidem presdicitur. quia tam debet prestare populo qđ promisit q̄ is. qui pro eo prefectus est.
Masculino genere parentem appellabant antiquietiā matrem.
Masculino genere dicebant crucem ut est illud Gracchi dignus fuit. qui malo cruce periret. masculine dicebant et frontem et multa alia similiter.
Matronis aurum redditum cum legitur hoc significare uidetur. quia matrone contulerunt ornatū id ē aurum ad capitolium a gallis senonibus liberanduz quibus est postea redditum a populo Romano.
Magistrare regere et temperare.
Munitas pro comunitas dicebant.
Multifacere dicitur sicut magnificare et paruifacer
Cato neq; fidē neq; ius iurādū neq; pudicitiam multi facit qđ merito ab usū recessit. quia quantitas nūc non existimatur. nec desiderat multitudinem.
Magisteria dicuntur in omnibus rebus qui magis exterris possunt ut magisterium equitum.
Maledictores dicebant ab antiquis. qui nunc maledici Mihi pte Cato promibi ipsi posuit.
Manius promansuetus.
Meritauere idem Cato ait pro meruere.
Magnificus idem ipse pro magnificientius dixit. et nō frustra nam simplex magnifice est.
Munificior a munifico idem Cato dixit cū nūc munificē dicamus. quanq; munificens non sit in usū.
Mediocriculus ipse. qui supra posuit cum aut r̄idibū dulum magistratū pauculos homines mediocriculū exercitum obuiam duci.
Mutinini facellum Rome fuit. cui mulieres uelate togis pretextatis solebant sacrificare.
Matrone a magistratibus non submouebantur. ne

pulsari contrectari quod uideretur ne ne grauide concuterentur sed nec uiri earum sedentes cum uxoriis in uehiculodescendere cogebantur.

Minuebatur populo luctus edis dedicatione cum a ceteris iuribus lustri obdebat cum notum publice suscepimus soluebatur priuatis autem cum liberi nascerentur cum honoris in familia ueniret cum pater aut liberi aut uir aut frarer ab hoste captus domum rediret cum pueris despontaretur cum proprie cognatione quisque lugeretur natus esset cum in castrocereris constitissent Maxime dignitatis flamendialis est inter quindecim flamines & cum extera discrimina maiestatis sue habeat minimus habeatur pomonalis quod poma leuisissimo fructu grecorum presidet id est pomis.

Mundum antiqui ter in anno patere putabant diebus his postridie uulcanalia et ante diem tertium nonas octobris & ante diem sextum idus nouembris. Inferiorem enim eius partem consecratam diis manibus arbitrantes clausa omni tempore propter hos dies quod subscripti sunt quod alii religiosos iudicauerunt ea de causa. quod his diebus ea que occulta et abdita religionis deorum manum essent in lucem adduceretur nihil eodie in repugneri uoluerunt Itaque per hos dies non cum hoste manus conserebatur non exercitus scribebatur non comicia habebantur non aliud quicquam in repugna nisi quod ultima necessitas exigens administrabat Mos est institutum patrum pertinens maxime ad religiones ceremoniasque deorum antiquorum.

Municipalia sacra uocabantur que ante urbem conditam colebantur.

Manes dñi ab auguriis uocabantur quod eo per os manarū credebant eosque deos superatos atque inferos dicebant. Monstra dicuntur nature modum egrediētia ut serpēs cum

pedibus. auis cum quatuor aliis. homo cum duobus
capitibus. iecur cum distabuit coquendo
Muta exta appellabant. ex quibus nihil divinationis
animaduertebant.
Mense medibus sacris ararum uicem obtinebant.
Manumittis seruus dicebat. cu^z diuinis eius aut caput
eiusdē serui. aut aliud membr^z eius tenens dicebat
hūc hominē libe^r esse uolo & emittebat cū e manu.
Moscillis Cato pro paruis morib^z bus dixit.
Mentecaptus dicitur cum mens ex homini^s potestate
abiit & idem demens. quod de sua mente deceperit
& amens quod a mente abierit.
Manare solem dicebant antiqui cum solis orientis ra-
diis splendorem iacere se cepissent. a quo putabant
mane dictum. alii dictum mane putabant ab eo quod
est manum bonum dicebant.
Murrata potionē usi sunt antiqui. sed postea assue-
runt diis suis. libare ideoq^z. xii. tabulis est cautum
ne mortuo uideretur.
Muries dicebatur sal in pīla tusum & in ollam fectile
coniectum. & in furno pī coctū. quo de hinc in aquā
missum uestales uirgines utebantur in sacrificio.
Mortue pecudis choreo calceos fieri flaminib^z nefas
habebatur cū sua morte extincta omnia funesta esti-
mabantur
Mugger muccosus.
Mi promihi dicebant antiqui.
Moli siue moleoli mercurii signū id est statuaz appel-
labant ideo quod in nullius tabernabam spectabat.
Malluum. quo manus lauantur dicitur.
Malluui^e q^zbus manus sūt lote pelluie quibus pedes
Maior coniul dr̄ is penes quē fasces sunt. uel is prior
fact^z est. Pretor aut̄ maior urbanus minores ceteri.

Mendicū dīci uerius putat a mēte eius q̄ fefellerit
fortuna. uel preceſt quenq; ut uite ſue medeāt cibo
Modo id est ratione unde fiunt Cōmoditas. Cōmodus
commodat. accommodat. modice modestia moderatio
Mulis celebratur in circo maximo cōſularib⁹ quia id
gen⁹ quadrupedū p̄mū putat uehiculo iunctum
Municipiuz id gen⁹ hoīm dī. qui cum romā uenissent
neq; ciues Ro. eſſent p̄ticipes tñ fuerūtoim rerū
ad mun⁹ fungendū una cū Ro. ciuib⁹ p̄terq; de ſuf
fragio ferēdo. aut magrātu capiendo. ſicut fuerunt
Fundani. Formiani. Cumani. accerrani. Lanauini.
Tusculani. q̄ post aliquot ānos ciues Ro. effectiſūt
alio mō cuž id genus hoīm definit. quoq; ciuitas uni
uersa in ciuitatē Romanā uenit. ut aricini cerites
anagini. Tercio cū id gen⁹ hoīm definit ad ciuitatē
Romanā ita uenerūt. uti mūicipia eſſet ſuacuiſcq;
ciuitas et colonie. ut Tiburtes p̄nēstini. Pisani. Vr
binates Holani. Bobutinēſes. Placētini. Hepesini.
Sutrini. Lucenses.

Mater matuña. manis. mane matrimonium mater fāilie
mater tera. matrīces mater ie diēte uidentur. ut ait
Verrius qui ſint bona qualia ſcīlicet ſunt que ſint
matura uel potius a matre. que eſt originis grece.

Nenia carmen funebre inde funtilaudē quod
tibia canitur quo uerbo aut finis ſignificat
nomen habet ab intestino extremo quod gre
ci dicunt et ultima uox cordarū
Nenia appellatur nenie ſacellum extra portā Vim
alem fuit dedicatum.
Nauali corona donat q̄ primo in hostile nauī trāſiliret
Nefrēdes arietes dixerūt q̄a dētib⁹ frēdere nō poſſūt.
alii autē dicūt etiā infantes nondū frendentes . alii

nefrendes testiculus dici putant quos prenestini
& lanuuini nebrundes dicunt

Nequeunt non eunt. Nemora id est silue amene.

Necum nec eum. Nipro nisi.

Nem pro nempe.

Nemo nec homo.

Neminis genitiuo casu Cato usus est. cum dixit . sunt
multi. quos miseret neminis.

Necidatus proprius dicitur. qui sine uulnere interfec-
tus est. aut ueneno aut fame.

Necessarium in quo non sit cessandum

Necessarii dicuntur cognati. ut affines. in quos necel-
faria officia conferuntur.

Nelegens. non leges neque electu hinc. qd debeat facer

Nec cunctio disiunctiva est. ut nec legit. nec scribit potest
& p non. Turpilius nec recte dici modo iudiciorum audio

Nec unquam nec unquam quenquam.

Nequalia detrimenta.

Nequinot. nequiunt. nequitum & nequitur p non pos-
se dixerunt.

Nequaque frustra.

Nectar grece significat deorum potionem.

Nectere ligare.

Nequaquam est auris. quod uis uehementius ambit hoc
ueriu Lucilius significare uidetur. Nequaesse au-

qm aures ledat pondere in aurium. cu auris incidit ul-
etiam cupiditatem pecunie uoluit significare.

Neruum appellamus etiam ferreum uinculum. quo pe-
des uel etiam ceruices impediuntur.

Neguinare negare.

Nebulo dictus est. qui non pluris est quam nebula aut qui
non facile percipi possit. qualis sit nequam migrator

Negibundum pro negente dixerunt.

Neutiq̄ pro nullo modo.

Neginate negate.

Nepotes luxuriose uite homines appellati. quod non
magis is rei familiaris sue cura est. q̄ in his quibus
pater aut̄ q̄ uiuit.

Nepos opositū ab eo. quod natus pōt sit fratri q̄ filius.
Nefastidies. N. littera notantur. Fastiuero. F. cū dies
sunt nec nefasti notantur. C.

Nepa Ap̄iorum lingua sidus. quod cancer appellat.
uel ut quidaꝝ uolunt Scorp̄ius. Plautus dabo me ad
parientem imitabor Nepam.

Nepus non purus.

Nautea herba granis nigris. qua coriarii utunt̄ a nauē
ductuꝝ nomen. q̄a nauēa facit p̄mutationē. t. & b.

Natiō genus hoīm. q̄ nō aliūde uenerūt. sed ibi natīsūt
in pecoribꝝ quoq̄ bonꝝ p̄uetꝝ future bona natiō dī

Nauticoꝝ familia troianis dicitur oriunda.

Natinatio negotiatio dicebatur. & natinatores ex eo
sedicioſi.

Nacce appellabant̄ fullones. qui nanci nō sint. i. nulliꝝ
pc̄iōia fere opera ex lana nacce dicūtur a grecis.

Naucis pro nugis ponitur. alias Naucis pro oleo. aut
nucis nucleo. alii omniuꝝ rerum putamen ita appellari
uolunt quidaꝝ ex greca. quod sit nece leuem ho
minem significari uolentes quidaꝝ uolunt sic appellari membranulam. que in nucis in glādis est media

Narica genus p̄iscis minutum.

Nancitor nactus erit.

Nare a nauē ductum. qd̄ aqua feratur natans. ut nauis.

Natare est sepius. ut dicitare. factitare.

Nauus celer & strenuus a nauium uelocitate dictus.

Nasiterna genus uasis aquari ex apice patentis.

Nassa est p̄ilatorii uasis genꝝ. quo cū itrauerit p̄iscis.

exire nō pōt. Plaut⁹. Nunq̄ ex ista nassa hodie escaz
Napare feniculī. petam.
Naſtobolum alueum ad nauis similitudinem feni.
Nauia lignū cauatū. ut nauis. quo in uſdemīis utiſolēt.
Naſcitur cum granum fabe ſe naſcendi gratia aperit.
quod fit non diſſimile nauis forme.
Neuia filua dicta iuxta urbez. qđ neuia cuiusdā fuerat
Nudiūſtercius ex nunc & die tercio compositum.
Nuptam a grecoductam. illi. n. nuptā Niphi appellāt.
Numerodicebant pro nimium.
Nupta uerba dicebant ab antiquis. que uirginez dicere
non licebat Plautus Virgos um nondū didici nupta
uerba dicere. Numeri⁹ pnomē tractum ab auo.
Naſcitus. qui parum uidet propter uicum oculorū
quiq̄ plus uiderit uel peri q̄ meridie.
Nundinas feriarum diem eſſe uoluerunt antiqui. quo
mercandigratia urbem rustici conuenere.
Nuculas pnestinas appellabāt. quod inclusa penis cas
ſilini tamē nucibus ſustentarunt. Vel quod meoꝝ
regione plurima nux minuta naſcatur.
Nuimmus ex greco minimi mate naſcitur.
Nuncius & res ipsa et persona dicitur.
Nuper quaſi nouiter tanq̄ dicimus nouissime.
Numen quaſi nutus dei ac potestas.
Numidas dicim⁹. quos greci nomades. ſiue quod id ge
nus hominuz pecoribus negocietur. ſiue quod her
bis. ut pecora aluntur.
Numella genus uehiculi. quo quadrupedes diligātur
Nuces flagitant nuptis. & iaciūt pueris ut noue nupte
intrati domū noui mariti ſecunduz fiat aufpitium.
Numen Pompilii in Ianiculo eſt ſepulchrum.
Nonuncium & terunciuſ dī. qđ noue ē uncianuſ uel triū
Nomen dictum quaſi notamē. quod notitiam faciat.

Noctua a tempore noctis dicta. quo uenit uel uocat.
Noneole uocat papille. que ex fauicib⁹ capraz pēdēt.
Noctilucam Lucilius dixit. cum obſcenuz ſignificat.
Nihili. qui nec hili quidem eſt.
Nouerca dicitur quam quis liberis ſublatiſ nouam ux
orem duciſ creande familie gratia.
Noualis ager noue relictus ſementi.
Noxia apud antiquos damnum ſignificabat. ſed a poeſi
ponitur procul pa.
Noxa ponitur pro peccato. aut pro peccati pena. cum
lex iubet noxe debere pro peccato.
Nothum grecinatum ex uxore non legitima dicunt q
apud nos ſ purio patre natus dicitur.
Nota nunc ſignificat ſignum. ut pecoribus nunc litte
ras ſingulas. aut binas nunc ignominiam.
Nobilem antiqui pro noto ponebat. Plautus. Peregrini
na facies atq; ignobilis id eſt ignota.
Noegrum amiculi genus. noegrum candidum. Liuius
lacrimas de ore neogrodetor ſit id eſt candido.
Nixidi appellantur. quos putabant prefidere parenti
um nixibus.
Niſtare & oculorum & aliorum membroruſ nixu ſepe
aliquid conari. dicimus enim niſtationem et niſtuſ
Cecilius hunc tremulus palpebris pcutere niſtu.
Niſtit canis ut odor andis feraq uestigiis leniter gāni
ens. Ennius. Nare ſagaciſenſit uoce ſua niſtit. ullu
latq; inde et gannitio.
Ningul⁹ nullus. Marti⁹ uates. ningul⁹ mederi queat.
Nequam qui ne tanti quidem eſt q̄ quod habet minimi
Natium greciuas aquarium dicunt humilem & conca
uum quod uulgo uocant ſitulum barbatum
Necez a grecodici certū ē. .n. mortuū dicitur greci
Niuem interptantur nouuz ex greco. quod illi dicitur

Neqñates Narnienſes q̄ anteā narnia neqñū dicebat .
Negocium quod non fit ocium
Nauos a nauis celeritate dicim⁹
Nouendiales ferie a numero dierum sunt dictæ.
Naualis portus a uicinia naualium dicta.
Nonarum Idium Calendarū posteri dies nuptis alieni
habentur quoniam hi dies decreto pontificum atri
iudicati sunt . quo neq; Ro. duces belligerendi gra
tia his diebus supplicauerunt male rem gessere .

Ob prepositio aliquando ponitur pro circū . ut
cum dicimus urbem obfederi . obsignare . ob
uallari . aliquando in uicem prepositionis . que
est propter obmerita . obsuperatos hostes . unde ob
fides pro obfides q̄ obfiderit patrie prestandam dan
tur . aliquando pro ad . ut Ennius ob Romam noctu
legiones ducere cepit .

Oculissimuz carissimū Plau . oculissimuz hostiū amice
Oculatus , p̄p̄ti posuit Plau . cū dixit oculata die . Itēz
ipse pluris est oculatus testis unus q̄ auriti . x . id est
qui se uidisse dicat . Oculit⁹ quoq; dī . ut funditus .
penitus quoq; significat taz̄ clarum esse q̄ oculum .

Odefacit dicebant profacit . que uox a greco traecta ē .
Ogigia moenia thebana ob ogige conditore dicta .
Occasio opportunitas temporis causa proueniens .
Occasus interitus uel solis in oceano merito .
Occisum a necato distinguitur . nec occisum a cedēdo
dictum . necatum sine iectu .

October equ⁹ appellat q̄ in capo martio mēle octobri .
Marti imolabat . de cui⁹ capite maxilla erat cōtentio
iter suburbanos & sacrauiēles . ut hi in piete illi ad
turre maniliā id figeret . cui⁹ cà . ut ex ea sanguis in
focū distillaret magna celeritate p̄ferebat in regia

Occidamus Plautus posuit pro contracedimus.
Otentare dicebant p conuiciuz facere cū id clare &
cū quodaz clamore fieret ut procul exaudiri potu
isset qd turpe hz qd sine causa fieri putat in can
tilenam dici quia illa non cantus iocunditatē puto.
Ocrem montem confragosum dicebant antiqui hinc
oocreē dīcte me equaliter tuberatu.
Occate occator ab occidēdo dīctū qd grāds terē cedat
Ocius et ocissime positiuū latinū non hz sed ab
ueniunt greco. globos.
Ocygnom grecum & a celeritate nascendi est dīctum
Occupatiō ager dīr qui desertus a cultorib⁹ ppis ab
aliis occupatur.
Orchitis gen⁹ olee ex grecodīctū qd magnitudine sit
Ochestra locus inscena instar testicloz.
Orchagen⁹ maxie belue maximū ad cui⁹ silitudinē ua
sa fictilia orce dicūt sunt enī terites atq; unifores
Orir inasci uel surgere. specie.
Orba significat apud poetas priuata aliq persona cara
Orba est que patrem aut filios quasi lumen amisit.
Orthigia delos insula dicta est ab aue que coturnix dīr
Oratores ex grecodīcti qd missi ad reges natiōes qd de
os solerent id est testari hi modo appellabāt legati
Orata genus pīscis a colore auri dicta quod rustici di
cebant orum ut oriculas auriculas.
Orea freni quod in ore inserantur dicti.
Ore⁹ liber pīr & oreades nymphē a mōtib⁹ appellant
Ordinarī hō scurra atq; improb⁹ q assidue in litibus
morat ob eamq; cāz in ordīne stat pītorem adeuntū
siue dīct⁹ p̄ cōtrarietatē quia minime ordīne uiuit
Ornatus dīr et bonis artib⁹ instructus & honores adēp
tus appellatur qui ornat⁹ cultus ipse quo q̄s ornat
Ordīri est principium facere

Opaca umbrosa.

Opalia dicebantur dies festi quibus opis supplicabat.
Obnubil caput aperit unde & rupie dicte a capitinis
opertione.

Oppidum dictum quod ibi hoies opes suas conferant.
Oppidam dī et locus in circō unde quadrigē emittūt
Oppido ualde multū ortū est aut hoc uerbū a sermone
inter se cōfabulantiū. q̄tuu q̄s q̄ frugū faceret. Ut
que mltitudo significaret hinc cōsuetudine uenit.
ut diceret oppido p ualde mltū. Itaq̄ si qs in aliis re
buseuocāt. ut puta si qs dicat oppido didici specta
uiābulauī errant qa nulli eoꝝ subici pōt. qd̄ sa tis ē
Opiter est cui p̄r auo uiuo mortuus est dicto uocablo
aut quod obitu patris genitus sit. aut quod auū post
patrem habeat id est pro patre.

Opitul⁹ Iupiter & oppitulator dictus ē q̄si opis lator.
Obturare ex greco trahit ab eo qd̄ illi hostia dicunt.
Optio est optatio. sed in re militari optio appellatur is
quē decurio aut Centurio optat libi rex p̄uataꝝ mi
nistri quo facilius obeat publica officia.

Obtestatio est cum in meliorem partē uocatur. detes
tatio cū in deteriorem

Obices pessimi sere.

Obrutuit obſtupuit a Bruto qd̄ antiq. p grani p ſtupi
do dixerūt Affrani⁹. n̄ possuz uerbū faceſ obruti
Obambulare aduersum alios ambulare. et quaſi ambu
lantiſeſe opponere.

Obrogar⁹ est legis prioris infirmādi cauſa aliam ferre
Obacerare obliq̄ atq̄ alteri⁹ f̄monē moleſte impedir̄
qd̄ ſumptū uidet a paleis. quas greci acera uocant.
Itaq̄ & frumentum & panis non ſine paleis acerofus
dicitur. Item lutum aceratum paleis mixtum.

Oblitteratur alii ab obliuione. alii alittore. quod ibi

notata a fluctibus equari et tolli solent.
Obprobare probum obicere.
Obarcebat exercebat.
Oblucinasse dicebant antiqui mente errasse quasi in
luco deorum alicui occurrisse.
Obperire expectare.
Obtractat contra sententiam tractat.
Obedire obaudire.
Obtutu quasi obtutu a uerbo tuor. qd significat uido
Opis dicta est coniunx Saturni per quam uoluerunt ter
ram significare. qd omnes opes humano generiter
ra tribuit unde et opulentis terrestribus opibus co
piosi & hostie optime picipue pingues et opima mag
na et ampla spolia.
Obscum dicitur significare sacrum unde et leges ob
scite id est sacrate.
Opicum quoqz inuenimus pro osci enim frequē
tissimus fuit usus libidinū spurcarū. unde et uerba
impudentia appellantur obscena. Titinnius. osce &
uolce fabulantur Nam latine nesciunt.
Obntnt obiunt
Obigitat ante cogitat. ut obambulat.
Oituriare iure iurando obstringere.
Obitu dicebant pro aditu.
Opiparum nagnarum opium apparatus.
Obsecet oberit uel aderit.
Offerimenta dicebant que offerebant
Obsecrare est opem a sacris petere
Obesus pinguis quasi obedendū factus
Operat sepe operit
Obnoxius penem obligatus ob delictum.
Obillo genus auis que et opilio dicitur
Opunculo. quod opilionis genus cantus imitator.

Opuniat uerberata puniendo id est feriendo unde pueri
puniendo coercent. i. plagi et pauimenta inde dicta
Obedire opponere. uel operire.
Obuos sacro puros obsecro. ut fu⁹ placo p supplico.
Obhebescere herbam increscere.
Oportune dicitur ab eo quod nauigantibus maxie uti
les exoptatis suntq; portus.
Oboritur adnascitur.
Obnectere obligare.
Ops antiqui dicebant opulentum vñ ecotratio inops.
Obsidionalis corona dicebat ei q; obfessos liberaret ab
hostibus. Ea fiebat ex gramine uiridi ex eo loco de
cerpto. in quo erat inclusi que corona magne auctio
ritatis erat. Ciuicacorona singlaris salut. signū est
Obsidionalis uniuersorum ciuium seruatorum.
Obstitutum violatum. Obstinat affirmat.
Obstrundat auide trundat. Obstititum obliquum.
Obsalutare salutandi gratia offerre
Obsequela obsequium.
Oleagineis coronis ministri triumphantius utebatur
quod Minerua dea bellii esse putabatur.
Olentica mali odoris loca
Oliuetam dicebant ab oleis. ut a uino uindemiam.
Officius ab efficiendo dictus.
Offundas fallacias dicunt.
Offucare aquam ad fauces ad sorbendam dare.
Offectores colorum infectores.
Ossime occissime. Onigenos & nogenitos
Oestrus furor greco uocabulo.
Omen uelut ore. quo fit ore Augurium quod auibus
alioe modofit.
Ouem. m. g. dixerunt ut ouibus duobus non duabus.
Ouentes letantes ab eo clamore quē faciūt redeentes

expugna uictores milites geminata. o. littera.
Oualis corona est marthea. quā habebāt qui introībāt
cum bella non erāt indicta aut sine sanguine ofest.
Obuar iator dicebatur. qui cui piam occurrebat. qui
minus is rectum iter conficeret.
Ofentina tribus ab ofente fluuiō dicta.
Ostentum ostentatum.
Oscinum augurium a cantu auium. nam oscines id est
aues auf picium ore faciunt.
Oscinet pro ostendit.
Ostia urbs ab exitu tiberis appellata.
Osorem dixerunt quialem modis effet.
Ollic pro illic.
Obiurgatio post turpe factum castigatio. Monitio ue
ro est ante commissum.
Obrestatio est qui facit quid contra recte tractantem.
Obmanens pro diu manens. ut permanens.
Offringi terra dicitur cū iten trāfuerso fulco aratur
Orare antiqui dixerunt agere. unde et oratores acto
res. actores et oratores. qui nunc legati. qđ reipub.
mandata peragerent.
Orcilla festa in honorē bacchi. in quibus hoies se per
funes iactant alii putant erigones et icari festa.
Occiduntur sepe occiduntur.
Osi sunt operosi sunt dicebant.
Optimatus dicit. ut decurionatus siue pontificat⁹ dr.
Ob os significat ad os.
Obsonitauer̄ sepe obsonauere significat aut cōiuari
Obtentas sepe ostendis glorandi causa.
Opigenam lunohem matrone colebant. qđ ferre eam.
opem partu laborantibus credebant.
Oletum stercus humanus. Veranius sacerdotula insa
crario martiali fecit oletum.

Opidum dictum est quod opem prebet.
Orcus ab urgendo dictus morte^z. Cenim p.g. frequē
ter ponebant antiqui.
Offendices dicebant ligature nodos quibus apex reti
nebatur et id cum peruenisset ad mentum dicebat
offendimentum.

PReceptat sepe precepit.
Plusima plurima.
Petilansura significat ungulā equi alba^z
Pilare et compilare a greco trahuntur gre
ci enim plures pilatas dicunt.
Pilat pilos habere incipit uel prodetrahit pilos.
Pila que par ientem sustentat ab opponendo est dicta.
Pilentum uehiculigenus quo matrone terebantur.
Pilani pilis pugnantes
Pellicator qui pellicet ad fraudem.
Pellirem galerum quia fiebat ex pelle.
Pellexit in fraudem induxit.
Peluie quibus pedes lauant. ut maluuie. quibus man^g
Pelamis genus pisces dictum quod in luto moret quod
grece dicitur.
Pellem habere hercules fingitur. ut homines cultus
antiqui admoneant. lugentes queq^z diebus luctus
mibi pelliibus
Pelta genus scutū.
Petrone rustica petraꝝ aspitate et duritia dicti sūt
Pectoricū uehiculū gallicū. alii ofce putat dictū qđ ē
pectoria quatuor appellant. quatuor .n. bꝝ rotas.
Fetumina in humeris iumentorum ulcera
Pieta que nunc toga dicitur. ante vocabatur purpura
ea que erat sine pictura
Pietatem ut deos ceteros colebant Romani.

Pendere poenas soluere significat ab eo quod est er
grauiculum uterentur Romani penso eo non nume
rato debitum soluebant et pensiones dictae.
Penetralia sunt deorum penatum sacraria.
Peniculi spongie longe propter similitudinem cauda
rum appellate penes enim vocabantur caude.
Penetrare penitus intrare
Pennatas impennatasque agrarias in salari carmine spi
cas significat cum aristis & alias sine aristis agnas no
tas voluerunt iutelligi.
Penora dicuntur res necessarie ad uitium cotidianum
et locus earum penarius
Penthantium antiqui quinque scium dixerunt id autem
genus exercitationis in his quinque artibus constat.
iaetū·disci·cursu·saltu·iaculatione·luctatione.
Pedam uestigium humanum appellabant.
Pisatilem·Neuius dixit episis oriundum.
Pedes dicuntur·quos diminutive dicimus pediculos.
ab his pedicisi appellantur·ut est illud pedicosus
squalidus·ubi me uidet caput scauit pedes legit.
Pestitas dicebatur pestilentia
Pedum baculigenus·Virgi·attus summe pedum.
Pedem struit dicebat pro eo quod est fugit.
Pisatorii dicebant ludi qui siebant pro questu piscatiū
Pectinatum tectū dicitur a similitudine pectinis indu
as partes denexum·ut testudinatum in quatuor.
Peculatus furtum publicum a pecore dictum sicut a
pecunia eo quod antiqui Romanini nihil preter peco
ra habebant.
Piatrix dicebat sacerdos·que expiare erat solita quam
alii Sagam vocabant.
Piamentum quoque dicebatur quibus utebatur expiatio
Piaculares porta Rome dictae propter aliqua piacula.

que ibidem fiebant.
Pigere interdum pro tardari interdum propenitente
pono solet.
Pangere figere. vñ plante pangī dicunt cū in terrā ad
mittunt inde et uersus pági uel figi in terra dicūt
Pegnides muse dicte sunt a forte . quem pegasus i&tu
ungule fingitur aperiisse . ob quam causam et gre
ce appellate sunt hippocrene.
Pipatio clamor plorantis lingua oscorum.
Pegasides muse a fonte macedonie dicte propter líquo
ris eius unicam subtilitatem
Periscere petere.
Pippit osce quicquid
Picena regio in qua est asculum dicta quod Sabini cum
astulum proficiscerentur in uexillorum eorum pi
cus cōsiderat.
Perditum est . quod interiit et recuperari non potest.
Prebitere properire posuit plautus.
Peregere dicebāt exp̄ge face ſ pergit agite ui p̄gite
Pergrecare est epulis et potionibus inleruire Titin
nius hominem improbum nunc ruri pergrecatur .
Permissus appellat aries . q̄ annis o pluribus tōsis nō est
Pierides mule a pierio monte sunt dicte.
Percunctatio uidet dicta ex usu nautico . q̄a altitudinē
aque conto p̄tentāt . alii uolunt p̄cūctationem dici .
quod scilicet is . q̄ curiosus est p̄cuncta interroget
Perfuga et transſuga dicitur quod ad hostem p̄fugiat
et transſugiat .
Perfacul et per ſe facul dicebāt antiquo nunc facile
& p̄facile dicim⁹ . vñ pmansit in ſuetudine factas
Pediam et b̄ibesiam plautus cum dixit intelligi uoluīt
cupiditatem edendiet b̄ibendi.
Peremere alii posuerunt pro prohibere . alii puiciare

Perpete pro perpetuo dixerunt. p. cete
Persillum dicebatur uas quoddam picatum in quo erat
unguentum. unde arma quirini ungebantur.
Persicum portum mare euboicum. quod in eo steterit
classis persarum.
Persicum Plautus dixit per acutum.
Perpetat peragit. perficit.
Perpulit persuasit impulit.
Pertisum pro pertesum dixerunt.
Puticuli sunt appellati. quia uetusissimum gen^o sepul-
ture ut puteus fuerit. et dicti puticuli. quia ibi ca-
da uera putescerent.
Putus antiqui dicebant pro puro. unde putate uites &
arbores quoque quod decisim impedimentis remanerent.
Purum aurum quoque putatum dici solet id est expurga-
tum et ratio putata id est pura facta.
Putitium Plautus dixit pro stulto.
Pubes adolescens.
Puteolos dictos putant ab aque calide putore. quidam
a multitudine puteorum earundem aquarum gratia
factorum.
Pugnus a pugione id est pernitio dicitur.
Precidaniam porcina quam imolarierant soliti antea q
nouam frugem preciderent.
Porritiam porroiatiam.
Papirus nascitur in nilo duos cubitos non excedens in
altitudine hoc utuntur egipci ad omnia cibaria
Porci in agris sunt dicte. quod porcini id est prohibe-
ant aquam frumentis nocuam. Nam crebriores sul-
ci luni solent uocari.
Post liminum receptus is. qui extra limina. hoc est ter-
minos provincie captus fuerat rursus ad propria
reuertitur.

Posticum hostium in posteriore parte edium. Ceterū antiquietiam uicinum habitantem ad posteriorem partem ediū sic appellauit deniq; et que ante nos sunt antica et que post nos sunt postica dicunt dexteram anticam sinistram posticam dicimus sic etia; ea celi pars que sole illustratur ad meridię antica utiq; nominatur. que ad septentrionem est posticaz rurſus q; diuidit in duas ptes orientē atq; occidētez

Palatium mons Rome appellatus est. quod ibi paseens pecus balare confueuerit. uel q; balare id est errā ibi pecudes solerent. uel q; ibi hiperboris filia Palantī habitauerit que ex Hercule latinum peperit Alii eūdē q; pallas ibi se pult⁹ sit estimat appellari

Palmites uitium sarmenta appellantur. quod in modū palmarum uirgulas quasi digitos edunt.

Palimule appellantur remia similitudine manus humane Pallas minera dicta est. qđ pallante gigantez interficerit. uel sicut putant. qđ in pallante palude nata ē.

Pappicardorum flores Lucretius Vestē nec plumas auiū pappos q; uolantes.

Papille capitula mammaz dicte quod papularum sunt. similes.

Pauperies dampnum dicitur quod pauperes facit. Palpari blandiri.

Pauciens dicebant pro raro. Titinius Vxorem pauciens video.

Panus facit diminutum panucula.

Pandana porta dicta est Rome. quod semper pateret.

Pandiculari dicuntur qui toto corpore oscitantur extendunturq; pandiunt.

Pandicularis dicebatur dies id est communicarius. in quo omnibus diis communiter sacrificabatur.

Pancarpie dicuntur corone uarie genera flor um facte

Profecta dicuntur intestina.

Panibus redimebāt caput equi imolati idib⁹ octobris
in campo Martis sacrificiū fiebat ob frugū euētuȝ
et equus potius q̄ bos imolabatur. q̄ bos frugib⁹ pa-
riendis est aptus. Patuluz bouē. Plaut⁹ appellabat
cuius cornua diuerse ac late pateant.

Patagiū est qđ ad summā tunica assuī solet. q̄ etiā pata-
giata dī & patagiarii. qui eiusmodi faciunt uestes.
Patagus morbi. genus.

Patritius uicus Rome dictus. eo qđ ibi patritii habita-
uerunt iubēte seruio Tullo. ut si qđ molirentur ad
uersus ipsum ex locis superioribus opprimerētur.

Pagania pagis dicti.

Pagi dicti a fontibus. q̄ eadez aqua uterentur. aque. n.
linguadorica appellantur.

Pagine dictæ. q̄ in libris suā queq; optineat regionē ut
pagi uela pagēdo q̄ in illis uersus pagūt. i. figunē

Parēs uulgo pater aut mater appellatur. sed iuris pru-
dentes auos et proauos. auias et proauias parentuȝ
nomine appellari dicunt.

Parere obedire.

Paret significat apparebit.

Paribus equis id est duobus Romani utebantur in pre-
lio. ut sudante altero transiret in siccum.

Pararium es appellabāt id quod equitibus duplex pro-
binis equis dabatur.

Parricī questores appellabāt. q̄ solebāt creari cā rerū
capitaliū querēdaꝝ. Naꝝ parricida non utiq; is qui
parentē occidisset dicebat. f̄ qualēcunq; hoieꝝ inō
autē fuisse indicat lex Nume pōpiliis oposita uerbis
si quis hoīem libeꝝ morti Sciens est parricida esto.

Parumper significat palis per quasi per paruum hoc ē
ualde paruum refertur ad tempus.

Penuria est illud quod pene minus sit. q̄ necessitatem
Pelices nunc quidē appellantur alienis uiris succum
bentes non solum femine. sed etiam mares. Antiqui
pellicē eā ppriā noīabāt. q̄ uxorē nuberet bñti cui
gener i mulierum etiam pena constituta est a Nūma
pompilio hac lege. Pellex aram lunonis ne tāg ito
ii tanget lunonis crinibus dīmissis agnum cedit.

Pedidos i ordidos significat atq; obsoletos tra ēiū uoca
bulum a greco. quia id est pueri talis sint
etatis. ut a iordib; nesciant abstine.re

Peanam appollinem uocauerunt qd̄ i agittaꝝ iētu eum
nocere putabant. Est enī id est ferire. alii
quod remediās morbis finē faceret talis grauitat;

Peligni ex illirico orti inde enī pfecti ductu regis cui
cognomen fuit Lucullo pte italie occuparunt huiꝝ^y
fuerunt nepotes.

Pecinus a quo pecinates & Pelicus a quo peligni
Pales dicebatur dea pastorum cuius festa parilia dice
bantur. uel ut alii uolunt dicta parilia quod pro par
tu pecoris eidem lacra fiebant.

Partus & pro nascendo ponit et propar. Neuius Male
parta male dilabuntur.

Parones nauiuū genus. ad cuiꝝ silitudinē mio paro uocat
Passer marinus. quem uocat uulcus stritomellum.
Paleitolina ī iacrificiis dicebatur id est coercito.
contineto. taceto. īde compescito.

Pascillus forma panis parui utiq; diminutiuum est.
Passales & oues & galline appellant q̄ passim pascunt.
Phascolla appellant. greci. quod uulcus pernas uocat
Pretoria cohors est dicta. qd̄ a pretore non discedebat
Scipio enī africanus fortissimum quenq; delegit q̄
ab eo in bello nō discederēt & ceteromunēr militie
non uacarēt. et sexquplex stipendium acciperent.

Prorsum ponebant pro resto. uocabant.
Prandium ex greco est dictū. nā meridianū cibū cenaz
Pretexte appellantur. que res gestas Romanorum con-
tinens scripte.

Pretoria porta ea foris appellat. q̄ exercit⁹ i pliū edu-
cit q̄a initio ptores erat q̄ nūc ofiules & hī bella admi-
nistrabāt. quoꝝ tabernaculū quoꝝ dicebat ptoriū
Presest quise populo obligat interrogat q̄ a magistra
tibus. si pres sit ille respondet pres.

Presiderare dicitur. cuꝝ matur ius hīberna tempestas
mouetur quasi ante fideris tempus.

Presidiū est qđ p utilitate et salute alic⁹ auxiliū grā p-
ponit. Subsidiu qđ est positū ad subueniendū laborā
Prestinere apd Pla. ē emeř. i. emendo tenere. tibus
Prestitem in eadē significatione dicebant antiqui qua-
nunc dicimus antisitem.

Prestolari is dicitur qui ante stando ibi quo uenturuz
excipere uult moratur.

Prefice dicūt mulieres ad lamētandū mortuū oducte q̄
dant ceteris modum plangendi quasi in hoc ipsum
prefecte Neuius. hoc quidez me hercle opinor pre-
fica. que sic mortuum collaudat.

Presagir̄ est p̄diuinař p̄sipe. sagax. n. ē acut⁹ et solers.
Precidanea agna uocabat. que ante alias cedebat. itez
porca que cereri mactabat ab eo. qui mortuo iusta
nō fecisset id est glebam non obiecisset. quare mos
erat eis facere prius q̄ nouas fruges. gustarent.

Precia dicebant antiqui a flaminib⁹ p̄mittebant. ut de-
nunciarēt opificibus manus abstinerent ab ope ne
si uidisset sacerdos facientē opus sacra polluerent
Peuirões facere dicuntur hi. qui ante alios conceptis
uerbis iurant post quos in eadem uerba iurantis tā-
tummodo debent idem in me.

Pronurus nepotis uxor.
Preneste dicta est. q̄ loc⁹ quo cōdita est mōtibus p̄st
Promissum capillum dicitur longum. Item barba pro
missa uelut porro missa.
Promiscam dicebant promiscue.
Promonstra prodigia.
Promulgari leges dicuntur. cum primū in uulgas edū
tur. quasi prouulgari.
Primordia principia
Promulgo agi dicitur nauis cum scapha ducitur fune
Principalis castrorum porta nominatur. quia in eo lo
co est. in quo principes ordines tendunt.
Prenomini bus feminas esse appellatas testimonios ūt
Cecilia & Terentia. ambe caie solite sunt appellari
parimodo Lutia et Titia.
Primeius palus. ad quem funis nauis religatur quem
alii tonillam dicunt.
Procare posceř. unde procaces meretrices ab assidue
poscendo & proci uxorem poscentes in matrimoniu
Procellunt procumbunt.
Prcculum inter cognomina euž qui natus est patre pe
regrinante a patria procul.
Proculos sunt qui credant ideodictos. qui a patrib⁹ se
nibus quasi procul progressi et attenuati sunt.
Procapis progenies. que ab uno capite procedit.
Procincta classis dicebatur cū exercitus cinctus erat
sabino cinctu cōfestim pugnatur⁹ uetus tūs enī fu
it multitudinē hominū qui nauium classez appellari.
Procitant pro uocitant. citare enim uocitare eſt. unde
procet et proicet uocant dicebant pro poscīt.
Procalare prouocare a greco id est uocare unde
calumna calones. et cacule. & calatores.
Procerā prolīxa et in longum producta quasi ex cera

ob eius facultatem..

Procitum testamentū uolunt procituz puocatū irritū

& ruptum. procitum cum pma sillaba corripitur pe-

tītum Liuius matrem procitum plurimi uenerunt.

Procestria dñr. quo pcedat in muro. Elius procestria

edificia dixit esse extra portaz. artorius procestria

que sunt ante castra etiam qui non habent castra.

Propugnacula. quibus procastris utuntur edificant.

Prosapia progenies id est porro sparsis et quasi iactis
liberis profutaret significat iaceret.

Prositum quod presecatum proicitur.

Prosequiū a prolequēdo. obsequiū ab obsequēdo dñr

Prosedas meretrices Plau. appellat pān stabula sedāt

Prosententia ac si dicatur in sentencia ut pro rostis
id est in rostris debeat.

Prosumia genus nauigii speculatoriū

Prosita proposita.

Priuos puas q̄ antiq̄ dicebant p singulis ob quā cām et
puata dñr. q̄ unius cuiusq̄ sīnt. hīc et p̄ilegium &

puat⁹ dicim⁹ tñ etiā puatū cui quid est ademptum.

Priuignus dict⁹ panteq̄ mater secundo nuberet est p
genitus. patri. enim antiqui pro predixerunt.

Preuaricatores a preter eradiendo sunt uocati.

Priscilatini proprie appellatis sunt hi qui priusq̄ con-
deretur Roma fuerunt.

Priscus Tarqñ⁹ est dict⁹ quia priusq̄ Tarqñ⁹ superb⁹

Pristinū ab eo uenit qđ est p̄us. parī mō prius et prior.

Proletariū capite censum dictū. quod ex his ciuitas cō-
stet quasi proles progenite item & proletanei.

Procitare sepe policere id est producere

Prologium principium. proloquium Pacuuius. quidē
nam examinasti prologio tuo.

Prolugere dicuntur qui solitodintius lugent.

Preliares dies appellantur q̄bus est fas bello laceſſe
erāt. n. quedā ferie publice. qb⁹ nefas fuit id facere
Prouincie appellabāt q̄ po. ro. eas p̄uicit i. ante uicit
Protinam ptinus. Terentius ptinam coniiciā in pedes
Pruina dicta est quod fruges ac uirgulta perurat.

Prugnum priuignum

Prepages progenies a propagando. ut faciunt rustici.
cum uitē uetulā supp̄munt. ut ex una plures faciat
Propetrare mādere quod perficiat nam impetrare ex
orare et perpetrare perficere.

Propodium dicebant cum maledicto nudare turpitudi
nem uolebant quasi porro pudendā quidaꝝ ppudicū
putant dīci. a quo pudor et pudicitia procul s̄int

Prepatulum late patens atq; apertum et patuli boues
quorum cornua in diuerium patent.

Properus celer. unde aduerbium propere.

Prophetas Iulius in adraſto dicit antītites Fanorum
oraculorum interpretes.

Profecturi uiam Herculī aut Faunos sacrificabant.

Prodigere consumere. unde et prodigus fit.

Prodinunt prodeunt Ennius prodinūt famulī candida
lumina lucent.

Probrum stuprum flagitium.

Probi uelut prohibi. quise a delinquendo prohibent.

Prodigiatores prodigiorum interpretes.

Prodit memorie dat. et fallit item et interiore loco. p
cedit item prodit.

Punicum genus libi tranlatum a penis id etiam appelle
abant probum quia erat ceteris suauissimum.

Pro significat in. ut pro rostris pro eode pro tribunali.

Progenerum appellabat auus neptis sue uirum

Protanum id quod non est sanctum plautus sacrum au
profanum habeas paruipenditur.

Proetia ponit p amplificado et palā faciendo ut prodi
puoca ptrahe pnelle alias p puandi facultate ut
in ppudio phibedo qd utrūq abnuit in his esse pu
dorē ptatēq alias alio ut p pecunia p pdio p osule
alias p admiratione ut plupiter als p ante ut pro
hostio alias p mittere ut pmittere barbā z capillū
Profundum quod longe habet fundum
Profestides pcul a rligiōe numis diuini z nōnt lra c
Profusus supra modum sumptuosus Terentius profū
dat perdat pereat nihil attinet alias abiect⁹ iacēs
pacuuius profusus gemitu murmuro
Plaudi appellantur canes quoru aures languide sunt
ac flacide ac latius uidentur patere
Plante semina olearum q plana sunt et appellant etiā
simili modo plante nostrorum pedum
Plance tabule plane ob quam causam et planci appell
lantur qui supra modum pedibus planis sunt
Plebeiū mḡratū neminē cape licebat nisi q ex plebe ē
Plutei erates echorio crudo intēte qua solebat oppōi
militibus opus facientibus et appellabātur milita
res nūc etiā tabule qb⁹ qd psepiode noīe sequunt
Plebei ediles dissidente plebe a patrib⁹ sunt creati
Plexa colligata unde perplexa
Pemur antiqui etiam sine aspiratione dixerunt
Ploxenum Capuam dixerunt
Pax dicta est a pactione
Penem caudam uocabāt vñ et offam porcinā cū cauda
offam penitē dicebāt hīc z peniculos dicim⁹ quib⁹
calciamēta tergunt q dīi caudaq extremitate fiūt
Penis deniqz a pendendo dicta est
Propius sobrino mihi est consobrini mei filius et pris
mei consobrinus
Possessio ē us⁹ qdā agria ut edificiū ipe fūd⁹ aut ager

Portum frequenter pro domo maiores posuerunt.
Patrocinia appellari cepta sunt. cum plebs distributa
inter patres eorum opibus tuta esset
Postical linea in agris dividendis ab oriente ac occasu;
Pontia tribus a pontia urbe est dicta spectat.
Papiria tribus a papirio uocata
Pupina tribus ab agro pupino
Pupilla tribus a progenitore traxit. uocabulum
Prorsi limites appellant in agrorum mensuris. qui ad
orientem directi sunt.
Pugio dictus eo quod punctum pugat.
Prebia remedia.
Premetum quod prelibationis causa ante premitur.
Protelare longe propellere a greco
Priuato sumptu te alebant milites. po. R.o. pene id ad
tempus. quo Roma est capta a gallis
Porci effigies inter militaria signa quintuui locum ob
tinebat quia confecto bello. inteo quos fieret pax
cesa porca fedus firmare solebant.
Polimenta testiculi porcorum dicunt cū castrant a poli
tione uestimentorū. quod similiter. ut illa curantur
Pater patrimus dī. qui cū ipe sit adhuc ad patrē habet
Porticulus est q in portu modū dat classiē aut malleus
Proscapulis cum dixit Cato significauit pro iniuria
uerborum.
Primanus tribun⁹ erat q pme legiōis tribunū scripsit
Proporare aliud est aliud festinare. qui unum matūr
transitis properat. qui multas simul incipit neq; p
ficit is festinat
Prorsus porro uersus.
Peregrina sunt sacra dicta. que ab aliis urbibus religi
onis gratia sunt aduecta
Peculatus id est furtū publicū diccepit a pecore tūc

cum Romani preter pecudes nihil haberent
Plebeie pudicitie facellū Rōe ut sacra cetera colebat
Primigenius sulcus dicitur. qui in cōdendo noua urbe
tauro et uaccā designationis causa imprimitur.
Parilibus Romulus urbem condidit. quem diem festū
precipue habebant minores.
Pretexta palla n̄li alii licebat utī q̄ ei q̄ fun⁹ faciebat
Pilates genus lapidis Cato lapis candidior q̄ pilates.
Pile effigies uiriles et muliebres ex lana cōpitalibus
suspendebant in cōpitis qđ esse deoꝝ inferioꝝ quos
uocat lares putarāt qbus tot pile quot essent capita
fuorū tot effigies quot essent liberi ponebant ut
uiuis pcerent. & effēt his pilis & simulacris ostenti
Ploti appellabant. q̄ sunt planis pedibus unde z poeta
Acti⁹ q̄a umber farinas erat a pedū planicie inīcio
plotus postea plautus est dīctus soleas quoq̄ dimidi
atas. quibus utebantur in uenando. quo planius pe
dem ponerent Semiplotia appellabant.
Punici dīcūtur nō poeni q̄uis a phoenice sunt oriundi
Porcas que in agris fiunt. ut Varro ait. dici quod por
rigant frumentum
Portun⁹ q̄etia a palemō a rōanis. q̄ inter deos colebat
Penus pendere proprie dicitur. qui ob delictum pecu
niā soluit quia pensō ere utebantur.
Pullariām plautus dixit manum dextram ceder
Proceder̄ dicebāt īterdū p succeder̄ īterdū p porro
Pretusum dolūm dicitur cum uentre significat.
Pollit pila ludit
Pelliculationem Cato a pellicendo dixit
Preimiosa pecunia.
Pascales oues Cato posuit pro pascuales.
Petreia uocabat q̄ pompā pcedēs in coloniis at munici
piis imitabat anū ebriā ab agrī uicio s. petris dicto.

Periculatus sum cato est usus in dicendo.
Predonulos hypocoristicos .i. diminutive .i. cato posuit pro predonibus Par si idem cato dixit non pergit
Preceps singulariter
Pulchralibus propulchris
Pugnitariolas leues pugnas ipse dixit.
Proedificatum dicitur quod ex priuatoloco processit
in publicum locum.
Prodidisse longius tempus fecisse.
Pauimenta poenica hoc est marmore numidico strata.
Prolato aere apud Ennius scuto ante se protento.
Priuate ferie iacrorum proprietatum uelut dies natales.
Pudicitie signum Rome colebatur. quod nephaserat
atttingi nisi ab ea. que semel nupserat.
Patrini et matrin pueri tres adhibebantur in nuptiis.
unus qui faciem preferret ex spinis alba. quia noctu nubebant. duo qui nubentem tenebant
Prima aut secunda hora diei causa ois sponsis tribuebant
Pronuba adhibentur nuptiis. que semel nupserunt. ca
aus picii ut singulare persevererent matrimonium.
Pretextatis nefas erat obsceno libido uti idoneum pretextum
appellabant simonem. qui nihil obscenitatis haberet.
Palatualis flamen ad sacrificandum eidee constitutus
erat in cuius tutela palatium esse putabant.
Puer qui obscene ab aliquo amatur eius a quo amatus
esset pullus uocabatur idem Fabius cui eburno cog
nomen erat propter candorem. quod eius natis fulmine
icta esset pullus Iouis appellatus est
Publica sacra. que pro populo fiebant priuata que pro
singulis familiis et hominibus appellabant.
Prodit non solu in aptu exit significat. sed etiam porro it
Portenta sex fieri dicunt cum iolita raro se ostendunt ut
comete turbines baratra. sereno celo facta tonitrua

Pul potissimum dabatur pullis in auspiciis. quia ex ea
necessitate erat aliquid decidere quod tripudium face-
ret id est terripuum.

Pauire enim ferire est bonum enim augurium esse. si
pulli per quos auspiciabantur comedissent presertim
si eis edentibus aliquid ab ore decidissent. si autem
omnia non edissent arbitrabant periculum eminere
Pedestria auspicia arbitrabant. et que a uulpe. lupo ser-
pente. equo. ceterisque animalibus quadrupedibus.

Piacularia auspicia appellabant que cum sacrificabant
tristia protendebant. cum aut hostia ab ara profugisset
aut percussa mugitum deditisset. aut in aliam partem
corporisque oporteret cecidisset.

Pestifera auspicia esse dicebant. cum in extis. aut caput iecinoris non fuisset.

Prepetes aues dicuntur. que ante auspicium se aufer-
runt. nam prepetere dicebant pro anteire.

Pecunia sacrificiorum fieri dicebatur cum fruges fruc-
tusque offerebantur. quia ex his uerbis constat quia
nunc dicimus pecuniam

Polluuiorum. pelluuium uas. quod nos peluum vocamus.
Patres senatores ideo appellati sunt. quia agrorum tri-
buebant tenuioribus ac liberis propriis.

Pecuum Catodixit gatum pluralē ab eo quod est pecu.
Peculum seruorum. a pecore dictum sicut et pecunia
nobilium.

Puelli pueri per diminutiones. Ennius penis uos soli
tis uos sacrificare puellos.

Preciamitatores dicebant quod flaminis diali. i. sacerdotio lo-
uis antecedebat clamates ut hoies se ab ope abstine-
rent quod haec opus faciet videre irreligium erat.

Pedum pastorale baculum incuruum dictum. quia illo
oues a pedibus comprehenduntur.

Ponem grauis sono ponitur pro loci significatione.
Pura uestimenta sacerdotes ad sacrificiū hēbat id ē nō
obsita nō fulgurata · nō funesta non maculā habētia
Proculato prouocato ·
Pretericulum uas eneum sine ansa patiens summuz ce
luit peluis · quo ad sacrificia utebantur
Patelle uasa picata par ua sacrificiis faciendis apta ·
Pantices fluxus uentris
Perimit · adimit · tollit · unde peremptus interfecitus
Procinctam classem id est paratam ad bellum militum
multitudinem diali flaminī uidere non licuit ·
Prosimutium pontificale domerium quasi promurum
id est proximum muro ·
Penus uocabatur locus ede intimus ·
Pubes puer · qui iam generare potest · is incipit esse ab
annis · xiiii · femina uiri potens · a · xii ·
Prandicula ientacula ·
Prodigie hostie uocabantur que consumuntur · unde
homines quoq; luxuriosi prodigi
Petronia nomen amnis in tiberim defluentis ·
Penetrale sacrificium dicebatur · quod interiore par
te conficiebatur unde et penetralia cuiusq; dicūt
et penes nos · quod in potestate nostra est ·
Puri probi profani sui auridicebantur in manumissio
ne sacrorum causa · ex quibus puri signat · qđ in usu
spurco non fuerit ·
Pationem antiq dicebant · quā nunc dicim⁹ pactionem
unde pacisci adhuc et pacto in uiu remansere ·
Paterā p plonere cū dicerēt significabāt ptusaz esse ·
Pasallum in sacrī libigenus rotundi ·
Plaudati armati · ornati · omnia enim militaria ornamen
ta plaudamenta dicebantur ·
Prox bona uox ut estimo quasi proba uox ·

Penates alii volunt ut habeant nominatiuum penates
Palii penatis.
Proculunt promittunt.
Profanum dicitur. quod fani religione non tenetur.
Procubatores dicuntur qui noctu custodie causa ante
castra excubant cū castra hostiū in pīnquo sunt
Properam celerem strenuumq; significat
Precidere antecedere id est ante imolare.
Pubē presente est populo presēte ab his qui puberes
sunt omnem populū significat.
Prīueras mulieres priuatas.
Promellere lītem promouere.
Parime tētīnere purissime tenuere.
Pristina uelut pristinum dictum est.
Presagio dīcte. qđ psagire est acute sentire. inde sage
dīcte anus. que multa sciunt et sagaces canes qui fe
rarum cubilia presentiunt.

QVirinalis porta dīcta est. siue qđ ea in collem
qrinalē itur uel qđ pxime eā est qrini facellū
Quirinalia dies. quo quirino fiebant sacra ea
dem et stultorum ferie sunt appellata.
Quirinalis dictus est. quia in eum commigravere fabi
ni a curibus uenientes. quāuis alii a templo quirini
dictum putent.
Quirite fosse dīcte. quod eas Ancus Martius cum or
bem circumdedit quirītum opera fecit
Quis piā signat aliquem. sed unde sequens usurpari
pars ceperit inueniri non potest.
Quinquatus festiuus dies dīctus. quod diēm quintum
post idūm celebrabatur. ut triatrus et sexarus et
septemtratus et decemtratus.
Quinquertium greci nocant quod die quinq; genera

artium ludo exercebantur ipsos quoq; Atletas Lī
uius quinqueriones appellat.

Quisquile putantur dici quicquid ex arborib⁹ minu
tis surculorum folioc³ cudit uelut quicqd cadere
Quintpior suile nomē frequens apud antiquos a p̄e
nomine dñi di&tum. ut Marcipor a quinto z Marco
Quippe significat quidni.

Quia nam pro quare et cur ponitur Ennius quia nam
dictis nostris sentencia flexa est

Quicthalis dicebatur ab antiquis orchus.

Quintia prata trans tiberim a Quintio cincinato cui⁹
fuerunt dicta sunt.

Quintana appellabatur porta in castris post p̄torium
ubi rerum utensilium forum fit

Querqueram frigidum cum tremore a greco.

Certū ē dīci vñet carcer Lucili⁹ me ut febris quer
qua et alibi querquera sequit capitif q; dolores
Plautus is mierat biliis querquatus.

Quercus dicitur. quod id genus arboris graue ac duq;
tamen etiam ingentem euadat amplitudinem quer
quetam enim grauem et magnu; quidā putant dici
Quadriplatores dicebantur. quieo questu utebantur
et eas res persequebantur. quarum ex legibus qua
drupulierat actio.

Quando rex comitia uit fas in fastis notari solitet hoc
uidetur significare. quād rex sacrificulus diuinis
rebus perfectis in comitium uenit.

Quando stercus delutum fas eodem modo in fastis no
tatur dies quo stercus purgatur ab ede ueste.

Quando cum graui uoce pronunciatur signat qđ quo
niam. et est coniuictio. quando acuto accentu est iē
poris aduerbiu;

Quatrurbē athenas acti⁹ uocauit. q; ex q̄tuor urbibus

in unam illam ciuitatem se hoīes otulere. fuit.
Queso signat id qđ rogo. qđ sere tñ Ennius p querer̄ po
Quadrantal uocabāt antiq̄ amphorā. qđ uas pedis qua
drati octo. et. xl. sextarios capiat. plautus hoc sitit
quantillum sitit modica est capiat quadrantal.
Quissane rane dicuntur quando uocem emittunt.
Quartarios appellabant miliones mercennarios qui
quartam partem capiebant questus
Quatenus signat qua fine ut hactenus hac fine quati
nus uero quoniā. sed antiqui quatenos dicebant.
Quande pro quandodicebant antiqui.
Quammox signat qđ cito. sed si per se ponas mox signat
postea uel paulopost.
Quatere suspensū et uicinū rei alicui⁹ mortuū signat
ut interdū cōcutere. cū & id ī p̄m uerbū cōcutū et
quatere sit oposituz quassare autem est sepe qđ ero
Querculane dicebantur nymphē querquo uirescē
ti presidentes.
Querquetularia porta Rome dicta est quod querquz
intramuros urbis iuxta se habuit.
Quoniā signat nō solū id qđ qa. Fetiā id qđ postq̄ hac d
causa. qđ grecum utriusq̄ significationem obtinet
Quod signat aliquā p̄ter qđ i ulufer̄ ē z greci dīcūt.
Quinq̄ genera lignoz obſuant augures ex celo et ex
auibus. ex tripodis. ex quadrupedib⁹. ex diris.

Rufuli appellabant tribunū militū a ſule fac
ti. nō a populo. de quoꝝ iure. qđ rutili⁹ rufus
legē tulerit rufuli. ac post rutiſunt uocati.
Runa genus teli Ennius runata recedit id est pilata.
Ructar̄ nō ructari dicēdū ē Flacc⁹. uident alios ructar̄
z impieſ pulcerria ſup uiā. cicero tñ ructaret dīc
Res per ſum uinū dixerūt. qđ uino ſe p̄lchz ſpergebat

Rudibus apud Plautum panis uocatur parum coctus
item Scortee ampule rugose rubide dicis solent.
Romanula porta apud Romam a Sabinis appellata est
quod per eam proximus eis aditus esset.
Rotubulum a proruendo igne uocatum quo panes co-
querent inuenit tamen positum et puerili membro.
Rutilium ruffuz signat cuius coloris studiose etiam antiqui
mulieres fuerunt unde et rutile dictae sunt.
Rutrum dictum quod eo harena ruitur.
Rotundum faciebant edem uesce ad pile similitudinem
quam eandem deam credebant terram esse.
Rupitia qui dampnum dederit significat.
Rudus uel raudus cum dicuntur res rudis et imperfecta
significatur etiam hominem imperitum uocamus.
Rudentes restes nautice et a sinis cum uoces amittunt.
Ruspari crebro querere.
Rustica uinalia. xiiii. Calend. Septemb. celebrabat quo
die primum in urbem uinum deferebant.
R. pro. s. littera antiqui sepe posuerunt ut marosibus
meliosibus lasibus fesiis promaioribus uel meliori
bus laribus feriis.
Rorarios milites uocabat quod leui armatura primi pli
comittebant quod ut ante imbre fere rorare solet sic
illi ann graue armaturam quod pendebant rorarii dicti.
Robur rubro colore et quasi ruffum significari ut boue
quoque rustici appellabat manifestum est enim ex materia
que plurimas uenas huius coloris habet dicta est hinc
et homines ualentes ex boni coloris robusti Rubus
quoque in carcere dicitur locum quoque precipitat malefac-
torum genus quod ante a reis robustis includebat.
Robigalia dies festus septimo Calend. Maias quo ro-
bigo deo suo quem putabant rubiginem auertere
significabant.

Rorarium uinum quod rorariis dabatur.

Rogatio est cum populus consulit de uno pluribus ue
hoib⁹ qđ non ad omnes ptineat ⁊ de una pluribus qj
reb⁹ de quib⁹ oībus sanciat. Naz qđ in omnes hoies
res qj populus resciuit lex appellatur.

Romul⁹ et rem⁹ a uirtute hoc est robor appellatisūt
Romanos Romulus de suonomine appellauit. sed iōo
Romam non romulaz. ut ampliori uocabuli signifi
catu prospēriora patrie sue nominaretur.

Romula tribus dīcta est ex eo agro censebatur .quem
romulus ceperit ex uenientibus.

Rumex genus teli simile sparigallici

Rumitan rumigerant. Neuius simul alius aliunde ru
mitant inter se.

Ruminalis dīcta ē fic⁹ q̄ sub ea arbor lupa māmam de
dit remo ⁊ romulo. māma autē rumis dī vñ ⁊ rusticī
appellat edos sub rumos. qui adhuc sub māma hñt.

Rumen est pars colli qua esca deuorantur. unde et ru
mare dicebatur quod nunc ruminare

Rumentum abruptio.

Regium appellatur id municipiuz. quod in freto Sici
lie est. quoniam id a rumpendo dīctum est.

Redibit tū p̄pē dīctū est. qđ redditū est improbatūqj
qui dedit rursus coactus est b̄fe id qđ ante habuit.

Rediuia siue rediuim dicitur . cum circa ungues
cutis se soluit. quia dura est soluere.

Redhostire est ad grām referre. nā et hosti⁹ p̄ eāre
posuerūt

Rediuim est ex uetusto renouatuž

Reus dīctus a re quam promisit ac cebet reus stipulā
do qui stipulatur reus promittendo est suo nomine
alteri quod pro altero promisit.

Ritus mos uel suetudo. Rite autē signat bñ ac recte.

Retractare est rursus tractare.
Rabidus a rabie. qui morsus caninus est
Raui coloris appellantur quisunt interflauos & cesi
os. quos plautus appellat rauiscillos. q̄s inquit hec
mulier et ille rasiucellus. qui uenit
Rates uocant lingua colligata. que per aquaz aguntur
quo uocabulo interdum etiam naues significantur
Rabula dicitur in multis intentus negotiis paratus q̄
ad radendum quid auferendumq; uel quia est in ne
gotiis agendis acer quasi rabiosus
Rodasculana porta appellata. quod rudis et impolita
sit relicta uel rauda id est ere uincta.
Rasores fidicines dicti. q̄a uident cordas iectu radere.
Rautum quadrantem dictum putant. quod in eo et tri
cate ratis fuerit effigies ut nauis inasse.
Rauim dicebant prauitatem. vñ. et uerbū rauio. as.
Ratus sum signat puta. item ratus certus et firmus.
Rauillus arauis oculis quemadmodum a cesi celsulus.
Ratumena porta a noīe cuiusdam aurige sic appellata
Recipatia est cū inter ciuitates pegrinas lex conuenit
ut res p̄uate reddantur singulis recuperentur q̄
Reciproca p̄ ultro citroq; poscer usi sunt antiqua p̄
care est poscer. vñ eē gremiis sublectar ac affliger
Reciniū omne uestimentuz q̄dratū vñ. reciniati mimi.
Rice et ricule uocant parua uicina ut pallida ad usu
capitis facta.
Rete appellant uestimenta virilia. que astantibus
et in altitudinem texantur.
Rienes antiqui uocabant nefrundines. quia greci eos
nefrus dicunt. plautus Glaber erat tanquam rien.
Refrina dicebantur que ex segete causa auspicii do
mum ad sacrificium referebant.
Remea redire ut comeare ultro citroq; ire vñ comeat?

dari i. temporis quo ire & redire commode possis.
Remeligenes et remore a morado dicte. plautus quid
ille nūc taꝝ diuinitꝝ remoranꝝ remeligenes Luciliꝝ
que nā uox ex te resonas in eo gradu remoraz facit.
Romurinus ager dictus. quia possessus est a Romo. et
habitatio Remiremona. sed et locus in summo auē
tinore remona dicitur. unde remus de urbe condēda
fuerat auspicatus.
Remores aues in auspicio dicuntur que aucturuz ali
quid remorari compellunt.
Rimari est ualde querere ut in rimis quoqꝫ
Romillum dicunt quasi repandum.
Remorbescat in morbum recidat.
Refutare redarguꝝ opositū a fundo uersa. a l̄ra in u.
Renanciscitur significat reprehēditur. unde adhuc
nos dicimus nanciscitur et nactus id est adeptus.
Reor existimo et quecunqꝫ ab eo declinantur.
Remulco est cum hcafase remis magnu nauis trahit.
Rigidum et preter modū frigidū signat et durum.
Regifugiuꝝ dicebat quodie rex tarqñ fugerite rōa.
Regia domus ubi rex habitat.
Regiescīt apud plautum significat crescit.
Reiþē reiþa pacuuiꝝ. s̄ nō ē ingratꝝ re abse qđ feci
Repotie postridie nuptias apud Nouum maritum ce
nantur quia quasi redificatur potatio.
Repagula sunt. que patefaciendi grā ita figuntur ut
econtrario oppugnentur hec et repages dicuntur.
Repudium quod sit ob rem pudendam appellatum.
Repedare recedere.
Repastinari ageris dicitur nam tum fodiēdo mutatur
Relucere soluere repignerare.
Resignarꝝ antiq dicebat prescriber. ut adhuc subsig
Resiliaꝝ sepe resiliꝝ. nares dicimꝝ p subscriber

Restibilis ager sit qui biennio continuo serif farreo
spico id est aristato quod ne fiat solent · qui predia
locant excipere

Reses ignauus · qui residet ·

Resecrare soluere religione utiq; cum reus populaz
comitiis orauerat per deos · ut eo piculo liberaret ·
iubeat magistratus eū resecrare · plautus resacrq;
mater quidem dudum obsecraueram

Resprehendinata signat iudicium in die constitutū
Raua uox rauca et paq; liquida pxime canum latratu
sonas vñ et causidicus pugnaciter loquens rauilla.

Rosea in agro reatino campus appellatur · quod in eo
arua rore humida semper seruntur

Rediculifanum extra Capenam portam fuit · quia ac
cedens ad urbē Hanibal ex eo loco redierit quibus
dam perterritus uisis.

Reserare a sera dictum est

Ridiculus qui in rebus turpidis ridet

Remeant repeatant · Ennius riuos causac; remeant

Retricib; cumā Cato aq; eo noie significat q; orti irri
Recepticius fuus est ob uiciū redhibitur ganē
Rogat est consulit populum uel petit ab eo · ut id scis
cat quod ferat.

Restat Ennius posuit pro discat ·

Ruri esse nō rure dicēdū est Terēti⁹ ruri se otinebat

Retiario pugnant aduersus mīrmillonē cantat · Nō te
peto pīcēm peto · qd me fugis galle · qā mīrmilloni
cū gen⁹ armature gallicū est ipiq; mīrmilliones aī
Galli appellabant in quoq; galeis pīcīs effigies in
erat quod gen⁹ pugne institutū est a pitaco uno ex
septētāpientib; qui aduersus phitonē dimicatur⁹
propter controuer sias fīniū · que erat atticos inter
et mitileros occulte late impediuit phitonem.

Resignatum es dicitur militi. cum ob delictum aliquod
iussu tribuni militum ne stipendium ei dicetur in
tabulas refert. Resignare enim dicebat prescribere.
Rituales nominantur etruscorum libri. in quibus scrip-
tum est. quo ritu urbes condantur are edesque sacre-
tur curie tribus et centurie destribuantur.

Redinunt redeunt

Regium est. quod est aut fuit regis

Regale est dignum rege

Req[ue]st eap se re ipsa.

Recipie recipiam.

Renditauere ut domitauere.

Repulsior Cato dixit comparatiue a repulso

Ratissima quoque ab his quam diximus rata unde et rationes
dicte.

Rapi simulatur uirgo ex gremio matris. aut si ea non
est ex propria necessitudine cum ad uirum traditur
quidelicet ea res feliciter Romulo cessit.

Rapi solet fax. qua prelucente noua nupta deducta ab
utrisque inest. amicis ne aut uxor eam sub lecto uiri po-
nat aut uir in sepulchro oburendam curet quatuorque
mors propinqua ab alterutrius captari putat.

Receptus mos est quem sua sponte ciuitas alienorum adsciuit

Regalia exta appellabant que potentibus imperatorum
pollicebatur honorem humilioribus hereditates
filios familie dominationes

Rosci appellabantur in omnibus perfecti. quod Roscius
quidam perfectus in arte sua id est optimus comedus

Rica est uestimentum quadratum fimbriatum purpurceum
quo flaminice pro palio utebantur. alii dicunt quod ex
lana fiat succida alba. quo conficiunt uirgines inge-
nue prime mense ciues. ut inficiant ceruleo colore
Repertum dicitur quasi reperatum et reperatum.

Ruscus genus uespis id est uirgulti longi
Rumpha balnea dictuntur
Rusticum lignum impolitum et spinosis foliis
Rictus rixe risiose ringitur dici uidetur quia in diui-
sum rumpantur contrariaq; sint recto q; uocabuluz
dictum uidetur a regendo.

Sicq; deq; significat plus minus ue sonc sonati
Suppū antiq; dicebat quē nūc supinū dicimus
Seruili⁹ locus Rome a conditore uocatus
Sonticum iustum Neuius Sonticā esse oportet cām
quamobrem perdas mulierem
Sacra uia in urbe . Roma appellatur quod in ea fedus
ictum fit inter Romulum . et Tacium
Soli thaurilia hostiarum triū diuersi generis īmolatōe
signat thauri arietes terrisq; oēs hī solide ītegriq;
sunt corporis solium enim lingua oscorum signat to-
tum et solidum vnde tela quedam soliferrea uocant
tota ferrea et homo bonorum arcium solersea que
nulla parte laxata cauaq; solida nominantur
Supernum mare adriaticum quia sit e superiori parte.
Socordiam quidam pro ignavia posuerunt Cato p stul-
tia posuit opositū aut uidet ex si qdē sine et corde.
Semis semodius semuntia ex greco trahuntur sicut et
alia nonnulla que s.līa pro aspiratione eoq; hñt ut
septē ilua filiae sicut ista ab eo qdē illi ðclinata sūt
Superuacaneum superuacuum
Serufertarios dicebat q sacrificia ad arbores falguri-
tas faciebant a ferto scilicet quodam sacrificii gñe
Silicerniū erat quoddam genus farciminis quo fletu fa-
milie purgabant dictum aut silicerniū q; cuius nōie
ea res instituebat is tum silentiū cerneret cecilius
creddi silicernium eius me esse esurum

Sudum sucū quasi scđm. i. sine udo. Secur⁹ sine cura.
Sīnus maiores recessus maris ut caspius arabic⁹ indic⁹
Sublesta infirma & tenuia plautus grauior paupertas
fit fides sublestior infirmior. idē ait uinum subles
tissimum quia infirmos facit uel animo uel corpore
Secus aliter haud secus non aliter
Stipem esse nummum figuratum testimonio est et de
eo quod datur instipendum militi et cum spondeat
pecunia quod stipulari dicitur
Sobrinus est patris mei consobrinus filius et matris
mee consobrinus filius
Sororie mamme dñr puellarū cū prīmum tumescunt.
Suregit et sortus pro surrexit et quasi possit fieri sur
rectus frequenter posuit. Licius
Sors et p̄imoniū significat unde ortes dicim⁹ z dei
responsum et quod cuiq; accidit in sortiendo
Soracum est quod oreamenta portantur scenicorum
Sobrium uicum. Rome dictum putant uel quod in eo
nulla taberna fuerit uel quod in eo mercurio lacte
non uiño supplicabatur.
Sons nocens insons innocens
Sodales dicti qđ unā sederēt z eēnt uel qđ ex suodatis
uesili soliti sint ul' qđ inter se inuicē suadaref qđ uti
le eēt
Sodes si audes uti sis p̄ si uis et illico p̄ in loco Teren
tius in andria Dic sodes quis heri chrisidez habuit
Surcū dicebant ex quo p̄ diminutionem fit surcul⁹ En
nius surcum ferret tamen defendere possent
Suremit sumpsit inq; manus exemit hastam
Surrepsit sustulerit
Summissi murmuratores Neuius odit inqd summissos p̄
inde aperte dice quid sit Teren. mussare p̄ tacere
posuit cum ait sine cela. occulta tege tace mussa

Sum pro eum usus est Ennius.
Sollo osce dicit id quod nos totum uocamus · Luius
Solliferreum genus teli id est totum ferreum
Solers etiam in re prudēs et solēne quod oīb⁹ ānis p̄stari d⁹z
Sola sedilia in quibus singuli tantū possunt sedere iōq;
solare sternere dñr qui soli sterniū haberet et sola
ria uocantur babylonica quia eadem sternuntur
Solum terram
Solea uīea orī q; solo pedibus subiicit uī gen⁹ pisces uī
materia robusta sup̄ quaz paries craticus extruitur
Solox lana crassa uel pecus lana cōtextū Titinnius lana
solea ad purpureaz data Et Lucilius Pascali ac mon
tano hirco atq; soloce
Sos proos antiqui dicebant ut Ennius Cōstitit inde lo
ci propter sos dea dearum Sos interdum ponebat p
suos per datiuū casum Idem Lucretius postq; lumi
na sis oculis bonus ancus reliquit pro suis
Sultis pro si uultis Plaut⁹ sequimini me hac sultis.
& Chato Audite sultis milites
Solor pro consolor solatum genus morbi
Solipugna genus bestiole malifice quod acrius concita
cuiusq; feruere solis unde etiam nomen traxit
Sospes saluus En-tñ sospitem proseruatorē posuit
Sospitare bona spe afficere aut bonam spem fallere
Sorotilla vox tenuis & alta Titinnius Femina fabula so
crocilla uocula
Subcingulum balteum
Succerda stercus suillum Titinnius quis nisi unam
arcam sine clavi eo condis succerdas
Suscito sententiam dico
Succidanea hostia dicebatur que scđo loco cedebarū
sic appellata a succidendo
Sugillatim orī ex greco qđea p̄s q; sub collo est ab eis orī

Sicophatas appellatos hac de cā dicūt Atticos quōdam
iuuenes solitos aiunt in ortos irrumpere fīcusq; de
ligere quā ob cām lege ē oſtitutum ut q id feciſſet.
capite truncaretur quā penā qui ſequerent̄ ob pua
detrimenta ſicophantas appellatos

Solcus dicitur a greco qui ab illis appellatur
Suasum color appellat̄ q fit ex tillicidio fumoso i uel
timēto albo Plau. ſuaso infecisti p pudiosā pallulā
ſūt qui omnem colorem ſuasum uelint appellare q
quasi perſuadentur alium ex albo tranſire
Superescit ſuperit Ennius. Dum quidem unus homo
Rome anus toga ſuperescit.

Subiugū dñr mitti holtē cū duab⁹ hastis i terra defix
is terciaq; ſupligata īermes ſub ea trāſire cogūt.
Subices Ennius pro ſubiectis poſuit.

Superescites antiquitus appellati ſunt teſtes
Supuagāea dicebat ò augurib⁹ auris que ē ſummo cacu
mie uocē emiſſiſſet dcā ita qa ſupoia uagat aut cāit.

Supercilia in Iunonis tutela eife putabant qd̄ is prote
gantur oculi per quos luce fruimur quam tribuero
putant Iunonein unde lucina diēta eſt

Supernati dñr qb⁹ ſemīa ſunt ſucciſa in modum ſuilla
rū parnaq. En his pnas ſuccidiſ iniqua ſupnīa penī

Supmū mō ſignat ſummu mō extremū modo maximum.
Subſilles dicebant qdaꝝ lamelle ſacrificiis neceſſarie
Sororium tigillum appellabatur locus ſacer in honore

Iunonis quē. Oratius ſtatuerat cauſa ſororis a ſe in
terfecte ob ſuam expiationem

Subſtilliū tps añ pluuiā īā penē et post pluuiam nō ſic
cum quod iam ſtillaret aut nondum deſiſſet

Succedes appellantur tabelle quibus tabule inter ſe
configūtur quia quo imittūtur ſuccidiſ. pa. Ne illi
ſuccus prohibet compagēm

Sub corona uenundari dicunt captivi q̄a uerecūdabat
coronari. Cato ut populus potius obrē bene gestā
supplicatum eat q̄ re male gesta coronatus ueneat.
Sublimen est in altitudinem elatum id autem dicitur a
limine superiore. quia super nos est.
Subcenturiare est explāde centurie grā supplere Ce
cilius. Nunc me malicie astutia op̄ est subcēturia
Subrumari dicunt edī cū ad māmaz admouerent. q̄a ea
rumis uocatur. uel q̄a rumine trahunt lac fugētes.
Subulo tusce tibiicen dicitur.
Subura regio Rome a pago succusano uocabuluz trax
it. quod ei uicinum fuit.
Subuerbustam uerubus ustam significat.
Soboles ab olescendo. id est crescendo dicit. ut adoles
centes et adulata et indoles. Lucretius. siue uirum
soboles. siue est muliebris origo.
Subuccula est genus libidī ex alta et oleo et melle et
Sub uos placo p̄ supplico. genus uestimenti.
Soffiscus folliculus testium aretinorum. quo utebant
pro marsupio a fīscī similitudine dicitus.
Subactus modo signat mollitus modo uict⁹ mōcōpulsus
et cū dicim⁹ pecus sub arbore subactū modo coactū
Supplicia ueteres qdā sacrificia a supplicādo uocabat
Suffes consul lingua poenorū Cecilius senatus inqt
censuit referentibus suffetis
Sub hastam iacere dicitur cum eas sub manu sursum
submittit. Lucilius. ut uelēs bonus subnité quisub
misit hastas. Veles autē uelitis facit uelox et leuis
armature miles est.
Subinter pliari dicunt milites cuz sub uinea militari
pugnat Lucilius neq̄ preliari in altū sub uite pcul
Sub uite iacere dicuntur milites cum centurionibus
adstantibus iacere coguntur subdes.

Supparum uestimentum puellare lineum quod et su
bula dicitur. Affranus. Puella non sum supparo si
indeta sum.

Supat iacit. unde discipat difficit. et obstat obicit et in
supat hoc est inicit.

Sutele dolose insidie astutie ad similitudinem suetum dicitur
Suspectus et a suspicor uenit et a suspicio.

Suopte suoipius. ut me opte meoipius tuopte tuoipius
Strui dicebant omnium rerum instructiones.

Struere antiqui dicebant pro angere. unde industrie
Strophus qd grece df pro insigni ponebatur in
capitibus sacerdotum. alii id coronaz esse dixerunt
Scruteum membrum virile a salacitate afferis.

S. littera antiquitus frequens usus erat.

Strebula lingua umbrorum appellabant partes car
nium sacrificatorum

Stlata genus nauigii latuz magis quam altum et altitudine
sic appellatum. sed ea consuetudine. quos scilotuz pro
locum et stlitem prolitem.

Stlembus grauis tardus sicut Lucilius. pedibus stlemb
um dixit equum pigrum et tardum.

Sabe molles a sabei quis sunt sub molli aere.

Stipatores corporis custodes quos antiqui laterones uo
cabant. Stipati. n. ferro circundant corpora regum.

Stipes fustis terre defixus.

Simus id est curuus et pressus naribus ut sine capelle.

Strictatum antiqui dicebant pro strictauo.

Strigores densarum virium homines.

Strige appellantur ordines rerum. inter se coniuncte
collocata rima stringendo dicitur.

Saturnus id est saturnus

Status dies vocatur iudicii causa constitutus

Satura et cibi genus dicitur. et uariis rebus conditum

et lex multis aliis conserta legibus et genus carni
nis ubi de multis rebus disputatur.

State martis simulachrum in foro colebatur

Stalagamum genus ornamenti aurum. Cecilius ex au
re eius stalagam domi habeo

Stolidus stultus

Stuprum pro turpitudine antiqui dixerunt. unde est
in carmine fede stupreq; castigor cotidie.

Stura flumen in agro laurenti est.

Sterula sterilem.

Stultorum ferie appellabat quirinalia. quod eo die
sacrificabant hi qui solemnidie. aut non potuerunt
rem diuinam facere aut ignorauerunt.

Sanqualis auis dicitur. que ossifraga dicitur.

Sacrima appellabat mulcū. qd libero p̄i sacrificabat
p̄ uineis et uasis et ipso uino cōfuadis sicut primiti
um despicis q̄s. pmū mesuisserit sacrificabat cereri

Sacrificulus rex appellatus est cum ea sacra que Re
ges facere debuerant fecisset

Sacella dicuntur loca diis sacra sine tecto.

Sacros sanctū dicebat. qd iure iurando interposito erat
institutum ut quis uiolasset penas morte penderet

Sacrate leges dicebantur quibus sanctum erat. ut si
quis aduersus eas fecisset sacer alicui deorum esset
cum familia pecuniaq;.

Selusa sacradicebant.

Scena siue sacra dolobra pontificalis.

Sarissa hasta macedonica

Sacer mons trans anienem fluuium ultra tercium mili
arium appellatur. quia Ioui fuerat consecratus.

Sacerani appellati sunt reate orti id est geniti qui ex
septimontio ligures siculoq; exigerunt dicti sacer
rani quod uere sacro sint nati.

Segmina dicebant herbas uerbenas q̄. que loco sancto
arcebant legatis pficis cētibus ad fedus faciēdūq̄
indicendū uel a sanciendo id est a cōfirmādo Neui⁹
scabos atq̄ uerbenas segmina sumperunt
Sagaces appallantur solertis acuminis. unde et canes
indigatores sagaces sunt appellati.
Saga quoq̄ dī mulier per ita sacrarū et uir sapiens pro
ducta p̄ma sillaba propter ambiguitatem euitandā
Sarpa uinea putata. i. pura facta. vñ et uirgule abscis̄
ſarmenta. ſarpere. n. antiq̄ pro purgare ponebant.
Sarte ponebant pro integrē. ob quaz causam opera pu
blica que locantur. ut integrā preſtentur ſarta tec
ta locantur etenim ſancire eſt integrum facere.
Sarapilos insula
Sardare eſt intelligēr. Neui⁹ qđ bruti nec ſatis ſarda
re queunt.
Sarcitodamnum ſoluīto.
Sargus p̄ſcis genus in mari egyptio.
Sas ſuas. Ennius uirgines naꝝ ſibi quiſq; ſibi Roman⁹
habet ſas.
Sam eam. Eunius. quos res ſapſa loco ſeſe oſtentat.
Steneres dī mala q̄ſi ſinistra .n. grece ſinistra dī.
Saperda genus pefſimi p̄ſcis.
Sadaraca ḡns coloris. Neuius. merula ſandaritio ore.
Sambina organi genus. a quo ſambifce dicūtur machi
na quoq; qua urbs expugnat. ſimiliter uocatur.
Nā ut organo uoces. ſic in machino intendūt funes
Samnites ab hastis appellati ſunt quas greci appellāt.
has enim ferre aſuet erant. ſiue a colle ſamnioubi
ex ſabinis aduentantes conſederunt.
Salaria uia Rome eſt appellata. quia per eaꝝ ſabinis al
mari deferebant.
Salatiaꝝ dicebāt dea in aque. quā putabant ſalum ciero

hoc est mare mouere. unde Ouidius. Nymphe quaz
salaces quo uocabulo poete pro aqua usisunt. patet
hinc senitiam salatie fugimus.

Salutaris porta appellata ē ab ede salutis quā ei proxima fuit.

Spondere putatur dictum q̄ sponte sua id ē voluntate
Salentini a salo sunt dicti et appellati. promittat
Seculares ludi apud Romanos post centum annos fie
bant quia secundū centū annos extēdi existimabāt.
Scutillum tenue et macrum. et in quotātum exilis pel
licula cernitur.

Squalidum incultum et sordidum. quod proxime simi
litudinem habet squame pīcium appellatum.

Squarroſi ab eadem squamarum similitudine dicti quo
rum cutis exurgit ob affiduam illuuiem. Lucilius
Varro nūc Nāgicum squarrosa. incondita rostra
Schenicule appellantur meretrices propter usuz un
guenti scheni quod est pessimi generis.

Scorta appellantur meretrices. quia ut pellicule sub
igantur oīa namq; ex pellibus facta scorta appellat.

Scorte. i. pelles testū arietinoq; ab eisdē pellib⁹ dicta
Scandulacagen⁹ herbe frugibus inimica. quod eis ue
lut herbe implicando necat.

Scantelula locus ubi argētum effoditur in macedonia
dictus a fodiendo. Namq; grece fodere dicit.

Lucretius quales expirat scantesula subter odores
Spara minimi generis iacula aſ pergendo dicta. Lucili
us. tū ſparatū murices portantur tragula porro.

Spira dicitur et basis columne unius thori aut duorū
et genus operis pistorii et funis nauticus in orbem
conuolutus ab eadem omnes similitudine. Ennius
vero hominum similitudinez spiram uocauit

Spēcto sine prepositione posuit Pacuvius

Specile caro qdaz pprii cuiusdā habit⁹ infra umblicū
Spirilum barba capre appellatur. suis.
Spintirnix genus avis turpis figure.
Sarne nugator ie ac despiciende mulieres.
Scrutillus uenter suillus condito farre expletus.
Spinter armille genus. quo mulieres utebant brachio
summo sinistro.
Scrupi dicūt aspera saxa z distatia a traectu. unde scru
pulosam rez dicimus que aliquid in se habet asperi
Soranteū pelliceū in quo sagitte recōdūt appellatū ab
eadē causa qua scortū enīz grece pellis dī
unde et scutice et scuta quia non sine pelli b⁹ sunt.
Sceleratus campus appellatur proxime portā collinā.
in quo uirgines uel cales. que incestum fecerūt ui
ue defosse sunt.
Sceleratus uicus Rome appellat⁹. qđ cū Tarquinus su
perbus interficienduz curasset seruiuz tullum re
gem sacerum suū corpus eius iacens filia carpento
supuecta sit properas in possessionē domus paterne
Scelerata porta que et carmētalis dī uocata qđ per eā
vi. et tricēti fabi i cū clientib⁹ milib⁹ quiq; egressi
aduersus etruscos ad amnē cremerā sunt iterfecti.
Schedra gen⁹ nauigii cōditū. i. trabib⁹ tātum inter se
nexis factum unde malta poemata schedra appellat⁹
Sexus natura uel habitus ex greco uocant.
Simpludearia funera. quibus ludos adhibebant.
Sesterciū dicitur quarta pars denarii. quo tempore is
decussis ualebat depondiū et semis
Subinam appellabant illirici teluz uenabulī simile En
nius illirici restant siccis sibiniq; fodentes.
Sex milium et cc. hominum primus. c. Marius descrip
sit legionem cum antea quatuor milium fuisset un
de etiam uocabatur quadrata.

Sibus callidus uel acutus

Sed pro sine inueniuntur posuisse antiqui

Sediculam sedile dixerunt a sedendo.

Sudiculum genus flagelli dictum quod trapulantes su
dare facit.

Sectarius ueruex qui gregem agnorum precedens du
cit.

Seceſpitam Alii ſecurim. Alii Dolabram eneam. Alii
cultellum putant.

Sicilicum dictum quod ſemuntiam fecet.

Seceſſiones narrationes.

Sicilices haſtarum ſpicula lata. Ennius incendit uelis
uulgo ſicilicibus ſicilibus latis.

Sectio proſecutio iuris.

Secundores non a numero dicuntur. ſed quia uelim
ſequuntur.

Sincinia cantionem ſolitariam.

Sectores et qui ſecant dicuntur. et qui empta ſua per
ſecuntur.

Simultas id eſt odium latens dicta ex contrario quia mi
nime ſint ſimul potest. et a ſimulatice dicta existima
ri. quia ſimulata loquuntur ad inuicem

Sicionia genus calciamenti Lucilius. Et pedibus leua
ſicionia demit honesta

Sementine ferie fuerat inſtitute. quas ex his fruges
grandescere poſſint.

Sipulum uas paruum nondiſſimile ciatho. quo uinum
in ſacrificiis libabatur. unde et mulieres rebus di
uinis dedite dicuntur. ſimpulatrices.

Senaculum locus ſenatorium.

Sentinare ſatagere dictum a ſentina nauis. quam quis
ut aqua liberet euacuare contendit itaque iniaro
ſubtiliter periculuz euitare. Cecilius capit oſiliū

postē sentinat satis.

Sentespine Affranus. q̄ senticosa uerba pertorquet
turba

Scenas sabini cenas dicebant. que autem nunc prandia
sunt cenas habebant et pro cenis uespernas appellabant.

Segnitia dicitur quod sine nitendo utile aut honeste
Terentius Enim uero daue nihil est loci sanguine.
necq; se recordie.

Signare significat modo scribere. modo anulo signa im
primere. modo pecora signis notare.

Septimōtium appellabant diem festū. quod in septē
locis facie bāt sacrificiū palatio. Velia Fagutali. su
bura Cerimalio Celio Opio et Cespo.

Sciparium genus ueli minutum.

Siliquastra genus sedilium

Silus appellatur nasus sursum uersus et repandus un
de Galee quoq; a similitudine file dicta sunt.

Serilla nauigia histrica que lino ac sparto condensan
tur a coſerendo et contexendo dicta.

Sultis si uultis. Ennius.

Serius a sero Actius comparauit. Ait enim ne si forte
paulo quantum uenias serius.

Spondere ponebatur prodicere. unde et respondere
ad huc manet usurpari. ceptum est impromissum.

Subditus dicitur iudex. qui loco mortui datur his qui
cum habuerant iudicem in aliqua re uel lite

Scaptia tribus a nomine urbis scaptie appellatur que
est in Campania.

Sabatina a latu sabate dicta tribus.

Sabini a cultude orum dicti setini

Silere tacere significat uiecto uerbo ab. s. littera que ē
nota silentii.

Sanqualis porta appellatur proxima edibus antī.
regis

Stiricidium quasi stillicidium cum stille concrete frī
gore cadunt stiria enim principalis est stilla dimi
nituum.

Seruorum dies festus eras idibus augusti quia eo die
Tullus rex filius ancille natus est

Sacramentum dicitur quod iuriandum sacratione in
terposita geritur

Sireps dicitur quasi similiter res ipsa habetur hoc in
libris Cathonis

Spaciatorem pro erratorem Catho posuit
Stata dicebantur sacrificia que ceteris diebus fiebat

Catho sacra stata solemnia sancta seruasti
Solemnia sacra dicuntur que certis temporibus
fiunt

Serra presari dicitur cum assidue acciditur recedi
turq; neq; ullo tempore consistit

Sacramentum es significat quod pene nomine pendit
Schole dicta sunt ex greco

a uacatione quod ceteris rebus omissis uacare libe
ralibus studiis pueri debent

Silatum antiqui pro eo quod nunc ientaculum dicim⁹
appellabant quia iejunium sibi conditum ante me
ridiem obsorbebant.

Sarculum est genus rastrirustici.

Salebre orationes dicuntur inscribendo aspere

Struppi uocabantur in puluinaribus fasciculi de uer
benis facti qui pro deorum capitibus ponebatur.

Sacespita cultrum ferreum ob longum manubrio ex
Eburneo rotundo solido iuncto ad capulū argenteo
auroq; fixo caluis eneis ere ciprio quo flamies flami
niceq; uirgines pontificesq; ad sacrificia utebātur

dicta autem est secespita a secando
Secum libum est quod secepista secabatur
Suffimenta dicebant que faciebant ex faba milioq;
molito mulso parsoea diis eo tempore dabatur quo
une calcate pilo premebantur
Serpit antiqui pro serpserit ususunt vñ serpule dic
te quas nunc serpentes dicimus
Subfibulum uestimentum album pretextum quadran
gulū ob longū qđ in capite uestales uirgines sacrifi
cantes habebant idq; fibula comprehendatur
Sumanalia liba farinata in modum rote ficta
Sanates dicti sunt qui supra infraq; Romam habitau
runt quod nomen ideo est in dictum quia cum defe
cissent a Romanis breui post in amicitiam quasi sa
nata mente redierunt
Sex ueste sacerdotes constitute erant ut populus pro
sua quisq; haberet pte ministram sacroq; q; ciuitas
romana in sex erat distributa partes In primos secū
dos ac tercios i. Tacienses Ramnes Luceres
Sublucare arbores est ramos earum supputare & uelu
ti subtus lucem mittere Collucare autem succisis
arboribus locum luce implere
Spurcum uinum dicebant cū aqua admixta ut igne tac
tum erat mustiuine anteq; deferue scat
Sacrificium quod fiebat rome in monte palantino palā
ticar dicebatur
Sistere fana cum dicerent significabatur lectisternia
certis infanno locis componere
Serpulla serpserit cum legitur apud Messalam signifi
cat serpens irrepserit
Sulmo intelligitur consulo
Stipatores id est custodes cuiuscūq; corporis dictisūt
a stipe accip iebant mercedis nomine

Solicitare est solo citare id est ex suo loco mouere ·
solum autem quin significet locuz quis dubitet cū
exules quoq; dicantur loco patrie sue puls;

Orentum locus in campo marciodictus qđ
eo loco ara ditis patris in terra occultaret
Thauri appellabātur ludi in honorem deo
rum inferorū facti instituti autē uidentur
hac de causa regnante superbo Tarquino cum mag
na incidisset pestilentia in mulieres grauidas q̄ fue
rant facta ex carne diu uendita populo thaurorum
ab hoc diis inferis instituti & thauri uocati sunt

Talassionem in nuptiis Varro ait signum lanificii esse
talassionem uocabant quassiblum qui alio modo uo
catur calathus uas utiq; aptum lanificiis

Thauras uaccas steriles dici existimāt hac de causa qđ
non magis pariant q̄ thauri

Todo genus auium paruarum Platus Cum extortis ta
lis cum todinis crustulis

Tubilustria dies appellabantur in quib⁹ agmina tubas
lustrabant.

Tuditantes significat negocium tudentes id est agē
tes lucreti⁹ nec tuditātia rēcassant extrinsec⁹ ullā

Tudices mallei a tundendo dicti unde et cuidam cog
nomen tuditanofuit quod caput malleo sile habuit
Tullos alii dixerunt esse fillanos · alii rituos · alii uehe
mentes proiectiones sanguinis arcuatim fluentis ·
quales sunt tiberis in Aniene · Enni⁹ sanguinem te
pidi tuliefflantes uolabant

Toper citou illud nelei topē fortune cōmittantur
hominibus

Torrens et participium et nomen

Toron toridum et aridum

Turma equitum dicta quasi terma qā terdeni equites
extribubus Tacienſium Rāmiū Luceq; fiebat itaq;
primi singularum decuriarū decuriones dicti quid
exeo in iungulis turmis sunt etiam nunc tribuni
Torreria torreo dictum proprie significat siccar atq;
arefacere sed usurpatū est iam p eo qō sit ignoscer
This lacrima hebam est arboris candida et subrufa li
bam masculine optima quia alba pinguis et naturale
uis & cito ignī incenditur qō greci hebanō uocant.
Tyrrhem etrusci dicti a tyrheno duce lidoꝝ a quibus
gentis perpetua crudelitate etiam tirrāi sunt dicti
Toruitas a ferotia thaurorum quasi thauri acerbitas
est uocata
Turbellas apud Plautum turbas significat
Tutulum dicebāt flamīnicaꝝ capitī ornamentiuita
purpurea enexa crinibus et in altitudinem extrac
tum Ennius fīctores algeos & tutulatos
Tuor uideo tueor defendo
Tuscus uicus rome est dictus qō ibi habitauerūt tasci
qui recedentes ab obſidione porſena remanerunt
Tasci a tusco rege filio Herculis ſunt dicti uel a ſacri
ficando ſtudioſe ex greco uelut tuſculum dictū qō
aditum difficilem habeat
Tomicos greco nomine appellant canabi impolitus et
ſpto leniter torte restes ex qb⁹ funes fiūt puliulli
quoq; quoſ habet ne a restileendantur tomicos uocant
Tongere noſſere eſt nam Prenestini tongionem dicūt
notiōne Ennius rethorica tongent
Testa loca augurio deſignata Cicero Aspera ait eſſe z
diſſicilia
Tonilla palus dolatus in acumē & cuſpide perforat⁹
qua nauis religande cauſe in littore figitur Actius
tacete & tonillas littore date

Tonfa remus quod quasi tōdeatur ferro Enni⁹ ponere
petunt exin referunt ad pectora tonsas.

Timbreus apollo a campo timbreo dict⁹ qui est in agro
troiano.

Toles tumor fautium que per diminutōnem dicuntur
tonfile.

Taxat & taxatio a uerbo tangō dicūtur. vñ & taxatores
ascenici dicuntur. qui alterutq maledictis tangūt
apud antiquos tanxi nunc tetigi.

Tangit similiter dicitur quod attigit contingit facit
compositum.

Tablinum locus proximus a tr̄io a tabulis appellatus.

Tagax furunculus a tangēdo dictus. Lucili⁹ prescribet
posse tagacem mutonis manum.

Taminia uua siluestris dicta q tam mira sit q minium.

Talus prenomen erat Sabinorum

Tanem eousq; Affranus. tanem arcula tua plena est
aranearum.

Talipedare est uacillare pedibus & quasit alis insister.

Tammodo antiqui dicebant pro modo.

Talia follieulus cepe.

Tarmes genus uermiculi carnem corrodens.

Temperon appellant genus scribendi grecide orfuz
uersus ut nunc destrorsum scribimus.

Tartario horrendo & terribuli.

Tam significatiōem habet posituam cum subiungim⁹
quam ut tam bonus chenilus q bonus homerus. tam
& pro tamen usi sunt.

Tandem cum significat aliquando interdum. tamen p
superuacuo ut Terencius. ita ne tandem uxorem
duxit. Cicero etiam duplicat temporalem significa
tionem cum ait tandem aliquando.

Toli aquarum sunt proiectus. Quales sunt anienis

precipito.
Tama dicitur cum labore via sanguis in crura descen-
dit & tumorē facit. Lucili⁹. Ingenuæ existat papulo
tamia neboa nexit.
Tedulum fastidiosum siue quod est omnibus tedium
Tapula dicta est lex quedam de conuiuīs.
Terinouem. Ennius terminum dixit.
Tersum diem serenum. teres rotundus in longitudine
Tarmentum apud Plautum detrimentum.
Tempestatem pro tempore frequenter dixerunt tem-
pestam tempestiuā.
Tinia uasa uinaria.
Tensa uehiculum argētum quo exauie deorum ludis
circensibus in circum ad puluinar uehebantur.
Temerare uiolare sacra & contaminare dictum uidelz
a temeritate.
Temetum uinum. unde temulentus & temulentia.
Titinnire & tintinnabunt. Neuius dixit pro sonitu tin-
nabuli.
Tentipellum genus calciamentiferratum quo pelles
extenduntur.
Tugillum cuculli uinculum ex scirpo factum Plautus
tugillum mercaret id si uis dabo.
Tiberis fluuius dictus a tiberino rege Albanorum qđ
in eo cecidisset.
Tibicines in edificiis dicti existimantur a similitudine
tibiarum canentiū qui ut cantantes sustineant ita
illi edificia.
Tippula bestiole genus sex pedes habentis sed tante
leuitatis ut super aqua currens non desidat. Plautus.
neq; tippule leuius pondus quam est fides lenonia.
Testiculari est iumentis maribus feminas. uel mares.
feminis admouere. licet alii dicant testillari.

- Tifata illicita Rome tifata curia. tifata etiam lacus
iuxta capuam.
- Tituli milites appellantur tituli q̄o patriam tuerent.
Vnde & titi prenomen ortum est tiasitas sodalitas.
- Titiensis tribus a prenomine. T. tatii regis appellata
uidetur.
- Titia quoq̄ curia ab eodem rege dicta.
Teniui pro tenui.
- Thraces gladiatores a similitudine partiarum thratianꝝ
Triga antiqui humum appellabant. Vnde trigetus ad
huc dicitur.
- Titum ciliū nullius significationis est apud grecos.
Plautus nō ego istud uerbum dempsicū titanicilio
Trabs proprie dicitur duo ligna compacta
- Tragus genus conche mali saporis.
- Trabica nauis quod sit trabibus cōfixa. Pacuuias labit
trabica in alueos.
- Trachali appellantur muri ac purpure superiores
partes. unde arimineñ. maritimi homines cognome
extraxerunt trachali.
- Troia & regio priami & lusus puerorū equestris dicit
& locus in agro laurenti. quo primum Italie Eneas
cum suis constituit.
- Triphax telum longitudinis trium cubitorum. quod
catapulta mittit. Ennius. Aut permaceret paries
percussis triphaci
- Tributum ex priuato in publicum tribuitur.
- Trochum genus selle habetur apud plautum.
- Tritonia minerua a ripa tritōis fluminis dicta quod ibi
primitus sit uisa.
- Truo avis onocratalus. Cecilius irridens magnitudine
nasi. proh dii immortales unde prorepst truo.
- Trepti uertit. unō trepido & trepidatio q̄a turbatio

mens uertitur.

Triumphales corone sunt que imperatori uictori auree
preferuntur que temporibus antiquis propter pa-
pertatem lauree fuerunt

Templum significat & edificium deo sacratum & tignum
quod in edificio transuersum ponitur.

Transstra & tabule nauium dicuntur & tigna que pro
pariete in parietem porriguntur.

Tormentina tribus a campo tormenta dicta.

Tragula genus Ital i dicta. quod scuto infixa trahatur.

Temini deam putabant esse que preciperet hominib⁹
id petere quod fas esset. eamq; id esse existimabant
& fas est.

Termes ramus decerptus ex arbore nec foliis replet⁹
nec minus glaber.

Tenus significat finem cum dicimus haec tenus.

Trossuli equites dicti. quod opidum tuscoruz trossulū
sine opera peditum ceperunt equites.

Taciturnus qui facile tacit tacit⁹ etiam argutus quia
potest tacere.

Tenite dicebant esse scrtium dee dicte. quod tenendi
haberet potestatem.

Terminos sacrificabant quod in eius tutela fines agro-
rum esse putabant denique numa pomplius statuit
eum qui terminū ex aras let & ipsum & boues sacros
esse termin⁹ quo loco colebatur super eum foramen
patebat in tecto quod nefas esse putarent terminū
intra tectum confistere.

Iciniū uicinorum est conuersatio.

Vesperna apud Plautum cena intelligit

Vesticeps puer quod iam uestitus est
pubertatis contra inuestis. qui nec pu-
bertatis uestitus est.

Veia apud oſcos dicebatur plaſtrum.

unde ueiaris stipites in plaſtro & ueatura ueiatura
Urbanaſ trib⁹ appellabant in quaſ urbs eſt diſpartita

& a ſeruo Tullio rege. id eſt ſuburana palatina ex
quili na collima.

Vestis generaliter dicitur. ut ſtragula. ut pallium.
tunica. penula.

Vefcus uestidiosus ue. np. ro. puſillo utebantur. Luci-
cilius uefcum dixit audacem cum ait nec mare que
impēdet. uefco ſale ſaxa perera. unde uefcor paſcor

Vefpe minutum uolatile.

Vel perugou uel per ſtella. Plautus Nec uel perugo nec
uirgilie occidunt.

Vefpiliones dicuntur eſſe qui funerandis corporibus
officium gerunt non a minutis illis uolueribus ſed
quia uespertino tempore eos efferunt qui funebri
pompa duci propter inopiam nequeunt.

Vefpices fruteta densa dicta a ſimilitudine uestis.

Velati appellantur uestiti & inermes qui exercitum
ſequabantur quiq; in mortuorum militum loco uel
tinebantur ipſiſ ſunt & ferentarii qui fundis ac lapi-
dibus pugnabant. que tela feruntur non tenentur.
Catho eos ferentarios dixit qui tela ac potones mi-
litibus pugnantibus ministrabant.

Velitatio dicta eſt ultro atroq; proboruſ obiectatio ab
exemplu uelitaris pugne. Plau. nescio quid uelitati
eſtis inter uos.

Veternous dicitur qui graui premitur ſomno. Catho

Veterosū hidropicū intelligi uoluit cū ait ueternos⁹
quam plurimum bibit tam maxime sitit
Veteratores calidi dīcti a multarum rerum gerendorū
uetustate Canius mulieri nō astute persuasit
Veterinam bestiam iumentū Catho appellauit a uehē
do. Opilius ueterinā dici uoluit quasi uentrinaz ue
lut uerinam quod ad uentrem onus religatū gerat
Vitulans letans gaudio ut partu Ennius habet is coro
nam uitulans uictoria
Viduertas calamitas dīcta quod uiduetur bonis.
Vitilago in corpore hominis macula alba quam greci
uocant a quo nos album siue a uicio dīcta etiam si nō
ledit siue a uitulo propter eius membrane candore
qua nascitur inuolutus Lucilius hoc odiosa mihi ui
tilago est unde dolet inquit
Vel coniunctio quidem est disiunctua scilicet earum
rerum que natura disiuncta in quib⁹ aut cōiunctiōe
rectius utimur aut dies aut nox sed earū q̄ non sunt
cōtrarie cū legant̄ nihil intra est ut Ennius uīdicti
tor uel equorum uel equitumq; magister ē uī cōsul
Vibices plage uerbez in corpe hūano dīcte qđ uifunt
Vibrisse pili in narib⁹ hominum dīcti quod his euulsis
caput uibratur
Vibrissare est uocem in cantando crispare Titinnius si
erit tibi cantandum facito ut ex uibrissē
Viget dīctuz est a uigendo sed in agēdis hostilib⁹ reb⁹
uerum his qui concitato animo ad bonum tendunt.
Viatores appellātur qui magistratibus parebant eo qđ
plerumq; ex agris hōies euocabātur a magistratib⁹
et frequens eorum ab agris ad urbem uia
Vereticulas cū dixit Lucili⁹ Articulos ītelligi uoluit
Vole uestigium medii pedibus concauum sed palma ma
nus uola dicitur unde inuolare id est furari

Volones dicti sunt milites . qui post cānensem plagam
usq; ad octomilia cum essent ierūi voluntarie se ad
militiam obtulerunt

Versuti dicuntur quorum mentes crebro ad malitiaꝝ
uertuntur

Verne appellantur ex ancillis ciuium romanorū uere
natī quod tempus anni maxime naturalis fature est

Vergili stelle dictē quod earum ortus uer finē facit

Vaga que in mari stant Virgilius brevia appellat

Veritanus ager dicitur qui uirenti populo distribuit

Veruncent uertat Pacuuiꝝ dimouerit meliora atq;
amicitiam auerruncassent tuam id est uertissent

Vastum pro magnum ponitur tamen et pro inani Actiꝝ
hanc urbē ferro vastā faciet ut vastitas et vastitudo

Vegrande significat male grande & uecors uesanꝝ Ma
licordis Malesanus . Alii paruum siue minutum in
telligit ut uegrande

Vecors est turbati et malicordis

Vacerra stipitem ad quem equos solent religare Alii
dicunt maledictum hoc nomine significari magne a
cerbitatis ut sit uecors et uesanus

Vagorem pro uagitū Ennius posuit

Valuuli folliculi fabe

Valgos Aurelius intelligi uoluit qui diuersas suras ha
bet sicut e cōtrario uarii dicūt incurua crura hñtes

Viere alligare unde uimina et uasa uiminea

Vermina dicuntur dolores corporis cuꝝ quodam minu
to motu a quasi uermibus scindantur .

Veruta pila dicuntur quod uelut uenia habent pre
fixa

Vngulum oscorum lingua significat anulum

Vinalia diei festum habebant quo die loui nouum ui
num libabant

Venerari uerbum compositum ex uenia & orando.
Ventabant dicebant antiqui un prepositioe adiecta fit
Viminalis porta & collis appellabantur quod ibi uimi
num fuisse silua uidetur.
Viuatus & uiuidus a ui magna dicuntur.
Umbre uocabantur netumnalibus eas fronde pro
tabernaculis.
Valescit perierit a uallo militari quod fit circa castra
quod cum eo eiciuntur pro perditis habentur.
Vexillum diminutuum est a uelo.
Vinulus dicitur molliter se gerens. & minime quid ui
riliter faciens.
Vietus languid⁹ sine ui & naturalibus priuatus uirib⁹
Ungustus fustis uncus.
Vadem sponsorem significat datum in re capitali.
Vesticularia uitā dicitur eoru⁹. qui uectibus parietes
perfodiunt alienos furandi gratia. Catho. uecticu
lariam uitā uiuere repente largitur habere repete
nihil.
Viritim dicitur dari. quod datur per singulos uiros.
Catho preda que capta est uiritim diuisa.
Vxorium pependisse dicitur qui quod uxorem non ha
buit res populo dedit.
Vis Catho pro ultra posuit.
Volturnalia uolturnodeo sua sacra faciebant.
Vesculi male curati & graciles homines. ue enim si
labam rei parue preponebant. unde ueiouem et ue
grandem fabam minutam dicebant.
Vaticanus collis appellatus est quod eo potitus est po
pulus Romanus uatuin responso expulsis etruscis.
Utridissimus superlatius a uiuido.
Ungulatios unguis magnos atque asperos Catho ap
pellauit.

Verberitare idem Catho frequētatiue ab eo quod est
uerbero dixit.

Vopte pro uoſipſi Catho posuit.

Versacrum uouendi mos fuit Italij magnis eīm piculis
adducti uouebant quecunq; pximo uere nata essent
apud ſe animalia immolaturos. sed cum crudele vi
deretur pueros ac puellas interficeū perductos in
adultam etatem uelabant. atq; ita extra fines ſuos
exigebant.

Versuram facere mutuam pecuniam ſummere ex eo
dictum eſt. quod initio qui mutuabātur ab aliis non
ut domū ferrēt. ſed ut aliis ſoluerent. uelut xterēt
creditorem.

Ve uobis dicebatur ab antiquis & ui uobis.

Vinciam dicebant continentem.

Vernisera messalia auguria dicebantur.

Collectanea Arrogantissimi Pompei Festi.
Priscisq; verbis pmulgata. a Iohāne Reynharō
de Enygen. Constantieñ. Impresa Rome Sub
Sixto. IIII. Pont. Maxi. Anno ſed nedum ſalutis
eiusdem. Absoluta ſaluberrime extiterant.
A. D. M. LXXV. Calendō vero Octobrē.

TYAE DEO

Vide ordinem quinternoꝝ una cum foliis utrorumq;
in subtuspositis singulatim cōtentis opusculi presenta

Pompei fētī.
Album quod.
Alter & pro.

Auguraculum
Allegmina p̄t.
Valesii pro eo.
Aestimias esti.

Consulas antiq;
Cisterna dicta.
Cancrī dicebāt
Curie etiam.

Clunes mascūt.
Conquirere.
Inde & per.
Derogare p̄pē.

Eruum &.
Per unum.
Fouii qui nunc
Flāmeo amicit.

Imponebant
Imparentem nō
Interatim intē.
Incalcatine uo-

Magistrare mo.
Tusculi procre.
Affranius uir.
Mauortem po.

Nequinateſ.
Opaca umbroſa.
Opuniat uerbe.
Opidum dictum

Preliares dies.
Portum frequē.
Periculatus ſum
Ponem grauiſo.

Rufcus genus.
Sum pro eum.
Sub corona.
Et lex multis

Tonsa remus.
Tifata illicita.
Vicinia vicioꝝ.

Finit

LAVS DEO

